

בס"ד

רַבֵּנוּ נִחְמָן מִבְּרֶסֶלַב

סְפֹרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת שֶׁל שְׁנַיִם קְדְמוֹנִיּוֹת

מִדָּה נִשְׁבַּע עֵדָה

בְּעַטְלֵי־רֶם

*LES SEPT
MENDIANTS*

*Que le mérite de ce travail
élève les âmes de*

CHIMEÛN BEN MEÏR

'HAYA BAT DANIEL

ת.נ.י.צ.ב.ה.

אֲסַפֵּר לָכֶם אֵיךְ פַּעַם הָיוּ שְׂמֵחִים:

Je vais vous raconter

comment on se réjouissait autrefois.

Ll était une fois un roi qui avait un fils unique. Le roi voulut lui léguer la royauté de son vivant. Il donna donc une grande fête et, comme à l'accoutumée lorsque le roi célèbre une grande fête, on s'y amusât beaucoup. Surtout en ce jour, alors que le roi transmettait de son vivant la royauté à son fils, les réjouissances étaient particulièrement grandioses.

Tous les ministres, tous les ducs et princes de la noblesse étaient présents, et se réjouissaient beaucoup du festin.

Le royaume également se félicitait de ce que le roi lègue de son vivant la royauté à son fils, car cela constituait un évènement exceptionnel pour le monarque. La joie là-bas était immense, et les divertissements nombreux : chorales, comédies théâtrales et toutes sortes d'amusement, tout était là pour agrémenter la fête.

Lorsque les convives furent très joyeux, le roi se leva et déclara alors à

בעֲשָׂה. פַּעַם אַחַת הָיָה מֶלֶךְ, וְהָיָה לוֹ בֶן יָחִיד, וְרָצָה הַמֶּלֶךְ לְמַסֵּר הַמְּלוּכָה לְבָנוֹ בְּחַיָּיו, וְעָשָׂה מְשֻׁתָּה גְדוֹל (שְׂקוֹרִין "בְּאֵל"), וּבּוֹדָאֵי בְּכָל פַּעַם שֶׁהַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה בְּאֵל הוּא שְׂמֵחָה גְדוֹלָה מְאֹד, בְּפֶרֶט עֵתָהּ, שֶׁמַּסֵּר הַמְּלוּכָה לְבָנוֹ בְּחַיָּיו, בּוֹדָאֵי הָיָה שְׂמֵחָה גְדוֹלָה מְאֹד.

וְהָיוּ שָׁם כָּל הַשָּׂרֵי-מְלוּכָה וְכָל הַדְּכָסִים וְהַשָּׂרִים, וְהָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד עַל הַמְּשֻׁתָּה.

וְגַם הַמְּדִינָה הָיוּ נֶהְנִים מְזֶה שְׂמוֹסֵר הַמְּלוּכָה לְבָנוֹ בְּחַיָּיו, כִּי הוּא כְּבוֹד גְּדוֹל לְמֶלֶךְ, וְהָיָה שָׁם שְׂמֵחָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְהָיָה שָׁם כָּל מִינֵי שְׂמֵחָה, קַאֲפַעְלֵיִישׁ וְקַאֲמַעְדֵיִישׁ וְכִיּוֹצֵא מְזֶה כָּל מִינֵי שְׂמֵחָה, הַכֹּל הָיָה שָׁם עַל הַמְּשֻׁתָּה.

וְכַשְׁנֶעֱשׂוּ שְׂמֵחִים מְאֹד, עָמַד הַמֶּלֶךְ וְאָמַר לְבָנוֹ: הֵיזֶת שְׂאֲנֵי חוּזָה

son fils : « Comme je sais lire dans les étoiles, j'ai vu qu'un jour tu perdras la royauté. Aussi, prends garde à ne pas éprouver de tristesse lorsque tu abdiqueras, sois tout simplement joyeux. Si tu éprouves de la joie, alors moi aussi je me réjouirai.

Et même si tu ressentais quelque tristesse, je me réjouirai (tout de même) du fait que tu ne sois plus roi, car alors tu ne mériterais pas la royauté en ne parvenant pas à rester joyeux lorsque tu perds le trône. Si par-contre tu conserves ta joie, alors je serai moi-même extrêmement joyeux.

Le prince reçut donc la royauté d'une main puissante. Il se nomma des ministres, des ducs et des nobles, et leva des armées.

Or, le fils du roi était un sage, qui affectionnait profondément la sagesse. Son entourage comptait d'éminents érudits, et tout celui qui se présentait à lui avec quelque savoir, était hautement considéré. Il accordait privilèges et richesses aux sages, au regard de leur savoir, chacun selon ses désirs : celui qui désirait l'argent, le fils du roi l'en comblait. Préférait-il des honneurs ? Il les lui accordait. Tout cela en récompense de l'érudition.

Et puisque la sagesse était tant appréciée du prince, chacun s'y

בְּכּוֹכְבֵים, וְאֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה עֲתִיד לִירֹד מִן הַמְּלוּכָה, בְּכֵן תִּרְאֶה שְׂלֹא יִהְיֶה לְךָ עֲצָבוֹת כְּשֶׁתִּירֵד מִן הַמְּלוּכָה, רַק תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וּכְשֶׁתִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה גַם אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

גַם כְּשִׂיִּהְיֶה לְךָ עֲצָבוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה עַל שֶׁאִין אֶתָּה מֶלֶךְ, כִּי אֵינְךָ רְאוּי לְמְלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁאֵינְךָ יָכוֹל לְהַחֲזִיק עֲצֻמָּךְ בְּשִׂמְחָה כְּשֶׁאֶתָּה יוֹרֵד מִן הַמְּלוּכָה, אֲבָל כְּשֶׁתִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה יְתֵרָה מְאֹד.

וְקִבַּל הַבֶּן-מֶלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה בְּיַד רְמָה, וַעֲשָׂה לוֹ שָׂרֵי מְלוּכָה וְדַכָּסִים וְשָׂרִים וְחָיִל.

וְזֶה הַבֶּן-מֶלֶךְ הָיָה חָכֵם וְהָיָה אוֹהֵב חֲכָמָה מְאֹד, וְהָיוּ אֹצְלוֹ חֲכָמִים גְּדוֹלִים, וְכָל מִי שֶׁהָיָה בָּא אֹצְלוֹ עִם אֵיזָה דְבַר חֲכָמָה, הָיָה אֹצְלוֹ בְּחֻשִׁיבוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְהָיָה נוֹתֵן לָהֶם כְּבוֹד וְעִשִׂירוֹת בְּשִׁבְלֵי הַחֲכָמָה, לְכָל אֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ: מִי שֶׁהָיָה רוֹצֵה מָמוֹן הָיָה נוֹתֵן לוֹ מָמוֹן וּמִי שֶׁהָיָה רוֹצֵה כְּבוֹד הָיָה נוֹתֵן לוֹ כְּבוֹד, הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי הַחֲכָמָה.

attachait et le pays tout entier s'occupa de sciences. Car, un tel souhaitait de l'argent, il étudiait donc afin d'en obtenir, un autre brigua la puissance et honneurs.

Et puisque tous ne s'occupaient que de sciences, on oublia là-bas, dans ce pays, l'art de la guerre; car, tous se consacraient aux philosophies, si bien que les habitants étaient tous de grands savants, et le plus petit d'entre eux eût été le plus grand des sages dans un autre pays.

Les savants en ce royaume étaient prodigieusement érudits. Et du fait même de leurs sciences, ils basculèrent dans l'hérésie, entraînant avec eux également le prince qui, lui aussi, renia sa foi.

Quant aux autres habitants du pays, eux ne faillirent pas. Car, l'érudition des savants de l'endroit était si profonde et subtile que les gens simples ne pouvaient y accéder, aussi ne leur causa-t-elle aucune nuisance; les savants et le prince, par-contre, devinrent des hérétiques.

Or, le fils du roi, comme il possédait beaucoup de bien en lui – car il était né ainsi, nanti d'un caractère bon et droit, le prince donc se rappelait parfois sa finalité en ce monde et comment il agissait. Il se mettait alors à geindre et à se lamenter, pour avoir basculé dans de telles confusions,

הַחֲכָמָה, וְעָסְקוּ כָּל הַמְּדִינָה בְּחֲכָמוֹת, כִּי זֶה הָיָה רוֹצֵה מָמוֹן, כִּדִּי שְׂיִקְבֵּל מָמוֹן עַל-יְדֵי זֶה, וְזֶה הָיָה רוֹצֵה חַיִּיבוֹת וְכָבוֹד.

וּמַחְמַת שְׂכָלָם עָסְקוּ רַק בְּחֲכָמוֹת, עַל-כֵּן שָׁכְחוּ שֵׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה טַכְסִימִי מַלְחָמָה, כִּי הָיוּ כָּלָם עוֹסְקִין בְּחֲכָמוֹת, עַד שֶׁהָיוּ כָּל בְּנֵי-הַמְּדִינָה חֲכָמִים גְּדוֹלִים, עַד שֶׁהִקְטִין שְׂבֹאוֹתָהּ הַמְּדִינָה הָיָה בְּמְדִינָה אַחֶרֶת חָכָם גְּדוֹל מִכָּלָם.

וְהַחֲכָמִים שְׂבֹאוֹתָהּ הַמְּדִינָה הָיוּ חֲכָמִים מִפְּלָגִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וּמַחְמַת הַחֲכָמוֹת נִתְפָּקְרוּ הַחֲכָמִים שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וּמִשְׁכּוּ גַם אֶת הַבֶּן-מֶלֶךְ הַנִּזְלָל לְדַעְתָּם וְנִתְפָּקְרוּ גַם-כֵּן.

וּשְׂאֵר בְּנֵי-הַמְּדִינָה לֹא נִתְפָּקְרוּ, מַחְמַת שֶׁהָיָה עִמָּקוֹת וְדַקּוֹת גְּדוֹל בְּאוֹתָהּ הַחֲכָמָה שֶׁל הַחֲכָמִים הַנִּזְלָל, עַל-כֵּן לֹא יָכְלוּ שְׂאֵר בְּנֵי-הַמְּדִינָה לְכַנֵּס בְּאוֹתָהּ הַחֲכָמָה וְלֹא הָיָה לָהֶם, אֲבָל הַחֲכָמִים וְהַבֶּן-מֶלֶךְ נִתְפָּקְרוּ כְּנִזְלָל.

וְהַבֶּן-מֶלֶךְ, מַחְמַת שֶׁהָיָה בּוֹ טוֹב, כִּי נוֹלַד עִם טוֹב וְהָיוּ לוֹ מְדוֹת טוֹבוֹת וַיִּשְׁרֹת, הָיָה נִזְכָּר לְפָעָמִים הַיֶּכֶן הוּא בְּעוֹלָם, וּמָה הוּא עוֹשֶׂה וְכוּ', וְהָיָה גּוֹנֵחַ וּמִתְאַנֵּחַ עַל זֶה, עַל שֶׁנִּפְּלָ לְמַבּוֹכוֹת כְּאֵלוֹ וְנִתְעָה כָּל-כָּף, וְהָיָה מִתְאַנֵּחַ מְאֹד, אֲבָל

s'être laissé égarer à ce point. Il soupirait beaucoup. Mais très vite, dès qu'il recommençait à user d'intelligence, les sciences de l'hérésie revenaient et se renforçaient en lui.

Cela se produisit à plusieurs reprises : le prince se remémorait-il sa situation, il gémissait et soupirait. Mais aussitôt, dès qu'il utilisait son raisonnement, l'hérésie réapparaissait et s'emparait de lui.

Un jour, dans un pays, il y eut un exode. Tous s'enfuirent. Sur ce chemin de déroute, les habitants traversèrent une forêt, et égarèrent là-bas un garçonnet et une fillette. Quelqu'un perdit un garçonnet, un autre une fillette.

Les enfants étaient encore jeunes, agés de quatre ou cinq ans, et ils n'avaient pas de quoi se nourrir. Ils se mirent à crier et à pleurer, car ils n'avaient rien à manger.

Entre temps, un mendiant vint à eux, avec ses sacs dans lesquels il transportait du pain. Les enfants se mirent à s'approcher de lui et s'y agrippèrent; il leur donna du pain à manger, qu'ils consommèrent.

Il les interrogea : « D'où venez-vous ? » Ils lui répondirent : « Nous ne savons pas ! », car ils étaient jeunes.

Il commençait à s'en éloigner, lorsqu'ils lui demandèrent de les

תִּכְרַף בְּשִׁהְיָהּ מִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם
הַשִּׁכְּל חֲזַר וְנִתְחַזַּק אֲצֵלוֹ הַחֲכָמוֹת
שֶׁל הָאֶפִיקוֹרְסוֹת הַנִּ"ל.

וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים, שִׁהְיָהּ נִזְכָּר
בְּנִ"ל וְהָיָה גּוֹנֵחַ וּמִתְאַנֵּחַ, וְתִכְרַף
בְּשִׁהְיָהּ מִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשִּׁכְּל
חֲזַר וְנִתְחַזַּק אֲצֵלוֹ הָאֶפִיקוֹרְסוֹת
בְּנִ"ל.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה בְּרִיחָהּ בְּאִיזָה
מְדִינָה וּבְרָחוֹ כָּלָם, וּבְדֶרֶךְ בְּרִיחָתָם
עָבְרוּ דֶרֶךְ אִיזָה יַעַר, וְאָבְדוּ שָׁם זָכָר
וְנִקְבָּה, אֶחָד אָבֵד זָכָר וְאֶחָד אָבֵד
נִקְבָּה.

וְעַדִּין הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים, בְּנֵי אַרְבַּע
וְחֲמִשׁ שָׁנִים, וְלֹא הָיָה לָהֶם מָה
לְאָכַל, וְצָעְקוּ וּבְכוּ, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם
מָה לְאָכַל.

בְּתוֹךְ כֵּךְ בָּא אֶעְלָם בְּעֵטְלִיר אֶחָד
עִם הַשִּׁקִּים שְׁלוֹ (שְׁקוֹרִין
"טָאֶרְבַּעס"), שְׁנוֹשֵׂא בָהֶם לָחֶם,
וְהִתְחִילוּ אֵלָיו הַבָּנִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו
וְלִהְיוֹת פְּרוּכִים אַחֲרָיו, וְנָתַן לָהֶם
לָחֶם לְאָכַל וְאָכְלוּ.

וְשָׂאל אוֹתָם: מֵהֵיכָן בָּאתֶם לְכָאן?
הַשִּׁיבוּ לוֹ: אֵין אָנוּ יוֹדְעִים, כִּי הָיוּ
בָּנִים קְטַנִּים בְּנִ"ל.

וְהִתְחִיל לִילֵךְ מֵהֶם וּבִקְשׁוּ מִמֶּנּוּ
שִׁיקָח אוֹתָם עִמוֹ, וְאָמַר לָהֶם: אֵת

emmener avec lui. Il leur dit : « Cela, je ne le veux pas, que vous veniez avec moi. »

Entre temps, ils s'aperçurent qu'il était aveugle; ils en furent stupéfaits : étant aveugle, comment savait-il se diriger ?

En réalité, il parait extraordinaire qu'ils se soient interrogés à ce propos, car ils n'étaient encore que de jeunes enfants. Cependant, perspicaces pour leur jeune âge, ils s'étonnèrent.

Le mendiant aveugle les bénit, qu'ils soient comme lui, qu'ils soient agés comme lui. Il leur laissa encore du pain à manger, et partit.

Les enfants comprirent que l'Eternel béni-soit-Il avait veillé sur eux, et leur avait envoyé ici-même un mendiant aveugle, afin de leur procurer à manger.

Ensuite, leur pain épuisé, ils se remirent à crier, pour obtenir de quoi manger.

Puis, la nuit tomba et ils restèrent à l'endroit.

Au matin, ils n'avaient toujours pas de quoi manger, ils criaient et pleuraient. Survint un mendiant qui était sourd. Ils se mirent à lui parler, il leur fit comprendre avec ses mains, en leur disant qu'il n'entendait pas. Le mendiant sourd donna aussi du pain à manger aux enfants et les quitta. Ils voulurent pareillement

זֶה אֵינִי רוֹצֶה שְׂתִלְכוּ עִמִּי.

בְּתוֹךְ כֶּךָ הִסְתַּכְלוּ וְהִנֵּה הוּא עוֹר, וְהָיָה אֲצֵלָם פְּלֵא, מֵאַחַר שֶׁהוּא עוֹר, אִיךָ יוֹדֵעַ לִילָךְ.

וּבִאֲמַת הוּא חֲדוּשׁ מַה שֶּׁהָיָה קִשָּׁה לָהֶם זֹאת, כִּי עֲדִין הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים, רַק שֶׁהָיוּ בָּנִים חֲכָמִים וְהָיָה פְּלֵא אֲצֵלָם כַּנִּ"ל.

וּבִרְכָם, זֶה הַבְּעֻטְלִיר הָעוֹר, שֶׁהָיוּ כְּמוֹתוֹ, שֶׁהָיוּ זְקֵנִים כְּמוֹתוֹ, וְהִשְׁאִיר לָהֶם עוֹד לֶחֶם לֶאֱכֹל וְהִלֵּךְ לוֹ.

וְהִבִּינוּ אֱלוֹ הַבָּנִים כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַשְּׂגִיחַ עֲלֵיהֶם וְהִזְמִין לָהֶם בְּעֻטְלִיר עוֹר בְּכֹאן לְהֵן לָהֶם אֲכֹל.

אַחֲר־כֶּךָ כָּלָה אֲצֵלָם הַלֶּחֶם, וְשׁוּב הִתְחִילוּ לְצַעֵק עֲבוּר אֲכֹל.

אַחֲר־כֶּךָ נִעְשָׂה לִילָה וּלְנוֹ שָׁם.

בְּבֹקֶר גַּם־כֵּן לֹא הָיָה לָהֶם לֶאֱכֹל, וְהָיוּ צוֹעֲקִים וּבּוֹכִים, וְחָזַר וּבָא בְּעֻטְלִיר שֶׁהָיָה חֲרָשׁ, וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר אֵלָיו, וְהִרְאָה לָהֶם בְּיָדוֹ וְאָמַר לָהֶם שֶׁאֵינּוּ שׁוֹמְעִים, וְנָתַן לָהֶם גַּם־כֵּן לֶחֶם לֶאֱכֹל וְהִלֵּךְ מֵהֶם, וְרָצוּ גַם־כֵּן שִׁיקָחֵם עִמּוֹ וְלֹא רָצָה, וּבִרְכָם גַּם־כֵּן שֶׁהָיוּ כְּמוֹתוֹ,

qu'il les emmène avec lui, mais il refusa. Il les bénit lui aussi, qu'ils soient comme lui, il leur laissa également du pain et s'en alla.

De nouveau, leur pain fut épuisé, et ils se remirent à crier. Un mendiant qui était bègue vint à leur rencontre; ils commencèrent à lui parler, il répondait en bégayant et eux ne saisissaient pas ce qu'il disait, quant à lui, il les comprenait. Les enfants, par-contre, ne savaient pas ce qu'il disait, car il bégayait dans son langage. Il leur donna également du pain à manger, et s'en alla lui aussi. Il les bénit pareillement – qu'ils soient comme lui, et s'en alla, tout comme les précédents.

Ensuite, c'est un mendiant au cou tordu approcha, et la scène se répéta. Puis, un mendiant bossu apparut. Survint ensuite un mendiant qui n'avait pas de mains et, enfin, un (septième) mendiant qui lui, était sans pieds. Chacun des mendiants distribua du pain aux enfants et les bénit, qu'il soient comme lui, comme conté plus haut.

Puis, de nouveau, le pain des enfants fut épuisé et ils se mirent à marcher à la recherche d'un endroit habité. Ils rejoignirent une route qu'ils suivirent, et parvinrent à un village. Les enfants pénétrèrent dans une maison, les gens avaient pitié d'eux,

וְהַשְׂאִיר גַּם־כֵּן לָהֶם לֶחֶם וְהִלֵּךְ לוֹ.

וְחָזַר וּכְלָה הַלֶּחֶם אֲצֵלָם, וְחָזְרוּ וַצִּעֲקוּ כַּנִּל, וְחָזַר וּבָא אֲצֵלָם בְּעַטְלִיר שֶׁהָיָה כְּבַד־פֶּה, וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמוֹ, וְהָיָה מִנְמַנִּים בְּלִשְׁוֹנוֹ וְלֹא יָדְעוּ מָה הוּא אוֹמֵר, וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ מָה הֵם מְדַבְּרִים, אֲךָ הֵם לֹא יָדְעוּ מָה הוּא אוֹמֵר, כִּי הָיָה מִנְמַנִּים בְּלִשְׁוֹנוֹ כַּנִּל, וְנָתַן לָהֶם גַּם־כֵּן לֶחֶם לְאֹכַל, וְהִלֵּךְ לוֹ גַּם־כֵּן כַּנִּל, וּבֵרַכְתֶּם גַּם־כֵּן שִׁיְהִיוּ כְּמוֹתוֹ וְהִלֵּךְ לוֹ, הַכֹּל בְּנִזְכָּר לְעֵיל.

וְחָזַר וּבָא בְּעַטְלִיר שֶׁהָיָה צוֹאֲרוֹ עֶקֶם וְהָיָה גַּם־כֵּן כַּנִּל, וְחָזַר וּבָא בְּעַטְלִיר בְּעַל חֲטוּטְרוֹת (שֶׁקוֹרִין "הוֹיִקִיר"), וְחָזַר וּבָא בְּעַטְלִיר בְּלֹא יָדַיִם, וְחָזַר וּבָא בְּעַטְלִיר בְּלֹא רַגְלַיִם, וְכֹל אֶחָד נָתַן לָהֶם לֶחֶם וּבֵרַכְתֶּם שִׁיְהִיוּ כְּמוֹתוֹ, הַכֹּל בְּנִזְכָּר לְעֵיל.

אַחֲר־כֵּן חָזַר וּכְלָה הַלֶּחֶם אֲצֵלָם וְהִתְחִילוּ לִילֵךְ לְיִשׁוּב, עַד שֶׁבָּאוּ לְאִיזָה דֶרֶךְ וְהִלְכוּ עַל אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ, עַד שֶׁבָּאוּ לְאִיזָה כְּפָר, וְנִכְנְסוּ אֵלּוֹ הַבָּנִים בְּאִיזָה בַּיִת, וְהָיוּ מְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם וְנָתַנוּ לָהֶם לֶחֶם, וְחָזְרוּ וְנִכְנְסוּ בְּאִיזָה בַּיִת, וְנָתַנוּ לָהֶם

ils leur donnèrent du pain. Ils entrèrent dans une autre maison, on leur en donna encore. Ils mendiaient ainsi au seuil des habitations. S'apercevant que cela leur réussissait, les enfants s'accordèrent à rester toujours ensemble et se confectionnèrent de grands sacs de mendiant. Ils quêtèrent ainsi, de maison en maison, se rendant à toutes les cérémonies, repas de circoncision et autres mariages. Puis, les enfants partirent ailleurs, dans les villes, quémendant au seuil des demeures. Ils se rendirent dans les foires, s'installèrent sur des bancs de pierre, à la manière des autres clochards, la sébille à la main. Si bien qu'ils devinrent célèbres parmi les gueux, tous connaissaient leur histoire, ils savaient qu'ils étaient les enfants perdus dans la forêt, comme rapporté plus haut.

Une fois, il y eut une foire importante, dans une grande ville. Les mendiants se rendirent là-bas, et les enfants aussi. Il vint alors, aux pauvres, l'idée de marier ces deux enfants, l'un à l'autre. Certains mendiants en parlèrent et déjà la proposition enchantait tout le monde. Ils conclurent l'union. Cependant, comment allait-on leur organiser le mariage ?

On décida que, puisque tel jour, un

גַּם-כֵּן, וְהָיוּ מַחְזִירִים עַל הַפֶּתָחִים וְרָאוּ שְׂזוּה טוֹב לְפָנֵיהֶם, וְעָשׂוּ בִּינֵיהֶם שְׂיָהּיוּ תָמִיד בְּיַחַד, וְעָשׂוּ לָהֶם שַׁקִּים (שְׁקוֹרִין "טָאָרְכִים") גְּדוֹלוֹת, וְהָיוּ מַחְזִירִים עַל הַפֶּתָחִים וְהָלְכוּ עַל כָּל הַשְּׂמָחוֹת, עַל סְעוּדַת בְּרִית-מִילָה וְעַל חֲתָנוּת, וְהָלְכוּ לָהֶם לְמָקוֹם אַחֵר, וְהָלְכוּ לְעִירוֹת וְהָיוּ מַחְזִירִים עַל הַפֶּתָחִים, וְהָלְכוּ עַל הִירִידִים וַיֵּשְׁבוּ בֵּין הַבַּעֲטָלִירֵשׁ בְּדֶרֶךְ שִׁישׁוּבִים שָׁם עַל "הַפְּרִיזְבִים" עִם הַטְּעָלִיר, עַד שֶׁהָיוּ אֵלּוּ הַבָּנִים מְפָרְסָמִים אֶצֶל כָּל הַבַּעֲטָלִירֵשׁ, כִּי כָּלֵם הַכִּירוּ אוֹתָם וַיִּדְעוּ מֵהֶם שֶׁאֵלּוּ הֵם הַבָּנִים שֶׁנֶּאֱבְדוּ בַּיַּעַר כְּנֻזְפָּר לְעֵיל.

פַּעַם אַחַד הָיָה יָרִיד גְּדוֹל בְּאִיזָה עִיר גְּדוֹלָה, וְהָלְכוּ לְשָׁם הַבַּעֲטָלִירֵשׁ, וְאֵלּוּ הַבָּנִים הָלְכוּ גַּם-כֵּן לְשָׁם, וּבָא עַל דַּעַת הַבַּעֲטָלִירֵשׁ שִׁישְׁדָּכוּ אֶת אֵלּוּ שְׁנֵי הַבָּנִים, שִׁישְׁאוּ זֶה אֶת זֶה, וְתַכְרָף שְׁדָּבְרוּ זֹאת קָצַת בַּעֲטָלִירֵשׁ, הוֹטֵב הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי כָּלֵם וַגְּמְרוּ הַשְּׂדוּדָה, אֲבָל אֵיךְ עוֹשִׂין לָהֶם חֲתָנָה.

וְנִתְיַעֲצוּ, בְּאֲשֶׁר שְׁבִיוֹם פְּלוּנֵי יִהְיֶה

festin allait être donné pour fêter l'anniversaire du roi, tous les mendiants se rendraient là-bas et, de ce qu'ils obtiendraient là-bas pour eux – de viande et de pain, ils célébreraient avec cela un mariage.

Il en fut ainsi, tous les mendiants allèrent là-bas, pour l'anniversaire du roi, et quémandèrent pour eux du pain et de la viande, ils réunirent également les restes du banquet royal, viande et grands pains nattés. Puis, ils allèrent et creusèrent un grand trou, qui pouvait contenir cent personnes. Ils le recouvrirent de branches, de terre et de détritrus et y pénétrèrent tous. Ils célébrèrent là-bas le mariage des enfants, les introduirent sous le dais nuptial et se réjouirent beaucoup en cet endroit.

Le marié et son épouse étaient aussi ravis, ils se remémorèrent les bienfaits que l'Eternel béni-soit-Il leur avait accordés, lorsqu'ils étaient dans la forêt. Ils pleuraient et se languissaient beaucoup : « Comment amener ici le premier mendiant, celui qui est aveugle, et qui nous a apporté du pain dans la forêt ? » Aussitôt, alors qu'ils se languissaient vivement après le mendiant aveugle, celui-ci les interpela : « Me voici, je suis venu pour votre mariage, et je vous offre en cadeau de nocces que vous soyez aussi agé que moi. Au début, c'était la

סעודה של יום-הולדת המלך (שקורין "מינינים"), וילכו לשם כל הבעטלירש, וממה שיבקשו לעצמן שם בשר ולחם, מזה יעשו חתנה,

וכן היה, והלכו לשם על המינינים כל הבעטלירש ובקשו להם לחם ובשר וגם קבצו מה שנשתיר מן הסעודה בשר ולחם (שקורין "קוליטש"), והלכו והפרו בור גדול, שיהיה מחזיק מאה אנשים, וכסו אותו עם קנים ועפר וזבל, ונכנסו לשם כלם, ועשו שם חתנה לאלו הבנים הנ"ל, והכניסו אותם לחפה, והיו שמחים שם מאד מאד,

וגם החתן והכלה היו שמחים מאד, והתחילו לזכר החסדים שעשה עמם השם יתברך בהיותם ביער, והיו בוכים והיו מתגעגעים מאד, איך לזקחין לכאן את הבעטליר הראשון העור, שהביא לנו לחם ביער, ותכף ומיד, בתוך שהיו מתגעגעים מאד אחרי הבעטליר העור, ענה ואמר: הנני, הנה באתי אצלכם על החתנה, ואני נותן לכם מתנה לדרשה, (שקורין "דרשה גישאנק"), שתהיו זקנים כמוני, כי בתחלה ברכתי אתכם בזה, ועכשו אני נותן לכם זאת

bénédiction que je vous avais faite. A présent, je vous offre cela en cadeau de mariage, que votre existence soit aussi longue que la mienne ! Vous pensez que suis aveugle, je ne le suis pas du tout. »

(En fait et constamment, il paraissait être aveugle, car il ne jetait pas même un regard sur le monde; pour lui, tout le temps de ce monde ne valait pas même un clin d'œil, aussi n'y prêtait-il aucun égard ni attention).

« Car, je suis très agé, et pourtant parfaitement jeune. Je n'ai pas même encore commencé à vivre. Je suis très vieux, cependant. Et je ne suis pas le seul qui l'affirme, je possède à ce propos l'assentiment du grand aigle. »

« Je vais vous raconter une histoire (tout cela constituait les propos du mendiant aveugle au couple marié) : Car, un jour, des hommes partirent en mer sur de nombreux bateaux. Une tempête survint et brisa les navires. Les hommes furent saufs et atteignirent une tour. Ils grimpèrent à son sommet et y découvrirent toutes sortes de nourritures, boissons et vêtements, ainsi que tout ce dont ils avaient besoin. Il y avait là-bas tout le bien et tous les plaisirs du monde.

Ils proposèrent que chacun raconte un fait ancien, ce qu'il se rappelait

בְּמִתְנָה גְּמוּרָה לְדַרְשָׁה, שְׁתַּחֲוּוּ חַיִּים אַרְבָּעִים כְּמוֹנִי. וְאַתֶּם סוֹבְרִים שְׂאֲנִי עוֹר, אֵין אֲנִי עוֹר כְּלָל,

רַק שְׂכָל זְמַן גְּדַמָּה כְּעוֹר, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם הַסְתַּכְּלוֹת כְּלָל עַל הָעוֹלָם, מֵאַחַר שְׂכָל זְמַן הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹלָה אֲצִלוֹ בְּהִרְפֵּ-עֵינַי, עַל-כֵּן אֵין שִׁיךְ אֲצִלוֹ הַסְתַּכְּלוֹת וְרֵאִיָּה בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל,

וְאֲנִי זְקֵן מְאֹד, וְעַדִּין אֲנִי יָנִיק לְגִמְרֵי (הֵינּוּ "יוֹנֵג"), וְלֹא הִתְחַלְתִּי עַדִּין לְחַיּוֹת כְּלָל, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי זְקֵן מְאֹד, וְלֹא אֲנִי בְּעַצְמִי אוֹמֵר זֹאת, רַק שִׁישׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה מֵהַנְּשֹׂר הַגָּדוֹל,

וְאִסְפַּר לְכֶם מַעֲשֵׂה, כָּל זֶה הוּא דְבַרֵי הָעוֹר הַנִּ"ל. כִּי פַעַם אַחַת הָלְכוּ אַנְשִׁים בְּסַפִּינוֹת הַרְבֵּה עַל הַיָּם, וּבָא רוּחַ-סְעָרָה וְשִׁבַּר אֶת הַסַּפִּינוֹת וְהָאֲנָשִׁים נִצְלוּ וּבָאוּ אֶל מִגְדָּל אֶחָד, וְעָלוּ אֶל הַמִּגְדָּל, וּמָצְאוּ שָׁם כָּל הַמֵּאֲכָלִים וּמִשְׁקָאוֹת וּמִלְבוּשִׁים וְכָל מַה שְּׂעָרִיכִים, וְהָיָה שָׁם כָּל טוֹב וְכָל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם.

עָנוּ וְאָמְרוּ, שְׂכָל אֶחָד יִסְפַּר מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה, מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר מִזְכְּרוֹן

comme premier souvenir, c'est-à-dire ce qu'il se remémorait de l'instant où la mémoire avait commencé chez lui.

Il y avait là-bas des vieillards et des gens plus jeunes. Ils invitèrent le plus agé d'entre eux à s'exprimer en premier.

Il dit : « Que vais-je pouvoir vous raconter ?

Je me souviens même lorsqu'on cueillit la pomme sur la branche. »

Personne ne comprit ce qu'il disait. Cependant, il y avait là-bas des gens instruits, qui déclarèrent : « Voilà assurément un fait très ancien. »

Il invitèrent le second vieillard à raconter.

Le second vieillard – qui n'était pas aussi agé que le premier, déclara sur un ton étonné : « Ça, un fait ancien ?! De cela, je me souviens également, et je me rappelle même lorsque la flamme brûlait ! »

Ils s'écrièrent là-bas : « Ce fait est bien plus ancien que le premier. » Ils étaient stupéfaits que le second vieillard, plus jeune que le premier, se souvienne d'une histoire plus ancienne que son aîné. Ils donnèrent la parole au troisième vieillard.

Celui-ci, qui était plus jeune que les précédents, déclara : « Je me souviens aussi lorsque l'élaboration du fruit commença », c'est-à-dire lorsque sa constitution débuta.

הָרֵאשׁוֹן, הֵינּוּ מָה שֶׁהוּא זֹכֵר מֵעַתָּה שֶׁהִתְחִיל אֲצִלוֹ הַזְכָּרוֹן.

וְהָיוּ שָׁם זְקֵנִים וְנְעָרִים, וְהָיוּ מְכַבְּדִים אֶת הַזְּקֵן הַגָּדוֹל שְׂבִינִיָּהֶם שִׁסְפֵּר בְּתַחֲלָה.

עָנָה וְאָמַר: מָה אֲסַפֵּר לָכֶם.

אֲנִי זֹכֵר גַּם כְּשֶׁחָתְכוּ אֶת הַתְּפוּחַ מִן הָעֵנָף.

וְלֹא יָדַע שׁוֹם אֶחָד מָה הוּא אוֹמֵר, אֲדָּהָיו שָׁם חֲכָמִים וְאָמְרוּ: בּוֹדְאֵי זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה מְאֹד.

וּכְבָּדוּ אֶת הַשֵּׁנִי שִׁסְפֵּר.

עָנָה הַשֵּׁנִי, שֶׁלֹּא הָיָה זְקֵן כְּמוֹ הָרֵאשׁוֹן: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה?! בְּלִשׁוֹן תַּמָּה, זֹאת הַמַּעֲשֵׂה אֲנִי זֹכֵר גַּם-כֵּן, אֲבָל אֲנִי זֹכֵר גַּם כְּשֶׁהָיָה הַיָּר דּוֹלֵק.

עָנּוּ וְאָמְרוּ שָׁם: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה בְּיוֹתֵר מִהָרֵאשׁוֹנָה, וְהָיָה פְּלֵא אֲצִלָּם שְׂזָה הַשֵּׁנִי, שֶׁהוּא יָנִיק מִהָרֵאשׁוֹן, וְזֹכֵר מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה יוֹתֵר מִהָרֵאשׁוֹן; וּכְבָדוּ אֶת הַשְּׁלִישִׁי שִׁסְפֵּר.

עָנָה וְאָמַר הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהָיָה יָנִיק יוֹתֵר: אֲנִי זֹכֵר גַּם כְּשֶׁהִתְחִיל בְּנֵין הַפְּרִי, דִּהְיֵנוּ כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַפְּרִי.

L'auditoire s'émerveilla : « Cette histoire est vraiment la plus ancienne ! »

Le quatrième vieillard, qui était encore plus jeune, annonça : « Je me rappelle aussi lorsqu'on apporta la graine pour planter le fruit. »

Le cinquième, encore plus jeune, dit : « Je me souviens également des sages, alors qu'ils réfléchissaient et concevaient la graine. »

Le sixième etc déclara qu'il se souvenait même de la saveur du fruit avant qu'elle ne pénètre dans le fruit.

Le septième ajouta etc en disant qu'il se souvenait également de l'odeur du fruit avant qu'elle ne soit introduite dans le fruit.

Le huitième surenchérit, déclarant qu'il se souvenait même de l'apparence du fruit avant qu'elle ne soit amenée au fruit.

« Quant à moi, » – c'est le mendiant aveugle qui racontait tout cela, « j'étais alors un simple enfant, et je me trouvais aussi là-bas. Je leur déclarais : Je me souviens de tous ces faits, et je rappelle de rien. »

L'assemblée s'écria : « Voilà un événement très ancien, le plus ancien de tous ! »

Ils étaient très surpris que l'enfant se souvienne davantage que tous les autres.

עָנוּ וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה בְּיוֹתֵר.

עָנָה הָרְבִיעִי, שְׁהָיָה יָנִיק עוֹד יוֹתֵר: אֲנִי זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהוֹלִיכוּ הַגִּרְעִין לְנֹטַע הַפֶּרִי.

עָנָה הַחֲמִשִּׁי, שְׁהָיָה יָנִיק עוֹד יוֹתֵר: אֲנִי זוֹכֵר גַּם הַחֲכָמִים, שֶׁהֵם הָיוּ חוֹשְׁבִים וּמְמַצִּיאים אֶת הַגִּרְעִין.

עָנָה הַשִּׁשִּׁי וְכו', שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם אֶת הַטַּעַם שֶׁל הַפֶּרִי קֹדֶם שֶׁנִּכְנַס הַטַּעַם בְּתוֹךְ הַפֶּרִי.

עָנָה הַשְּׁבִיעִי וְכו' וְאָמַר שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם הָרִיחַ שֶׁל הַפֶּרִי קֹדֶם שֶׁנִּכְנַס בְּפֶרִי.

עָנָה הַשְּׁמִינִי וְאָמַר, שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם הַמַּרְאָה שֶׁל הַפֶּרִי קֹדֶם שֶׁנִּמְשְׁכָה עַל הַפֶּרִי.

וְאֲנִי, הֵינּוּ זֶה הַבְּעֻלָּיר הָעוֹר, שְׁמֹסֶפֶר כָּל זֶה, הָיִיתִי אֲזַ תִּינוּק לְנִמְרִי, וְהָיִיתִי גַם-כֵּן שָׁם, וְעָנִיתִי וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אֲנִי זוֹכֵר כָּל אֱלוֹ הַמַּעֲשִׂוֹת, וְאֲנִי זוֹכֵר לָאוּ כְּלוּם (אוּן) אִיךְ גִּידְעָנְךָ גָּאֵר נִישְׁט).

עָנוּ וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה מְאֹד יוֹתֵר מִכֻּלָּם.

וְהָיָה חֲדוּשׁ גָּדוֹל אֲצִלָּם, שֶׁהִתִּינוּק זוֹכֵר יוֹתֵר מִכֻּלָּם.

Alors, un grand aigle arriva et tapa à la tour. Il leur enjoignit : « Cessez d'être pauvres, retournez à vos trésors et servez-vous en ! »

Il leur ordonna de sortir de la tour par ordre d'ancienneté, que tout celui qui était plus âgé, sorte avant.

Il les fit tous sortir de la tour, l'enfant en tête, car en réalité c'était lui le plus ancien de tous. Et ainsi de suite, tout celui qui était plus jeune sortit avant son aîné en âge. Et le premier vieillard, il le fit sortir en dernier, car tout celui qui était plus jeune, était en fait plus ancien, et le plus ancien parmi eux était plus jeune que tous.

Il leur dit – le grand aigle mentionné plus-haut : « Je vais vous donner la signification des événements qui ont été rapportés : celui qui a raconté se souvenir aussi lorsqu'on cueillit la pomme sur la branche, c'est-à-dire qu'il se souvient aussi lorsqu'on coupa son cordon ombilical, c'est-à-dire que ce fait-là également, qui survint juste au moment de la naissance, lorsqu'on coupa son cordon ombilical, cela aussi il s'en souvient.

Le second a déclaré qu'il se rappelle le moment où la flamme brûlait, c'est-à-dire qu'il se rappelle aussi lorsqu'il était en gestation (dans le ventre de sa mère), une lumière flamboyait alors

בְּתוֹךְ-כֶּךָ בָּא נֶשֶׁר גָּדוֹל וְדָפַק עַל הַמְּגִדָּל, וְאָמַר לָהֶם: חֲדְלוּ עוֹד מִלְּהִיּוֹת עֲנִיִּים; שׁוּבוּ אֶל הָאוֹצְרוֹת שְׁלָכֶם וְהָיוּ מְשִׁתְּמִשִּׁים בְּאוֹצְרוֹת שְׁלָכֶם.

וְאָמַר לָהֶם שְׁיִצְאוּ מִן הַמְּגִדָּל בְּדֶרֶךְ זְקֵנוֹתֵם, שְׁכַל מִי שְׁזָקֵן יוֹתֵר, יֵצֵא תְּחִלָּה.

וְהוֹצִיא כָּלֶם מִן הַמְּגִדָּל, וְהוֹצִיא תְּחִלָּה אֶת הַתִּינוֹק הַנִּלְל, כִּי בְּאֶמֶת הוּא זָקֵן יוֹתֵר מִכָּלֶם, וְכֵן כָּל מִי שְׁהָיָה יָנִיק יוֹתֵר הוֹצִיא קִדָּם, וְהַזְקֵן הַגָּדוֹל הוֹצִיא בְּאַחֲרוֹנָה, כִּי כָּל מִי שְׁהָיָה יָנִיק יוֹתֵר הָיָה זָקֵן יוֹתֵר כִּנְל, וְהַזְקֵן שְׁבָהֶם הָיָה יָנִיק יוֹתֵר מִכָּלֶם.

וְאָמַר לָהֶם, הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל הַנִּזְכָּר לְעִיל: אֲנִי אֶפְרַשׁ לָכֶם אֶת הַמַּעֲשִׂוֹת שֶׁסִּפְרוּ כָּל הַנִּלְל, כִּי זֶה שֶׁסִּפֵּר שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשִׁחְתְּכוּ אֶת הַתְּפוּחַ מִן הָעֵנָף, הֵינּוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשִׁחְתְּכוּ אֶת טְבוּרוֹ, הֵינּוּ שֶׁגַּם אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ תִּכְרַף בְּעֵת הַהוֹלָדָה בְּעֵת שִׁחְתְּכוּ אֶת טְבוּרוֹ, גַּם אֶת זֶה הוּא זוֹכֵר;

וְהַשֵּׁנִי, שֶׁאָמַר שֶׁזוֹכֵר בְּשַׁעַה שְׁהָיָה הַיָּר דּוֹלֵק, הֵינּוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהָיָה בְּעֵבוֹר, שְׁהָיָה נֵר דּוֹלֵק עַל רֵאשׁוֹ,

au-dessus de sa tête (cf traité de Niddah 30b).

Quant à celui qui se souvient aussi au moment où démarra l'élaboration du fruit, cela signifie qu'il se souvient même lorsque le corps commença à se constituer, c'est-à-dire les étapes de formation de l'enfant.

Celui qui se rappelle du moment où l'on amène la semence pour planter le fruit, cela indique qu'il se rappelle aussi quand la goutte de fécondation fut émise, pendant l'union.

Et celui qui se remémore les sages qui concevaient la semence, signifie par là qu'il se souvient aussi lorsque la goutte était encore dans l'esprit, car ce sont les pensées qui conçoivent la goutte.

Celui qui se souvient de la saveur, c'est-à-dire le *néfèch* (vitalité). L'odeur se rapporte au *roua'h* (souffle), et l'apparence correspond à la *néchama* (âme).

Quant à l'enfant, il a déclaré se souvenir de rien, car il est au-dessus de tous, il se rappelle même ce qui a précédé le *néfèch-roua'h-néchama*, ce que représente la notion de "rien". »

Le grand aigle leur dit : « Retournez à vos navires (qui sont vos corps, qui se sont brisés et vont se reconstituer de nouveau), retournez désormais vers eux ! » Et il les bénit.

« Quant à moi, » – c'est le mendiant

וְזֶה שֶׁאָמַר שְׂזוֹכֵר גַּם בְּעֵת שֶׁהִתְחִיל רְקוּם הַפְּרִי, הֵינּוּ שְׂזוֹכֵר גַּם בְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַגּוֹף, דְּהֵינּוּ בְּעֵת יְצִירַת הַוּלָד;

וְזֶה שְׂזוֹכֵר בְּעֵת שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִים הַגְּרַעִין לְנִטְעַת הַפְּרִי, הֵינּוּ שְׂזוֹכֵר גַּם בְּשֶׁנִּמְשְׁכָה הַטֶּפֶה בְּעֵת הַזְּוּגָה;

וְזֶה שְׂזוֹכֵר אֶת הַחֲכָמִים שֶׁהָיוּ מְמַצִּיאִים אֶת הַגְּרַעִין, הֵינּוּ שְׂזוֹכֵר גַּם בְּשֶׁהָיָה הַטֶּפֶה עֲדִין בַּמַּח, כִּי הַמַּחִין מְמַצִּיאִים אֶת הַטֶּפֶה;

וְזֶה שְׂזוֹכֵר אֶת הַטַּעַם, הֵינּוּ הַנְּפֶשׁ, וְהָרִיחַ, הֵינּוּ הָרוּחַ, וְהַמַּרְאֶה, הֵינּוּ הַנְּשָׂמָה,

וְהַתִּינוּק אָמַר שְׂזוֹכֵר לְאוֹ כְּלוּם, כִּי הוּא לְמַעְלָה מִן הַכֹּל וְזוֹכֵר אֶפְלוּ מֵה שֶׁהוּא קִדְּם מִנְּפֶשׁ-רוּחַ-נְשָׂמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵין.

וְאָמַר לָהֶם: חֲזְרוּ אֶל הַסְּפִינּוֹת שְׁלָכֶם, שֶׁהֵם הַגּוֹפִים שְׁלָכֶם שֶׁנִּשְׁבְּרוּ, שִׁיחֲזְרוּ וַיִּבְנוּ, עֲתָה חֲזְרוּ אֵלֵיהֶם. וַיְבָרַךְ אוֹתָם,

וְלִי, הֵינּוּ זֶה הַבְּעֻטְלִיר הָעוֹר, שֶׁהָיָה

aveugle, enfant à cette époque, qui raconte tout cela, « le grand aigle me dit : « Toi, viens avec moi, car tu es comme moi, tu es très agé et pourtant très jeune, tu n'as même pas encore commencé à vivre et, cependant, tu es très vieux. Moi aussi je suis ainsi, car je suis vieux et encore jeune etc. »

Il se trouve donc que j'ai l'approbation du grand aigle, que je vis une longue vie. Et maintenant, je vous donne ma longue vie en cadeau de nocces ! »

Il y eut là-bas une joie et une allégresse grande et sublime.

Le deuxième jour des sept jours de réjouissances, le couple marié se souvint du second mendiant, celui qui était sourd, qui les avait sauvés et leur avait donnés du pain. Ils pleuraient et se languissaient : « Comment amener ici le mendiant sourd qui nous a sauvés ?! »

Alors qu'ils se languissaient après lui, il arriva et s'écria : « Me voici ! » Il se précipita sur eux, les embrassa et leur déclara : « Je vous donne aujourd'hui en cadeau, que vous soyez comme moi, que votre existence soit aussi heureuse que la mienne. Auparavant, je vous avais bénis en ce sens, maintenant c'est ma vie heureuse que je vous offre en cadeau de nocces. Vous pensez que je suis sourd, je ne

תינוק אז, שהוא מספר כל זה, אמר הנשר הגדול הנ"ל: אתה בוא עמי, כי אתה כמותי, כי אתה זקן מאד ועדין אתה יניק מאד, ועדין לא התחלת לחיות כלל, ואף-על-פי-כן אתה זקן מאד, וגם אני כד, כי אני זקן ועדין אני יניק וכו'.

נמצא שיש לי הסכמה מאותו הנשר הגדול, שאני חי חיים ארכים כנ"ל, ועתה אני נותן לכם חיים ארכים שלי במתנה לדרשה.

ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה ועצומה מאד מאד:

ביום השני של שבעת ימי המשחה חזרו וזכרו הזוג הזה את הבעטליר השני, הינו החרש שהחיה אותם ונתן להם לחם, והיו בוכים ומתגעגעים: איך לוקחין לבאן את אותו הבעטליר החרש שהחיה אותנו כנ"ל.

בתוך שהיו מתגעגעים אחריו והנה הוא בא ואמר: הנני, ונפל עליהם ונשק אותם, ואמר להם: עתה אני נותן לכם במתנה שתהיו כמוני, שתהיו חיים טובים כמוני, כי בתחלה ברכתי אתכם בזה ועתה אני נותן לכם חיים טובים שלי במתנה גמורה לדרשה, ואתם סוברים שאני חרש, אין אני חרש כלל.

le suis absolument pas.

C'est qu'en fait, le monde entier ne vaut rien pour moi, pour que j'entende ses imperfections. Car toutes les voix sans exception n'expriment que des carences, chacun crie pour ce qui lui fait défaut. Et même les joies de ce monde proviennent de l'insuffisance, lorsque l'individu se réjouit d'avoir comblé ce qui lui manquait. Pour moi, le monde entier n'a pas de valeur, pour que parvienne le manque de chacun à mes oreilles. Car, je mène une bonne vie à laquelle il ne manque rien. J'ai d'ailleurs, pour attester de ce fait, l'approbation du pays de la richesse.

(Sa vie heureuse provenait de ce qu'il mangeait du pain et buvait de l'eau).

Il leur raconta, qu'il existe un pays qui renferme une richesse immense, les habitants là-bas possèdent de grands trésors.

Un jour, ils se réunirent et chacun commença à vanter son bonheur, le fait qu'il menait une existence heureuse, chacun raconta en détail la bonne vie qu'il avait. Je leur répondis alors : « Je vis une existence bien meilleure que la vôtre.

Et en voici la preuve : si vous menez une si bonne vie, montrez-moi si vous pourrez secourir tel pays : il existe un royaume où il y avait un

רק שכל העולם בלו אינו עולה
אצלי לכלום, שאשמע החפרון
שלהם, כי כל הקולות בלם הם מן
חסרונות, כי כל אחד ואחד צועק
על חסרונו, ואפלו כל השמחות
שבעולם, בלם הם רק מחמת
החפרון ששמח על החפרון שחסר
לו ונתמלא, ואצלי כל העולם בלו
אינו עולה לכלום, שיכנסו באזני
החפרון שלהם, כי אני חי חיים
טובים, שאין בהם שום חפרון, ויש
לי הסכמה על זה שאני חי חיים
טובים מן המדינה של עשירות.

וחיים טובים שלו היו, שהיה אוכל
לחם ושותה מים.
וספר להם, כי יש מדינה שיש בה
עשירות גדול, שיש להם אוצרות
גדולים.

פעם אחת נתקבצו והתחיל כל
אחד להתפאר עם חיים טובים
שלו, איך הוא חי חיים טובים, וכן
ספר כל אחד ואחד מסדר החיים
טובים שלו, ועניתי ואמרתי להם:
אני חי חיים טובים שהם טובים
יותר מחיים טובים שלכם.

והא ראיה, כי אם אתם חיים חיים
טובים, אראה אם תוכלו להושיע
את מדינה פלוגנית: היות שיש
מדינה שהיה להם גן, והיה באותו

jardin. Et dans ce jardin, on trouvait des fruits ayant toutes les saveurs du monde.

Il y avait également là-bas toutes les sortes de parfums du monde.

On y trouvait aussi toutes sortes de belles choses, de couleurs et nuances, et les plus belles fleurs du monde. Il y avait tout dans ce jardin. Un jardinier en prenait soin, et les gens de ce pays vivaient heureux grâce au jardin.

Or, le jardinier disparut, là-bas. Et tout ce que renfermait le jardin allait bien entendu se tarir et s'épuiser, car celui qui l'entretenait – le jardinier, n'était plus là-bas. Cependant et malgré tout, les gens pouvaient vivre de ce qui restait dans le jardin. Or, un roi cruel vint s'en prendre à eux. Il ne pouvait rien leur faire, aussi s'employa-t-il à altérer la bonne vie des habitants du pays, qu'ils recevaient du jardin; non pas qu'il nuisit au jardin lui-même, mais il laissa là-bas, dans le pays, trois bandes de serviteurs, auxquelles il prescrit d'accomplir ce qu'il leur avait ordonné. C'est en cela qu'ils pervertirent le sens du goût. A cause de ce qu'ils commirent là-bas, tout celui qui voudrait (désormais) goûter telle saveur, celle-ci aurait un goût de pourriture.

De même, abîmèrent-ils le sens de

הגן פרות, שהיה להם כל מיני טעמים שבעולם.

גם היה שם כל מיני ריחות שבעולם.

גם היו שם כל מיני מראה כל הגוננין וכל הקנוייאטין שבעולם, הכל היה שם באותו הגן, והיה על הגן גנני אחד (שקורין "אגראדניק"), והיו בני אותו המדינה חיים חיים טובים על-ידי אותו הגן,

ונאבד שם הגנני, וכל מה שהיה שם באותו הגן בודאי מכרח להיות כלה ונפסד, מאחר שאין שם הממנה, דהינו הגנני, אבל אף-על-פי-כן היו יכולים לחיות מן הספיהים שבגן, ובא עליהם מלך אכזר, על אותה המדינה, ולא היה יכול לעשות להם דבר, והלך וקלקל את החיים טובים של המדינה, שהיה להם מן הגן, ולא שקלקל את הגן, רק שהשאיר שם באותה המדינה שלש כתות עבדים, ועוה עליהם שיעשו מה שפקד עליהם, ועל-ידי זה קלקלו את הטעם, שעל-ידי מה שעשו שם, כל מי שירצה לטעם איזה טעם, יהיה טעם נבלה.

ובן קלקלו את הריח, שכל הריחות

l'odorat, pour que tous les parfums aient l'odeur du galbanum.

Ils déformèrent aussi le sens de la vue, obscurcissant la vision, comme s'il y avait des nuages et des opacités, tout cela au moyen de ce qu'ils entreprirent là-bas, comme le leur avait prescrits le roi cruel.

Et maintenant, si vous menez une vie heureuse, montrez-moi si vous pourrez aider les habitants de ce pays. Et je vous le dis : » , tout ceci constituait les propos du mendiant sourd, « si vous ne les sauvez pas, les nuisances qui harcèlent ce pays pourront même vous atteindre ! »

Les riches voyagèrent en direction du pays, et je les accompagnai. Sur le chemin également, ils menaient pareillement une existence de bonheur, chacun avec sa bonne vie, car ils disposaient de trésors.

Lorsqu'ils parvinrent à proximité du pays, leurs sens du goût et du reste commencèrent à s'altérer. Ils le ressentirent eux-mêmes, et je les prévenai : « Si dès à présent et encore à l'extérieur du pays, vos sens du goût etc se sont d'ores et déjà gâtés, qu'en sera-t-il lorsque vous pénétrerez là-bas et, qui plus est, comment pourrez-vous les secourir (les habitants) ? »

Je pris de mon pain et de mon eau et leur en donnai. Ils ressentirent dans

יְהִיָּה לָהֶם רִיחַ חֶלְבָּנָה.

וְכִן קִלְקְלוּ אֶת הַמְּרָאָה, שֶׁהָחֲשִׂיכוּ אֶת הָעֵינַיִם בְּאֵלוּ יֵשׁ עֲנָנִים וְעָבִים, הַכֹּל עַל-יְדֵי מַה שֶׁעָשׂוּ שָׁם בְּאֲשֶׁר צִוָּה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ הָאֲכֹזֵר בְּנִ"ל.

וְעַתָּה, אִם אַתֶּם חַיִּים חַיִּים טוֹבִים, אֲרָאָה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם, וְאֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, כָּל זֶה דְּבָרֵי הַחֵרֶשׁ הַנִּ"ל, שָׁאֵם לֹא תוֹשִׁיעוּ אוֹתָם, יוּכְלוּ הַקְּלֻקְלוּיִם הַנִּ"ל שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה לְהִזִּיק לָכֶם גַּם-כֵּן.

וְהִלְכוּ הָעֲשִׂירִים הַנִּ"ל אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה, וְגַם אֲנִי הִלְכְתִּי עִמָּהֶם, וְגַם בְּדַרְךְ הַלּוֹכִים הָיוּ חַיִּים גַּם-כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיִּים טוֹבִים שָׁלוֹם, כִּי הָיוּ לָהֶם אוֹצְרוֹת בְּנִ"ל.

בְּשָׁבְאוֹ סְמוּךְ לְהַמְּדִינָה, הִתְחִיל לְהִתְקַלְקֵל גַּם אֶצְלָם הַטַּעַם וּשְׂאֵר הַדְּבָרִים, וְהִרְגִּישׁוּ בְּעֲצָמָם שֶׁנִּתְקַלְקֵל אֶצְלָם וְאִמְרַתִּי לָהֶם: אִם עַתָּה, שְׁעַדִּין לֹא נִכְנַסְתֶּם אֶצְלָם, כְּבָר נִתְקַלְקֵל אֶצְלָכֶם הַטַּעַם וְכוּ', וְאִיךְ יְהִיָּה אִם תִּכְנַסוּ לְשָׁם, וּמִכָּל-שָׂכַן אִיךְ תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם.

וְלִקְחֹתִי לָחֶם שְׁלִי וּמִים שְׁלִי וְנָתַתִּי לָהֶם, וְהִרְגִּישׁוּ בְּלָחֶם וּמִים שְׁלִי כָּל

mon pain et mon eau toutes les saveurs et tous les parfums etc, ce qui s'était abîmé en eux redevint normal.

Or, les habitants du pays – là où se trouvait le jardin, commencèrent à examiner les moyens de réhabiliter leur pays, les sens du goût etc qui s'étaient corrompus en eux. Ils réfléchirent en ce sens : puisqu'il existe un pays de la richesse – c'est-à-dire le pays dans lequel les riches souhaitent leur venir en aide et, leur semblait-il, le jardinier disparu – grâce auquel ils avaient mené jusqu'alors une bonne vie, ce jardinier était de la même origine que les gens du pays de la richesse qui, eux aussi, menaient une existence heureuse.

Ils proposèrent donc d'envoyer (des émissaires) vers ce pays de la richesse, les habitants leur viendraient en aide certainement.

Ils firent donc ainsi, ils délèguèrent des messagers vers le pays de la richesse. Ceux-ci se mirent en route et ils les rencontrèrent – c'est-à-dire que les messagers rencontrèrent les habitants du pays de la richesse, qui avaient l'intention de se rendre chez eux. Ils demandèrent aux émissaires : « Vers quel endroit allez-vous ? »

Ils leur répondirent : « Nous nous dirigeons vers le pays de la richesse, pour qu'ils nous viennent en aide. »

הַטְּעָמִים וְכָל הַרִיחוֹת וְכוּ', וְנִתְתַקַּן
מֵה שֶׁנִּתְקַלְקַל אֶצְלָם,

וּבְנֵי-הַמְּדִינָה הַזֶּה"ל, הֵינּוּ הַמְּדִינָה
שֶׁהָיָה שָׁם הַגֶּן הַזֶּה"ל, הִתְחִילוּ לְפַקֵּחַ
עַל תַּקּוּן הַמְּדִינָה, שֶׁנִּתְקַלְקַל אֶצְלָם
הַטְּעָם וְכוּ' כַּנֶּ"ל, וְנִתְיָשְׁבוּ: הַיּוֹת
שִׁישׁ מְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, הֵינּוּ אוֹתוֹ
הַמְּדִינָה עֲצָמָה הַזֶּה"ל, וְנִרְאָה לָהֶם
שֶׁהַגֶּנְנִי שֶׁלָּהֶם שֶׁנֶּאֱבַד שֶׁעַל-יְדוֹ
הָיָה לָהֶם חַיִּים טוֹבִים, הוּא מִשְׁרֵשׁ
אֶחָד עִם אוֹתָן בְּנֵי-הַמְּדִינָה שֶׁל
עֲשִׂירוֹת, שִׁישׁ לָהֶם גַּם-כֵּן חַיִּים
טוֹבִים.

עַל-כֵּן הָיְתָה עֲצָתָם לְשַׁלַּח אֶל אוֹתוֹ
הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וּבּוֹדְאֵי
יּוֹשִׁיעוּ אוֹתָם.

וְכֵן עָשׂוּ, וְשָׁלְחוּ שְׁלוּחִים אֶל אוֹתוֹ
הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וְהִלְכוּ
הַשְׁלוּחִים וּפָגְעוּ בָהֶם הֵינּוּ
שֶׁהַשְׁלוּחִים פָּגְעוּ בְּבְנֵי אוֹתוֹ
הַמְּדִינָה עֲצָמָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, כִּי הֵם
הָיוּ רוֹצִים לִילֵךְ אֶצְלָם כַּנֶּ"ל, וְשָׂאֲלוּ
אֶת הַשְׁלוּחִים: לְהִיכֵן אַתֶּם הוֹלְכִים.

הַשִּׁיבוּ: אָנּוּ הוֹלְכִים אֶל אוֹתוֹ
הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שִׁיּוֹשִׁיעוּ
אוֹתָנוּ.

Ils répliquèrent : « Nous sommes nous-mêmes des habitants du pays de la richesse, et nous nous rendons chez vous. »

Je leur déclarai alors – c'est-à-dire que le mendiant sourd, qui raconte tout cela, leur dit : « Allons, vous avez besoin de moi, car vous ne pourrez pas aller là-bas pour les secourir.

Restez-donc, vous-mêmes, ici. Quant à moi, j'irai avec les émissaires, afin de les secourir. »

J'allai avec eux et pénétrai à l'intérieur du pays, dans une ville. En arrivant, je vis des hommes arriver et lancer une plaisanterie; puis d'autres se joignirent encore à eux, jusqu'à former un rassemblement, il débitaient des blagues, riaient et se moquaient. Je tendis l'oreille, je les entendis proférer des obscénités: l'un d'eux lançait une grossièreté, l'autre l'affinait, celui-ci rigolait, celui-là en tirait grand plaisir, et ainsi de suite.

Je me déplaçai ensuite, plus loin, dans une autre ville, et je vis deux hommes qui se querellaient à propos d'une transaction commerciale. Ils se présentèrent en jugement devant le tribunal, qui trancha pour eux : celui-ci était innocent et celui-là coupable. Ils quittèrent le tribunal.

עָנוּ וְאָמְרוּ: אֲנַחְנוּ בְּעֲצֵמֵנוּ הֵם בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וְאֲנוּ הוֹלְכִים אֶצְלָכֶם.

אָמַרְתִּי אֲנִי לָהֶם הֲיֵנוּ הַחֵרֵשׁ שְׂמֵסֶפֶר כָּל זֶה אָמַר לָהֶם: הֲלֹא אַתֶּם עֲרִיכִים אֵלַי, כִּי אַתֶּם לֹא תוֹכְלוּ לֵילֵךְ לְשֵׁם לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם בְּנִ"ל.

עַל-כֵּן אַתֶּם תִּשְׁאַרוּ כָּאֵן, וְאֲנִי אֵילֵךְ עִם הַשְּׁלוּחִים לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם.

וְהִלְכְתִּי עִמָּהֶם וְנִכְנַסְתִּי בַּמְּדִינָה בְּאִיזָה עִיר, וּבֹאתִי וְרֵאִיתִי, שְׂבָאִים אֲנָשִׁים וְאוֹמְרִים אִיזָה דְבַר הַלְצָה, (שְׂקוֹרִין "ווערטייל"), וְאַחַר-כֵּךְ מִתְקַבְּצִים עֲלֵיהֶם עוֹד אִיזָה בְּנֵי-אָדָם, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אִיזָה קְבוּץ וְאוֹמְרִים אִיזָה דְבַרִּי הַלְצוֹת (הֲיֵנוּ "ווערטייליך"), וְהֵם מְחִיכִים וְשׁוֹחֲקִים, וְהִטִּיתִי אָזְנִי וְשָׁמַעְתִּי שֶׁהֵם מְדַבְּרִים נְבוּל־פֶּה, וְזֶה אוֹמֵר דְבַרִּי נְבוּל־פֶּה, וְזֶה אוֹמֵר בְּדַקּוֹת יוֹתֵר, וְזֶה שׁוֹחֵק, וְזֶה יֵשׁ לוֹ הִנָּאָה וְכִיּוּצָא.

אַחַר-כֵּךְ הִלְכְתִּי לְהִלָּךְ לְעִיר אַחֶרֶת וְרֵאִיתִי שְׁשֵׁנֵי בְּנֵי-אָדָם מְרִיבִים זֶה עִם זֶה מִחֲמַת אִיזָה מִשְׁאֵל-וּמִתֵּן, וְהִלְכוּ אֶל הַבֵּית-דִּין לְדִין, וּפֶסֶק לָהֶם הַבֵּית-דִּין זֶה וְכַאֲשֶׁר זֶה חַיֵּב, וַיֵּצְאוּ מִן הַבֵּית-דִּין.

Ensuite, ils recommencèrent à se disputer, déclarant qu'ils contestaient ce tribunal et en voulaient un autre. Ils s'en choisirent un autre. S'étant mis d'accord sur celui qu'ils choisissaient, ils acceptaient de comparaître devant ce dernier. Ainsi, jugèrent-ils de leur affaire devant cet autre tribunal.

Ensuite, ils récidivèrent et l'un d'eux se querella avec une autre personne, ils se choisirent un nouveau tribunal. Ils allaient, se disputant et se querellant là-bas, ils nommèrent ainsi plusieurs tribunaux, jusqu'à remplir la ville de cours de justice. J'en déduis que cela provenait d'une absence de vérité là-bas, car l'un fléchissait le jugement et favorisait l'autre, puis son camarade le favorisait à son tour, et les juges acceptaient des dons corrupteurs, il n'y avait en eux aucune vérité.

Je remarquai alors à quel point les habitants étaient réellement pervertis. La débauche était tellement répandue là-bas, qu'elle en leur devenait comme justifiable. Je leur fis savoir que c'était la raison pour laquelle leurs sens du goût, de l'odorat et de la vue s'étaient corrompus. Car, le roi cruel avait laissé chez eux trois bandes d'esclaves, afin de parcourir la contrée et la pervertir. Ils allaient donc, parlant entre eux avec

אַחַר־כֵּן חֲזְרוּ וּנְתַקוּטְטוּ זֶה עִם זֶה וְאָמְרוּ שְׂאִינָם רוּצִים זֶה הַבֵּית־דִּין, רַק הֵם רוּצִים בֵּית־דִּין אַחֵר, וּבָחֲרוּ לָהֶם בֵּית־דִּין אַחֵר כִּי מֵאַחֵר שָׁהֶם מְרָצִים עַל אוֹתוֹ הַבֵּית־דִּין שֶׁבָּחֲרוּ לָהֶם, יְכוּלִים לָדוֹן לְפָנֵיהֶם, וְדָנוּ לְפָנֵי אוֹתוֹ הַבֵּית־דִּין.

אַחַר־כֵּן חֲזְרוּ וּנְתַקוּטְטוּ אֶחָד מֵאֵלּוּ עִם אַחֵר, וּבָחֲרוּ לָהֶם בֵּית־דִּין אַחֵר, וְכֵן הָיוּ מְרִיבִים וּמְתַקוּטְטִים שָׁם וּבָחֲרוּ לָהֶם כַּמָּה בֵּית־דִּינִים, עַד שֶׁכָּל הָעִיר הָיְתָה מְלֵאָה מִבֵּית־דִּינִים, וְהִסְתַּכְּלְתִי שָׂזָה מִחֲמַת שְׂאִין שָׁם אֲמַת, וְעַתָּה זֶה מִטָּה דִּין וְנוֹשֵׂא פָנִים לָזֶה, וְאַחַר־כֵּן חֲבָרוּ נוֹשֵׂא פָנִים לוֹ, כִּי הֵם מְקַבְּלִים שֶׁחֵד, וְאִין בָּהֶם אֲמַת.

אַחַר־כֵּן רָאִיתִי שֶׁהֵם מְלֵאִים נְאוּף מְמָשׁ, וַיֵּשׁ שָׁם נְאוּף הַרְבֵּה, עַד שֶׁנִּעְשָׂה כְּהִתַּר אֶעְלָם, וְאָמַרְתִּי לָהֶם, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִתְקַלְקַל אֶעְלָם הַטַּעַם וְהָרִיחַ וְהַמְרָאָה, כִּי זֶה הַמְלֶךְ הָאֲכֹזֵר הַשְּׂאִיר אֶעְלָם שְׁלֹשׁ כֶּתוֹת עֲבָדִים הַנִּזְל, שִׁיְהִיו הוֹלְכִים וּמְקַלְקְלִים אֶת הַמְּדִינָה, שִׁיְהִיו הוֹלְכִים וּמְדַבְּרִים בֵּינֵיהֶם נְבוּל־פֶּה, וְהַכְּנִיסוּ נְבוּל־פֶּה בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה, וְעַל־יְדֵי נְבוּל־פֶּה נִתְקַלְקַל הַטַּעַם,

grossièreté, et répandirent ainsi l'obscénité dans le pays. C'est cela qui détériora le sens du goût, et fit que chaque saveur prenait un goût de charogne.

Ils introduisirent aussi dans le royaume la corruption, c'est elle qui obscurcit les yeux et gâta la vue des habitants, "car la corruption aveugle les yeux des sages" (deutéronome, 16:19). Les serviteurs amenèrent également, dans le pays, la luxure. C'est cela qui gâta le sens de l'odorat.

(se reporter à un autre de nos enseignements, qui apprend que la luxure détériore le sens de l'odorat)

Aussi, préoccupez-vous donc de retirer du pays ces trois méfaits, de rechercher ces personnages malfaisants (les serviteurs du roi cruel) et de les expulser.

Quand, alors, vous aurez débarrassé le pays de ces trois transgressions, non seulement les sens du goût, de la vue et de l'odorat seront-ils rétablis, mais encore le jardinier disparu pourra-t-il être retrouvé. »

Ainsi firent-ils, ils entreprirent de débarrasser le pays de ces trois fautes, ils recherchèrent les esclaves du roi cruel, ils attrapaient tel homme et le questionnaient : « D'où es-tu venu ? »

Ils finirent par mettre la main sur les sbires du roi cruel et ils les expulsèrent, nettoyant ainsi le pays de

שָׁכַל הַטְּעָמִים הֵם טַעַם נִבְלָה.

וְכֵן הֵם הִכְנִיסוּ שַׁחַד בְּמַדִּינָה, וְעַל-יְדֵי זֶה נִחְשְׁכוּ הָעֵינַיִם וְנִתְקַלְקַל הַמְּרֹאֶה, כִּי הַשַּׁחַד יַעֲוֶר עֵינַי חֲכָמִים, וְכֵן הֵם הִכְנִיסוּ נְאוּף בְּמַדִּינָה, וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְקַלְקַל הָרִיחַ.

וְעַיִן בְּמָקוֹם אַחֵר בְּדַבְּרֵינוּ שְׁעַל-יְדֵי נְאוּף נִפְגַּם הָרִיחַ.

עַל-כֵּן תִּרְאוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִשְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת אֵלוֹ וּלְחַפֵּשׂ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּזְכָּרִים וּלְגַרְשָׁם.

וְאִז, כְּשֶׁתִּתְקַנוּ שְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת אֵלוֹ, לֹא יִדְי שִׁיתְתַּקֵּן הַטַּעַם וְהַמְּרֹאֶה וְהָרִיחַ, כִּי-אִם גַּם הַנִּזְכָּרִים שֶׁנִּצְטָבַד יוּכַל גַּם-כֵּן לְהִמָּצֵא.

וַעֲשׂוּ כֵן, וְהִתְחִילוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִשְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת אֵלוֹ, וְחַפְּשׂוּ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּזְכָּרִים וְהָיוּ תוֹפְסִים אֶת אִיזָה אָדָם וְשׂוֹאֲלִין אוֹתוֹ: מֵהֵיכָן בָּאתָ לְכָאן.

עַד שֶׁנִּתְבָּרְרוּ אֲנָלָם הָאֲנָשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָאֲכֹזֵר הַנִּזְכָּר וְגִרְשׂוּ אוֹתָם,

ces délits.

Entre temps, un brouhaha se fit entendre : Peut-être, après tout, que le fou qui allait, affirmant qu'il était le jardinier, et que chacun prenait pour un fou, lui jetant des pierres et le chassant, peut-être s'agissait-il, après tout, effectivement, du jardinier véritable ? Ils allèrent et l'amenèrent devant ceux qui siégeaient et œuvraient à la restauration du royaume. » Quant à lui – c'est-à-dire le mendiant sourd qui raconte tout cela, il se trouvait aussi là-bas. « Je déclarai : « Il s'agit bien évidemment du jardinier véritable ! »

Le royaume fut ainsi réhabilité par son intermédiaire.

« J'ai donc en cela l'approbation du pays de la richesse, à savoir que je mène une bonne vie, car c'est moi-même qui ai rétabli l'ordre en ce royaume. Et maintenant, je vous fais cadeau de ma bonne existence. »

Il y eut là-bas une joie immense et une très vive allégresse.

Ainsi, tous les mendiants revenaient-ils pour le mariage. Ils offrirent en cadeau de noces, ce dont ils les avaient auparavant bénis, que les enfants soient comme eux, aujourd'hui ils le leur donnaient en cadeau de mariage.

Le premier mendiant leur avait donné une longue vie, le second leur

וְתִקְנֵנוּ אֶת הַמְּדִינָה מֵעֲבֻרוֹת הַנְּזִ"ל.
בְּתוֹךְ כֵּךְ נַעֲשֶׂה רַעַשׁ, אֶפְשָׁר
אֶף-עַל-פִּי-כֵן זֶה הַמְּשֻׁנֵּעַ, שֶׁהוֹלֵךְ
וְאוֹמֵר שֶׁהוּא הַגִּנְנִי, וְכָל אֶחָד
מִחֲזִיק אוֹתוֹ לַמְּשֻׁנֵּעַ, וְזוֹרְקִין אֶחֶרִי
אֶבְנִים וּמְגַרְשִׁין אוֹתוֹ, אֶפְשָׁר
אֶף-עַל-פִּי-כֵן אוֹלֵי הוּא הוּא הַגִּנְנִי
בְּאַמֶּת, וְהִלְכוּ וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְפָנֵיהֶם
הֵינּוּ לְפָנֵי אֱלוֹ שֵׁיִשְׁבוּ וְתִקְנֵנוּ אֶת
הַמְּדִינָה, וְגַם הוּא, הֵינּוּ הַחֵרֶשׁ
שֶׁמְסַפֵּר כָּל זֶה, הֲיֵה שֵׁם, וְאַמְרָתִי:
בּוֹדֵאי זֶה הוּא הַגִּנְנִי בְּאַמֶּת.

נִמְצָא שְׁנֵת־תִּקּוֹן עַל-יְדוֹ הַמְּדִינָה
הַזֹּאת.

נִמְצָא שֵׁיִשׁ לִי הַסְּכָמָה מֵאוֹתוֹ
הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שֶׁאֲנִי חֵי חַיִּים
טוֹבִים, כִּי אֲנִי תִקְנֵתִי אֶת הַמְּדִינָה
הַנְּזִ"ל כַּנְּזִ"ל, וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם
בְּמִתְנָה אֶת הַחַיִּים טוֹבִים שְׁלִי.

וְנַעֲשֶׂה שֵׁם שְׂמֻחָה גְּדוֹלָה וְחֻדוֹה
רַבָּה מְאֹד.

וְכֵן כָּל הַבַּעֲטָלִירֵשׁ הַנְּזִ"ל כֻּלָּם חֲזָרוּ
וּבָאוּ עַל הַחֲתָנָה וְנָתְנוּ בְּמִתְנָה
לְדַרְשָׁה מַה שֶׁבְּתַחֲלָה בִּרְכוּ אוֹתָם
שִׁיְהִיוּ כְּמוֹתָם, וְעַכְשָׁו נָתְנוּ זֹאת
בְּמִתְנָה לְדַרְשָׁה.

הָרֵאשׁוֹן נָתַן לָהֶם בְּמִתְנָה חַיִּים
אַרְבָּעִים, וְהַשֵּׁנִי נָתַן לָהֶם בְּמִתְנָה

avait offert une existence heureuse.

Le troisième jour, le jeune marié et son épouse se souvinrent de nouveau, ils pleuraient et se languissaient : « Comment amener ici le troisième mendiant ? » – celui qui était bègue.

Il apparut soudain, et dit : « Me voici ! »

Se jetant sur eux, il les embrassa et leur déclara comme les mendiants précédents : « Au début, je vous avais bénis, que vous soyez comme moi. Aujourd'hui, je vous offre en cadeau que vous soyez comme moi. Vous pensez que je suis bègue.

Je ne bégaye absolument pas, cependant les paroles de ce monde, lorsqu'elles ne constituent pas des louanges à l'Eternel béni-soit-Il, n'ont aucune perfection. » Voilà pourquoi il paraissait bégayer, il était comme un bègue face aux paroles de ce monde, qui n'avaient rien de parfait. « Mais, en réalité, je ne suis absolument pas bègue !

Au contraire, je suis un fameux orateur. Je peux déclamer des allégories, des poèmes et des chants sublimes, au point qu'il n'existe pas une créature au monde qui ne désirerait pas m'écouter. Et ces allégories et chants que je connais, contiennent toutes les sagesse du monde. J'ai d'ailleurs pour cela, l'approbation du grand homme que

חיים טובים:

ביום השלישי חזרו ונזכרו הזוג הזה, והיו בוכים ומתגעגעים, איך לוקחין בכאן את הבעמליר השלישי, שהיה כבד-פה.

בתוך כך והנה הוא בא ויאמר היגני.

ונפל עליהם ונשק אותם, ואמר להם גם-כן כנ"ל : בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני, ואתם סבורים שאני כבד-פה.

אין אני כבד-פה כלל, רק שהדבורים של העולם, שאינם שבחים להשם יתברך, אין בהם שלמות ועל-כן הוא נראה ככבד-פה, כי הוא כבד-פה מאלו הדבורים של העולם, שאין בהם שלמות, אבל באמת אין אני כבד-פה כלל.

אדרבא, אני מליץ ודברן נפלא מאד, ואני יכול לדבר חידות ושירים (שקורין "לידער") נפלאים, עד שאין נמצא שום נברא בעולם, שלא ירצה לשמע אותי, וביאלו החידות והשירים שאני יודע, יש בהם כל החכמות, ויש לי הסכמה על זה מאותו האיש גדול, הנקרא איש-חסד-האמת.

l'on nomme "Homme Charitable Authentique".

(le grand homme, le Véritable Homme Charitable – selon l'expression du Rebbe, béni soit son souvenir).

Et il y a toute une histoire à ce sujet. Car, un jour, tous les sages s'étaient réunis, et chacun se vantait de ses prodigieuses connaissances.

L'un d'eux se glorifiait d'avoir, grâce à son savoir, inventé la fabrication du fer, un autre affirma avoir obtenu un autre métal. Un sage se vantait d'avoir inventé avec sa science la production d'argent, un fait de la plus haute importance. Un autre prétendit être parvenu à fabriquer de l'or. Un autre savant s'enorgueillait d'avoir conçu les instruments de guerre. Un autre encore se disait capable de produire des métaux autrement qu'avec leurs composants habituels. Un savant s'attribuait d'autres connaissances. Car il existe une quantité d'inventions découvertes par les sciences, comme le salpêtre et la poudre etc, et chacun se vantait de ses vastes connaissances.

L'un d'eux s'écria là-bas : « Je suis plus savant que vous, car je suis savant comme le jour. » On ne comprit pas là-bas, ce que ses propos signifiaient, qu'il était savant comme le jour.

דָּעַר גְּרוֹסִיר מֵאֵן, דָּעַר אֲמֵתִיר
אִישׁ-חֶסֶד – בְּזֶה הַלְשׁוֹן סִפֵּר רַבֵּנוּ
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה).

וַיֵּשׁ בְּזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה, כִּי פַעַם
אַחַת יָשְׁבוּ כָּל הַחֲכָמִים, וְכָל אֶחָד
הִתְפָּאֵר בְּחִכְמָתוֹ.

זֶה הָיָה מִתְּפָאֵר שֶׁהִמְצִיא בְּחִכְמָתוֹ
עֲשִׂית בְּרִזָּל, וְזֶה הִתְפָּאֵר בְּמִין
מִתְּכוֹת אֲחֵר, וְזֶה הָיָה מִתְּפָאֵר
שֶׁהִמְצִיא בְּחִכְמָתוֹ עֲשִׂית כֶּסֶף,
שֶׁהוּא חָשׁוּב בְּיוֹתֵר, וְזֶה הִתְפָּאֵר
שֶׁהִמְצִיא עֲשִׂית זָהָב, וְזֶה הָיָה
מִתְּפָאֵר שֶׁהִמְצִיא כְּלֵי-מִלְחָמָה, וְזֶה
הָיָה מִתְּפָאֵר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת
אֵלוֹ הַמִּתְּכוֹת שֶׁלֹּא מֵאֵלוֹ הַדְּבָרִים
שֶׁהֵם עוֹשִׂין מֵהֶם אֵלוֹ הַמִּתְּכוֹת, וְזֶה
הָיָה מִתְּפָאֵר בְּחִכְמוֹת אֲחֵרוֹת, כִּי
יֵשׁ כִּפְּהַ דְּבָרִים שֶׁהִמְצִיאוּ בְּעוֹלָם
עַל-יְדֵי חֲכָמוֹת, כְּגוֹן סְאֵלִיטְרֵעַ
וּפִילֹווֹיר וְכוּיָצֵא בְּזֶה, וְהָיָה כָּל אֶחָד
מִתְּפָאֵר בְּחִכְמָתוֹ.

עָנָה שָׁם אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי חָכֵם יוֹתֵר
מִכֶּם, כִּי אֲנִי חָכֵם כְּמוֹ הַיּוֹם, וְלֹא
הִבִּינוּ שָׁם מַה זֶה שֶׁאָמַר שֶׁהוּא
חָכֵם כְּמוֹ הַיּוֹם.

Il leur expliqua que toutes leurs sciences pouvaient être regroupées, il n'en resterait alors pas plus d'une heure, bien qu'en fait, chaque science provienne d'un jour spécifique, selon ce qui fut créé ce jour-là. Car toutes ces sciences sont le résultat de combinaisons, la science est donc tirée du jour au cours duquel fut créée cette combinaison.

« Et pourtant, scientifiquement, il est possible de rassembler tout votre savoir et de le faire tenir en une [simple] heure. Moi, par-contre, je suis savant autant qu'un jour entier. » Le dernier savant s'était vanté de tout cela.

Je m'exclamai alors : « – c'est le mendiant bègue qui répliqua ceci au savant : « Comme quel jour ?

C'est-à-dire : comme quel jour es-tu savant ? »

Ce dernier répondit : « Celui-là, » – c'est-à-dire le mendiant bègue, « est plus savant que moi, puisqu'il demande "comme quel jour ?". Eh bien, disons que je suis savant comme un jour de votre choix. »

(On pourrait poser ici la question suivante : en quoi celui qui a demandé "comme quel jour ?" est-il plus compétent que l'autre, puisqu'il est savant comme un jour à sa convenance ? Mais ceci est une toute autre histoire).

וְאָמַר לָהֶם, כִּי כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁלָּהֶם יְכוּלִים לְקַבֵּץ אוֹתָם וְלֹא יִהְיוּ מֵהֶם רַק שָׁעָה אַחַת, אַף-עַל-פִּי שְׁכָל חֲכָמָה וְחֲכָמָה הִיא נִלְקַחַת מִיּוֹם אַחֵר, כִּפִּי הַבְּרִיאָה שֶׁהָיָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כִּי כָּל הַחֲכָמוֹת הַנִּלְ"ל הֵם הִרְכָּבוֹת וְעַל-כֵּן הַחֲכָמָה נִלְקַחַת מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהָיָה בּוֹ אוֹתוֹ הַבְּרִיאָה שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְרַכְּבָה.

אַף-עַל-פִּי-כֵן יְכוּלִים עַל-יְדֵי חֲכָמָה לְקַבֵּץ כָּל אֵלוֹ הַחֲכָמוֹת בְּשָׁעָה אַחַת, אֲבָל אֲנִי חָכֵם כְּמוֹ יוֹם שָׁלֵם כָּל זֶה הִתְפָּאָר אוֹתוֹ הַחָכֵם הָאֲחֵרוֹן הַנִּלְ"ל.

עָנִיתִי וְאָמַרְתִּי אֵלָיו הֲיֵנוּ זֶה הַכְּבֹד-פֶּה הַנִּלְ"ל אָמַר לְהַחֲכֵם הַנִּלְ"ל: כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם.

הֲיֵנוּ כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם אַתָּה חָכֵם.

עָנָה וְאָמַר הַחָכֵם הַנִּלְ"ל: זֶה הֲיֵנוּ זֶה הַכְּבֹד-פֶּה, הוּא חָכֵם מִמֶּנִּי, מֵאַחֵר שֶׁשׂוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם, אֲבָל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם שֶׁתִּרְצוּ אֲנִי חָכֵם.

וְעַתָּה יִקְשֶׁה, מִפְּנֵי מָה זֶה שֶׁשׂוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם הוּא חָכֵם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, מֵאַחֵר שֶׁהוּא חָכֵם כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם שֶׁיִּרְצֶה. אִךְ יֵשׁ מַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה,

[le mendiant bègue poursuivit:] « Car, l'Homme Charitable Authentique est véritablement un très grand homme. »

Quant à lui – c'est-à-dire le mendiant bègue, il va de par le monde et réunit tous les actes de bonté sincère, et les apporte à cet Homme Charitable Authentique.

Or, l'existence du temps – car le temps est lui-même une création, n'est rendue possible que grâce aux actions de charité véritables. Le mendiant bègue va donc, rassemblant tous ces gestes de sincère générosité, et il les confie à cet Homme Charitable Authentique.

« Il y a une montagne, et sur cette montagne se dresse une pierre, et de cette pierre coule une source. Chaque chose possède un cœur. Le monde tout entier a lui aussi un cœur. Et ce cœur du monde est une stature complète, avec un visage, des mains et des pieds etc. Cependant, l'ongle du pied de ce cœur du monde est encore plus cœur que tout autre cœur.

Cette montagne, avec la pierre et la source, se tiennent à un bout du monde. Or, le cœur du monde se dresse quant à lui à l'autre extrémité du monde, dirigé vers la source, et il désire et il aspire vivement, sans cesse, à rejoindre cette source, épris

כִּי זֶה הָאִישׁ־חֶסֶד־הָאֱמֶת הוּא
בְּאֵמֶת אִישׁ גָּדוֹל מְאֹד,

וְהוּא הֵינּוּ זֶה הַכְּבֹד־פָּה, הוֹלֵךְ
וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֶסְדִּים שֶׁל אֱמֶת
וּמְבִיא אוֹתָם אֶל זֶה
הָאִישׁ־חֶסֶד־הָאֱמֶת,

וְעַקֵּר הַתְּהוּוֹת הַזְּמַן כִּי הַזְּמַן בְּעֶצְמוֹ
הוּא גְבֹרָא, הוּא עַל־יְדֵי הַחֶסְדִּים
שֶׁל אֱמֶת, וְזֶה הַכְּבֹד־פָּה הוּא הוֹלֵךְ
וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֶסְדִּים שֶׁל אֱמֶת,
וּמְבִיא אוֹתָם אֶל זֶה
הָאִישׁ־חֶסֶד־הָאֱמֶת כִּנּוּל.

וַיֵּשׁ הָר, וְעַל הָהָר עוֹמֵד אֶבֶן, וּמִן
הָאֶבֶן יוֹצֵא מַעְיָן, וְכָל דָּבָר יֵשׁ לוֹ
לֵב, וְגַם הָעוֹלָם בְּכֻלּוֹ יֵשׁ לוֹ לֵב,
וְזֶה הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם הוּא קוֹמָה
שְׁלֵמָה עִם פָּנִים וַיְדִים וְרַגְלִים וְכוּ',
אֲבָל הַצֶּפֶרֶן שֶׁל הָרָגֶל שֶׁל אוֹתוֹ
הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם הוּא מְלַבֵּב (בְּלִשׁוֹן
אֲשֶׁכְּנֹז: "הַאֲרִצִּיקֶעֶר") יוֹתֵר מְלַבֵּב
שֶׁל אַחֵר.

וְזֶה הָהָר עִם הָאֶבֶן וְהַמַּעְיָן הֵנּוּ לְ
עוֹמֵד בְּקֶצֶה אֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם וְזֶה
הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּקֶצֶה אַחֵר
שֶׁל הָעוֹלָם, וְזֶה הַלֵּב הֵנּוּ לְ עוֹמֵד
בְּנֶגֶד הַמַּעְיָן הֵנּוּ לְ וְכוּסֶף וּמִשְׁתוֹקֵק
תָּמִיד מְאֹד מְאֹד לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ
הַמַּעְיָן בְּהִשְׁתוֹקֵקוֹת גָּדוֹל מְאֹד

d'intenses languissements. Il implore avec force, de parvenir jusqu'à la source. Et la source, elle aussi, languit après le cœur.

Or, le cœur subit deux tourments : le premier, c'est le soleil qui le poursuit et le brûle, par le fait qu'il désire et souhaite aller et se rapprocher de la source. Quant au second tourment, il provient de ce que le cœur languit et aspire profondément et sans répit etc, de toute son âme, après la source, il supplie etc, car il se tient continuellement face à la source, il implore : "Par pitié" et la désire vivement. Lorsqu'il a besoin de repos, de reprendre un peu son souffle, un grand oiseau surgit, qui déploie ses ailes au-dessus de lui et le protège du soleil. Le cœur obtient ainsi quelque tranquillité. Mais, même durant ce répit, il fixe encore et toujours son regard en direction de cette source, et se languit d'elle.

Eh bien, puisqu'il se languit tant d'elle, pourquoi ne va-t-il donc pas rejoindre la source ?

En fait, lorsqu'il désire aller et se rapprocher de la montagne, alors il ne voit pas le versant et ne peut apercevoir la source; et s'il perdait de vue celle-ci, il en mourrait, car son existence provient essentiellement de la source. Lorsqu'il se tient face à la montagne, il aperçoit le sommet du

מָאד, וְצוּעַק מְאֹד לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הַמַּעַיִן, וְגַם זֶה הַמַּעַיִן מִשְׁתּוֹקֵק אֵלָיו.

וְזֶה הַלֵּב יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי חֲלִישוֹת: אַחַת, כִּי הַחֲמָה רוֹדֶפֶת אוֹתוֹ וְשׁוֹרֶפֶת אוֹתוֹ מִחֲמַת שֶׁהוּא מִשְׁתּוֹקֵק וְרוֹצֵה לֵילֵךְ וּלְהִתְקַרֵּב אֶל הַמַּעַיִן, וְחֲלִישוֹת הַשְּׁנֵיָה יֵשׁ לוֹ לְהֵלֵב מִן גְּדֹל הַהִשְׁתּוֹקְקוֹת וְהַנְּעֻנּוּעִים שֶׁהוּא מִתְנַעֲנֵעַ וְכוּסֵף תָּמִיד וּמִשְׁתּוֹקֵק מְאֹד בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ אֶל אוֹתוֹ הַמַּעַיִן וְצוּעַק וְכוּ' בְּנ"ל, כִּי הוּא עוֹמֵד תָּמִיד בְּנֶגֶד הַמַּעַיִן הַנ"ל וְצוּעַק: "נָא גִיּוּאֵלֶד" וּמִשְׁתּוֹקֵק אֵלָיו מְאֹד בְּנ"ל, וְכִשְׁצָרִיד לְנוּחַ קֶצֶת שְׂיִהְיֶה לוֹ אֲרִיכַת-הָרוּחַ קֶצֶת (שְׁקוֹרִין "אֶפְסָאֶפִין"), אֲזִי בָּא צְפוּר גְּדוֹל וּפּוֹרֵשׁ בְּנַפְיוֹ עָלָיו וּמִגֵּן עָלָיו מִן הַחֲמָה, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ נִיחָא קֶצֶת, וְגַם אִזּוֹ בְּשַׁעַת נִיחָא הוּא מְסַתְּכַל גַּם-בֵּן בְּנֶגֶד הַמַּעַיִן וּמִתְנַעֲנֵעַ אֵלָיו.

אֵךְ מֵאַחַר שֶׁהוּא מִתְנַעֲנֵעַ אֵלָיו כָּל-כָּף מִפְּנֵי מָה אֵינּוּ הוֹלֵךְ אֶל הַמַּעַיִן.

אֵךְ בְּשִׁרוּצָה לֵילֵךְ וּלְהִתְקַרֵּב אֶל הָהָר, אֲזִי אֵינּוּ רוֹאֶה הַשְּׁפוּעַ וְאֵינּוּ יָכוֹל לְהִסְתְּכַל עַל הַמַּעַיִן, וְאִם לֹא יִסְתְּכַל עַל הַמַּעַיִן אֲזִי תֵצֵא נַפְשׁוֹ, כִּי עֵקֶר חַיּוּתוֹ הוּא מִן הַמַּעַיִן, וְכִשְׁעוֹמֵד בְּנֶגֶד הָהָר אֲזִי הוּא רוֹאֶה רֹאשׁ הַשְּׁפוּעַ שֶׁל הָהָר שְׁשָׁם עוֹמֵד

versant où coule la source. Mais, aussitôt qu'il irait en se rapprochant de la montagne, il perdrait de vue le haut du versant – ce qui est bien compréhensible, et ne pouvant plus voir la source, il rendrait l'âme, l'Eternel nous en préserve, et le cœur expirant, le monde entier disparaîtrait alors. Car c'est le cœur qui fait vivre toute chose, rien ne subsisterait sans lui. C'est la raison pour laquelle il ne peut aller vers la source, il ne peut que se tenir face à elle, se languir et implorer.

Quant à la source, elle-même ne possède pas de temps, elle se situe totalement en dehors du temps. Aussi, son existence temporelle provient uniquement de ce que le cœur lui offre un jour en cadeau. Et lorsque le jour tire à sa fin – et s'il s'achevait, la source n'aurait plus de temps et disparaîtrait du monde, l'Eternel nous en préserve; alors le cœur expirerait, à Dieu ne plaise, et le monde entier serait anéanti, à Dieu ne plaise. Aussi, vers la fin du jour, le cœur et la source se permettent-ils réciproquement de réciter, l'un pour l'autre, des allégories, chants et poèmes sublimes, avec grand amour et intenses languissements.

Quant à l'Homme Charitable Authentique, il garde un œil sur cela et, lorsque le jour touche à sa fin et

הַמַּעֲיָן, אֲבָל תִּכְרַף בְּשִׁילָךְ וַיִּתְקַרֵּב
 אֶל הַהָר, אָזִי נֶעְלַם מֵעֵינָיו רֹאשׁ
 הַשְּׁפוּעַ וְזֶה מוּבֵן בְּחֹשׁ, וְאָזִי אֵינִי
 יָכוֹל לְרַאוֹת אֶת הַמַּעֲיָן, וְאָזִי תֵצֵא
 נַפְשׁוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, וּכְשֶׁזֶּה הַלֵּב הָיָה
 מְסַתְּלֵק חֵם וְשָׁלוֹם, אָזִי יִתְבַטֵּל כָּל
 הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, כִּי הַלֵּב הוּא הַחַיּוֹת שֶׁל
 כָּל דָּבָר, וּבּוֹדְאֵי אֵינִי קִיּוֹם בְּלֹא לֵב,
 וְעַל-כֵּן אֵינִי יָכוֹל לִילָךְ אֶל הַמַּעֲיָן,
 רַק עוֹמֵד כְּנִגְדּוֹ וּמִתְנַעֵנֵעַ וְצוֹעֵק
 בְּנִ"ל.

וְזֶה הַמַּעֲיָן אֵינִי לוֹ זְמַן, כִּי זֶה הַמַּעֲיָן
 אֵינִי בְּתוֹךְ הַזְּמַן כְּלָל, אֲךָ עֵקֶר הַזְּמַן
 שֶׁל הַמַּעֲיָן הוּא רַק מֵה שֶׁהַלֵּב נוֹתֵן
 לוֹ בְּמִתְנָה יוֹם אֶחָד, וּכְשֶׁמִּגִּיעַ הַיּוֹם
 לְהֵיוֹת נִגְמָר וְנִפְסָק, וְאָזִי כְּשִׁינְגֵּמֵר
 הַיּוֹם לֹא יִהְיֶה זְמַן לְהַמַּעֲיָן וַיִּסְתַּלֵּק
 חֵם וְשָׁלוֹם, וְאָזִי יִסְתַּלֵּק הַלֵּב חֵם
 וְשָׁלוֹם בְּנִ"ל וַיִּתְבַטֵּל כָּל הָעוֹלָם חֵם
 וְשָׁלוֹם בְּנִ"ל, וְאָזִי סָמוּךְ לְגִמְרַת הַיּוֹם,
 אָזִי מִתְחִילִים לְטַל רְשׁוֹת זֶה מְזֶה,
 (שְׁקוֹרִין "גִּיזְעֵגִינִין") וּמִתְחִילִין לִזְמֵר
 חִידוֹת וְשִׁירִים (שְׁקוֹרִין "לִידְעֵר")
 נִפְלְאִים זֶה לְזֶה בְּאַהֲבָה רַבָּה
 וְהַשְׁתַּוְקוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

וְזֶה הָאִישׁ-חֶסֶד-הָאֶמֶת הַנִּ"ל יֵשׁ לוֹ
 הַשְּׁנָחָה עַל זֶה, וּכְשֶׁמִּגִּיעַ הַיּוֹם
 בְּסוּפוֹ מִמָּשׁ לְהֵיוֹת נִגְמָר וְנִפְסָק,

parvient à expiration, alors cet Homme Charitable Authentique offre au cœur [du monde] un jour en cadeau, et celui-ci le donne à la source, qui dispose alors de nouveau de temps.

De plus, lorsque ce jour arrive de l'endroit d'où il vient, il se présente également accompagné d'allégories et de chants merveilleux qui incluent toutes les sciences.

Or, il existe des différences entre les jours : il y a le premier jour de la semaine, le second etc. Il y a également les *Raché-'Hodachim* [jour(s) débutant(s) le mois] et les jours de Fêtes.

Et tout le temps dont l'Homme Charitable Authentique dispose, il ne l'obtient que de moi » – c'est-à-dire du mendiant bègue qui raconte tout cela, « car je m'en vais réunir tous les actes de bonté véritable, à partir desquels le temps existe.

(C'est donc la preuve que le mendiant bègue est même plus intelligent que le sage qui se vante d'être savant comme le jour de son choix. Car le temps et les jours n'existent que grâce au mendiant bègue, qui rassemble les actions charitables génératrices du temps, les apporte à l'Homme Charitable Authentique, lequel donne un jour au cœur du monde, qui le transmet à

אָזי זֶה הָאִישׁ־הַחֶסֶד־הָאֲמֵת הוּא נֹתֵן בְּמִתְנָה יוֹם אֶחָד לְהֵלֵב הַנִּ"ל וְהֵלֵב נֹתֵן הַיּוֹם לְהַמְעִין, וְאִזִּי שׁוֹב יֵשׁ זְמַן לְהַמְעִין.

וּכְשׁוֹה הַיּוֹם הוֹלֵךְ מִמְּקוֹם שֶׁהוּא בָּא מִשָּׁם, אָזי הוּא הוֹלֵךְ גַּם־כֵּן בְּחִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלְאִים מְאֹד שִׁישׁ בָּהֶם כָּל הַחֻכְמוֹת.

וְיֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַיָּמִים, כִּי יֵשׁ יוֹם רֵאשׁוֹן בְּשָׁבוֹעַ וְיוֹם שְׁנִי וְכוּ', וְכֵן יֵשׁ רֵאשִׁי־חֳדָשִׁים וְיָמִים־טוֹבִים.

וְכָל הַזְּמַן שִׁישׁ לְהָאִישׁ־הַחֶסֶד־שֶׁל־אֲמֵת, הַכֹּל עַל יְדֵי הֵינּוּ הַכְּבֹד־פָּה שְׁמֹסֶפֶר כָּל זֶה, כִּי אָנִי הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֶסְדִּים שֶׁל אֲמֵת אֲשֶׁר מֵהֶם הִתְהוּוֹת הַזְּמַן כַּנִּ"ל.

וְעַל־כֵּן הוּא חָכֵם יוֹתֵר, אֲפֹלוּ מִהַחֻכָּם הַנִּ"ל, שֶׁהוּא חָכֵם כְּמוֹ אִיזָה יוֹם שִׁירָצָה, כִּי כָּל עֵקֶר הַזְּמַן וְהַיָּמִים כֻּלָּם נִתְּהוּיִם עַל־יְדוֹ, הֵינּוּ עַל־יְדֵי כְּבֹד־פָּה, שֶׁהוּא מְקַבֵּץ הַחֶסְדִּים שֶׁל אֲמֵת אֲשֶׁר מִשָּׁם הַזְּמַן, וּמְבִיא אוֹתָם אֶל הָאִישׁ־הַחֶסֶד־הָאֲמֵת, וְהוּא נֹתֵן יוֹם לְלֵב, וְהֵלֵב נֹתֵן לְהַמְעִין, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי זֶה נִתְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

la source, et ainsi le monde entier peut subsister.

Il se trouve donc que l'existence du temps, avec les allégories et les chants, et toutes les sciences qu'ils renferment, tout cela est obtenu grâce au mendiant bègue).

« J'ai donc confirmation à ce propos de l'Homme Charitable Authentique, que je suis capable de dire des allégories et des chants qui incluent toutes les sciences. » Car le temps tout entier, les allégories et les chants, tout existe grâce à lui. « Et maintenant, je vous offre cela en cadeau de nocces, que vous soyez comme moi. »

Il y eut là-bas une joie et une allégresse très élevées.

Lorsque les réjouissances de ce jour furent achevées et qu'ils passèrent la nuit, le matin suivant, le couple des mariés se rappelèrent etc ils se languissaient etc après le mendiant dont le cou était tordu.

Entre temps, il arriva et leur dit : « Me voici ! etc.

Au début, je vous avais bénis que vous soyez comme moi; maintenant, je vous offre en cadeau de nocces que vous soyez comme moi. Vous pensez que j'ai le cou tordu, mon cou n'est pas tordu du tout.

Au contraire, je possède un très bon cou, un cou très gracieux; cependant,

נִמְצָא שְׁעַקֵּר הַתְּהוּוֹת הַזְּמַן עִם
הַחִידוֹת וְשִׁירִים, שְׁיִישׁ בָּהֶם כָּל
הַחֲכָמוֹת, הַכֹּל עַל-יְדֵי הַכְּבֹד-פֶּה.

נִמְצָא שְׁיִישׁ לִי הַסְּכָמָה מְזוּהָ
הָאִישׁ-הַסְּדֵד-הָאֱמֶת, שְׁאֲנִי יָכוֹל
לִזְמַר חִידוֹת וְשִׁירִים שְׁיִישׁ בָּהֶם כָּל
הַחֲכָמוֹת כִּי כָּל הַזְּמַן עִם הַחִידוֹת
וְהַשִּׁירִים נִתְּהוּיִם עַל-יְדוֹ כִּנְ"ל,
וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה גְּמוּרָה
לְדַרְשָׁה שְׁתֵּהוּי כְּמוֹנִי.

וְנַעֲשֶׂה שָׁם שְׂמִיחָה וְחִדּוּהָ גְּדוֹלָה
מְאֹד ("הִילוּא גִיטְאָן"):

כְּשֶׁנִּמְרוּ הַשְּׂמִיחָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם
וְלָנוּ אַחֲרֵי-כֵן, בְּבִקֵּר חֲזָרוּ הַזּוֹג
כִּנְ"ל וְהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים וְכוּ' אַחֲרֵי
הַבְּעֻטְלִיר שְׁהָיָה צְוֹאֵרוֹ עָקָם.

בְּתוֹךְ כֵּךְ וְהִנֵּה הוּא בָּא וְאָמַר הִנְנִי
וְכוּ'.

בְּתַחֲלָה בִּרְכֵיתִי אֶתְכֶם שְׁתֵּהוּי
כְּמוֹנִי, עַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה
לְדַרְשָׁה שְׁתֵּהוּי כְּמוֹנִי, וְאַתֶּם
סוֹבְרִים שְׁיִישׁ לִי צְוֹאֵר עָקָם, אִין
צְוֹאֵרִי עָקָם כָּלֵל.

אֲדַרְבָּא, יֵשׁ לִי צְוֹאֵר שְׂוָה מְאֹד;
צְוֹאֵר יָפֵה מְאֹד, רַק שְׁיִישׁ

il se trouve en ce monde des vanités, pour lesquelles je refuse d'exhaler le moindre souffle ou haleine. » C'est pour cela que son cou paraissait tordu, car il détournait son cou des vanités du monde et refusait de placer le moindre souffle ou haleine dans ces futilités. « En réalité, j'ai un très bon cou, un cou merveilleux. Car, je possède une voix fabuleuse, et tous les bruits de ce monde, qui sont des voix sans parole, je peux tous les exprimer avec ma voix, car mon cou et ma voix sont extraordinaires.

J'ai d'ailleurs à ce titre l'approbation de ce fameux pays : car, il existe un pays où tout les habitants sont experts en l'art musical. Tous se consacrent à la musique là-bas, même les jeunes enfants. En cet endroit, il ne se trouve pas un enfant qui ne sache jouer d'un instrument de musique quelconque; et le plus petit [musicien] de ce pays est considéré ailleurs comme un virtuose d'exception en cette discipline de la musique. Les sages en ce royaume, le roi, et les musiciens d'orchestre, tous sont des experts en l'art.

Or, les sages de ce pays s'étaient un jour réunis, et chacun vantait son talent : l'un se flattait de savoir jouer de tel instrument de musique, l'autre de savoir jouer de tel instrument, encore un se vantait de [jouer de] tel

הַבְּלִי-עוֹלָם, וַאֲנִי אֲנִי רוֹצֶה לְהוֹצִיא שׁוֹם הַבֵּל וְרוּחַ, (שְׁקוֹרִין "דוֹךְ") בְּהַבְּלִי-עוֹלָם וּמַחֲמַת זֶה נְדָמָה שֶׁצְּוֹאֲרוֹ עָקָם, כִּי הוּא מְעַקֵּם צְוֹאֲרוֹ מִהַבְּלִי-עוֹלָם וְאֵינּוּ רוֹצֶה לְהוֹצִיא שׁוֹם הַבֵּל וְרוּחַ בְּהַבְּלִי-עוֹלָם, אֲבָל בְּאַמַּת יֵשׁ לִי צְוֹאֲרֵי יָפָה מְאֹד; צְוֹאֲרֵי נִפְלָא מְאֹד, כִּי יֵשׁ לִי קוֹל נִפְלָא מְאֹד, וְכֹל מִיַּי הַקּוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁהֵם קוֹל בְּלֹא דְבוּר, בְּלֵם אֲנִי יְכוּל לְהוֹצִיאָם בְּקוֹלִי, כִּי יֵשׁ לִי צְוֹאֲרֵי וְקוֹל נִפְלָא מְאֹד.

וַיֵּשׁ לִי הַסִּכְמָה עַל זֶה מֵאוֹתָהּ הַמְּדִינָה, כִּי יֵשׁ מְדִינָה שֶׁהֵם בְּקִיָּאִים מְאֹד בְּחֻכְמַת הַנְּגִינָה, (שְׁקוֹרִין "מְאִזְקָא"), וְכֵלָם עוֹסְקִים שָׁם בְּחֻכְמָה זוֹ, וְאֵפְלוּ בָּנִים קְטַנִּים, וְאִין שָׁם קָטָן שֶׁלֹּא יוּכַל לְנַגֵּן עַל אִיזָה כְּלִי-שִׁיר, וְהַקָּטָן שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הוּא חָכֵם גָּדוֹל בְּמְדִינָה אַחֲרַת בְּאוֹתוֹ הַחֻכְמָה שֶׁל נְגִינָה, וְהַחֻכְמִים וְהַמְּלָךְ שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה וְהַקְּאֶפְעֵלְיֵשׁ, הֵם חֻכְמִים מְפֻלְגִים מְאֹד מְאֹד בְּאוֹתוֹ הַחֻכְמָה.

פַּעַם אַחַת יָשְׁבוּ הַחֻכְמִים שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה, וְהָיָה כָּל אֶחָד מֵהַתְּפָאֵר בְּנְגִינָה שָׁלוֹ: זֶה הָיָה מֵהַתְּפָאֵר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְנַגֵּן עַל כְּלִי-שִׁיר פְּלוֹזִנִי, וְזֶה הַתְּפָאֵר שֶׁיּוֹדֵעַ לְנַגֵּן עַל כְּלִי-שִׁיר

instrument. Celui-ci déclarait fièrement savoir jouer de plusieurs instruments, celui-là flatta le fait qu'il sache jouer de tous les instruments de musique. Un autre prétendit pouvoir imiter à l'aide de sa voix tel instrument, un autre encore s'enorgueillit d'être capable d'imiter le son de tel autre instrument, l'un d'eux se targua de pouvoir imiter avec sa voix le son de plusieurs instruments. Encore un prétendit qu'il pouvait faire entendre à partir de sa voix comme un tambour réel, comme si l'on battait du tambour, un autre se vanta qu'il pouvait imiter de sa voix comme si l'on tirait du canon. Por ma part, j'étais également là-bas.

Je répondis et leur dis : « Ma voix est meilleure que les vôtres, et en voici la preuve : si vous êtes à ce point savants dans l'art musical, s'il en est ainsi, venez-donc au secours des deux pays suivants : distants l'un de l'autre de mille *parsaot* [milles], dans ces deux contrées, lorsque tombe la nuit, on ne peut pas dormir. Car, la nuit venue, tous alors se mettent à geindre d'une voix plaintive, les hommes, les femmes et les enfants.

Si une pierre était posée là-bas, elle fondrait. Car, la nuit, les habitants entendent une voix qui se lamente terriblement, voilà pourquoi tous gémissent, hommes et femmes etc. Il

פְּלוֹנִי, וְזֶה הִתְפָּאֵר בְּכָל־שִׁיר פְּלוֹנִי, וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שְׂיֹדַע לְנַגֵּן עַל כַּמָּה כְּלֵי־שִׁיר, וְזֶה הִתְפָּאֵר שְׂיֹדַע לְנַגֵּן עַל כָּל כְּלֵי־שִׁיר, וְזֶה הִתְפָּאֵר שְׂיֹכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ כְּלֵי שִׁיר פְּלוֹנִי, וְזֶה הִתְפָּאֵר שְׂיֹכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ כְּלֵי שִׁיר פְּלוֹנִי, וְזֶה הִתְפָּאֵר שְׂיֹכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ כַּמָּה כְּלֵי־שִׁיר, וְזֶה הִתְפָּאֵר שְׂיֹכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ תֵּף מִמָּשׁ, (שְׂקוֹרִין "פוֹיִק"), כְּאֵלוֹ מִכִּין בְּתֵף, וְזֶה הִתְפָּאֵר שְׂיֹכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּאֵלוֹ מוֹרִין בְּקִנֵי־שָׂרְפָה, (שְׂקוֹרִין "אוֹרְמָטִים").

וְאֲנִי הָיִיתִי גַם־בֵּן שָׁם. עָנִיתִי אֲנִי וְאָמַרְתִּי לָהֶם: קוֹלִי טוֹב יוֹתֵר מִקּוֹלוֹת שְׁלָכֶם, וְהָא רְאִיָּה: כִּי אִם אַתֶּם חֲכָמִים כָּל־כֶּךָ בְּקוֹל נְגִינָה, אִם־בֵּן הוֹשִׁיעוּ אֶת אוֹתָן שְׂתֵי מְדִינוֹת; וְאֵלוֹ הַשְּׂתֵי מְדִינוֹת הֵם רְחוֹקִים זֶה מִזֶּה אֶלֶף פָּרְסָאוֹת, וּבְאֵלוֹ שְׂתֵי הַמְּדִינוֹת, כְּשֶׁמִּגִּיעַ הַלַּיְלָה, אֵין יְכוּלִים לִישֹׁן, כִּי כְּשֶׁנֶּעֱשֶׂה לַיְלָה, אֵזִי מִתְחִילִים הַכֹּל לְהִיּוֹת מִיִּלְלִים בְּקוֹל יִלְלָה, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטָף.

אִם הָיָה מְנַח שָׁם אֲבֵן הָיָה נִמּוֹת, כִּי בְּלַיְלָה הֵם שׁוֹמְעִים קוֹל יִלְלָה מְאֹד, וּמִחַמַּת זֶה כָּלֵם מִיִּלְלִים, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְכוּ', וְכֵן מִתְנַהֵג בְּשְׂתֵי

en est ainsi dans les deux pays, dans le premier, on entend cette voix de lamentation et tous alors se plaignent, et dans le second pareillement. Ces deux pays sont distants l'un de l'autre de mille *parsaot* [milles]. Si vous êtes donc experts à ce point en l'art du chant, voyons si vous êtes capables de secourir ces deux royaumes, ou si (pour le moins) vous parvenez à imiter les voix de l'endroit – c'est-à-dire qu'ils feraient entendre une voix similaire à celle perçue là-bas.

Ils lui dirent – c'est-à-dire que les experts en musique dirent à celui dont le cou paraissait tordu : « Nous amèneras-tu là-bas ? »

Il dit : « D'accord, je vous y conduirai. »

Tous furent unanimes à se rendre en cet endroit, ils prirent la route et arrivèrent là-bas, c'est-à-dire dans l'un des deux pays.

Parvenus à l'endroit et lorsqu'il fit nuit, il advint comme prévu, tout le monde se lamentait terriblement, les experts en musique se plaignaient également et constatèrent, alors, qu'ils ne pourraient pas secourir ces pays.

Il leur dit – c'est-à-dire celui dont le cou paraissait tordu dit aux experts en musique : « Saurez-vous me dire au moins d'où provient cela, cette

הַמְּדִינֹת, כִּי בַמְּדִינָה זֹאת שׁוֹמְעִים
הַקּוֹל יִלְלָה וּמִיִּלְלִים הַכֹּל בְּנִ"ל, וְכֵן
בַּמְּדִינָה אַחֶרֶת גַּם-כֵּן כֵּן, וּשְׁתֵּי
הַמְּדִינֹת הֵם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה אֶלֶף
פָּרָסָאוֹת, וְעַל-כֵּן אִם אַתֶּם חֲכָמִים
כָּל-כָּךְ בְּנִגּוּיָה אֲרָאָה אִם תּוּכְלוּ
לְהוֹשִׁיעַ אֶת אוֹתָן שְׁתֵּי הַמְּדִינֹת אוֹ
שְׁתוּכְלוּ לְכוּן לַעֲשׂוֹת אֶת קוֹלָם הֵינּוּ
שָׁהִם יְכוֹנּוּ לְהוֹצִיא קוֹל מִכוּן כָּמוֹ
קוֹל הַיִּלְלָה הַנִּשְׁמָע שָׁם.

וְאָמְרוּ לוֹ הֵינּוּ הַחֲכָמִים הַנִּ"ל אָמְרוּ
לָזֶה שֶׁצְּנֹאָרוּ עָקָם: הַתּוֹלִיד אוֹתָנוּ
לְשָׁם.

וְאָמַר: הֵן, אֲנִי מוֹלִיד אֶתְכֶם לְשָׁם.

וְנִתְעוֹרְרוּ כָּלֵם לִילֵךְ לְשָׁם, וְהִלְכוּ
וּבָאוּ לְשָׁם הֵינּוּ לְאַחַת מִשְׁתֵּי
הַמְּדִינֹת הַנִּ"ל.

כְּשֶׁבָּאוּ לְשָׁם, כְּשֶׁהִגִּיעַ הַלַּיְלָה הָיָה
כְּנִ"ל, שָׁהִיוּ כָּלֵם מִיִּלְלִים מְאֹד
כְּנִ"ל, וְגַם הַחֲכָמִים הַנִּ"ל גַּם-כֵּן הָיוּ
מִיִּלְלִים וּמִמִּילָא רָאוּ בּוֹדְאֵי שְׂאִינָם
יְכוּלִים לְהוֹשִׁיעַ אֶת אוֹתָן הַמְּדִינֹת.

וְאָמַר לָהֶם הֵינּוּ זֶה שֶׁצְּנֹאָרוּ עָקָם
אָמַר אֶל הַחֲכָמִים הַנִּ"ל:
עַל-כָּל-פָּנִים תֹּאמְרוּ לִי מֵהֵיכָן בָּא
זֹאת, שֶׁנִּשְׁמָע קוֹל יִלְלָה הַנִּ"ל כְּנִ"ל.

voix plaintive que l'on entend ? »

Ils lui dirent : « Et toi, tu le sais ! »

Il répondit : « Je le sais, bien entendu : il existe deux oiseaux, un mâle et une femelle. Ils forment un couple unique au monde. Mais la femelle s'est égarée, et lui – le mâle, il va et la recherche. Elle [aussi] le cherche. Ils se sont beaucoup cherchés l'un l'autre, au point de s'être égarés. Constatant qu'ils ne pouvaient plus se trouver mutuellement, ils sont restés là où ils se trouvaient et se sont fait des nids : L'oiseau [mâle] a fait un nid à proximité de l'un des deux pays. Pas trop près, cependant, la voix de l'oiseau paraît proche, car on parvient à l'entendre dans ce pays, depuis l'endroit où il s'est arrêté et s'est confectionné un nid.

La femelle s'est batié pareillement un nid, à proximité du second pays, qui est suffisamment proche puisque l'on peut y entendre sa voix. Et la nuit venue, les oiseaux de ce couple se mettent chacun à geindre d'une voix forte et plaintive, chacun soupirant après son conjoint. C'est cette voix de regrets que l'on entend dans ces deux pays, et qui provoque les lamentations de toute la population, et les empêche de dormir. » Cependant, ils ne voulurent pas croire à l'explication, ils lui dirent : « Nous amènerais-tu là-bas ? »

אָמְרוּ לוֹ: וְאַתָּה יוֹדֵעַ.

הַשִּׁיב: אֲנִי יוֹדֵעַ בְּיָדָאִי, כִּי יֵשׁ שְׁנַי צִפְּרִים: אֶחָד זָכָר וְאַחַת נְקֵבָה, וְהֵם רַק זוּג אֶחָד בְּעוֹלָם, וְנִאֲבָדָה הַנְּקֵבָה וְהוּא הוֹלֵךְ וּמְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ, וְהִיא מְחַפֵּשֶׁת אוֹתוֹ, וְהִיוּ מְחַפְּשִׁים הֶרְבֵּה זֶה אֶת זֶה עַד שֶׁנִּתְּעוּ וְרָאוּ שְׂאִין יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶחָד אֶת הַחֵבֵרוֹ וּנְשָׂאָרוֹ עוֹמְדִים וְעָשׂוּ לָהֶם קְנִים: זֶה הַצִּפּוֹר עָשָׂה לוֹ קֵן סָמוּךְ לְמְדִינָה אַחַת מִשְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת הַנִּלְ, וְלֹא סָמוּךְ מִמֶּשׁ, רַק שְׁבַעֲרָךְ קוֹל הַצִּפּוֹר הוּא סָמוּךְ, כִּי יְכוּלִים לְשָׁמַע הַקּוֹל שֶׁל הַצִּפּוֹר בְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה מִמָּקוֹם שֶׁעָמַד שָׁם וְעָשָׂה לוֹ קֵן.

וְכֵן הִיא עָשְׂתָה לָּהּ גַּם-כֵּן קֵן סָמוּךְ לְמְדִינָה הַשְּׁנֵיָה הֵינּוּ גַם-כֵּן בְּנִלְ, שֶׁהוּא סָמוּךְ מִחֶמֶת שֶׁיְכוּלִים לְשָׁמַע שָׁם הַקּוֹל בְּנִלְ, וּכְשֶׁמְגִיעַ הַלַּיְלָה, אֲזִי אֵלּוֹ הַזּוּג צִפְּרִים מִתְּחִילִים כָּל אֶחָד וְאַחַת לַיְלָל בְּקוֹל יְלָלָה גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי כָּל אֶחָד מִיְלָל עַל זוּגוֹ בְּנִלְ, וְהוּוּ הַקּוֹל יְלָלָה שֶׁנִּשְׁמָע בְּאֵלּוֹ שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת אֲשֶׁר מִחֶמֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל יְלָלָה כָּלֵם מִיְלָלִים מְאֹד, וְאִינָם יְכוּלִים לִישֹׁן, אֵךְ לֹא רָצוּ לְהֶאֱמִין זֹאת, וְאָמְרוּ לוֹ: הֲתוּלִיד אוֹתֵנוּ לְשָׁם.

Il dit : « Oui, je peux vous conduire jusqu'à cet endroit.

Cependant, vous ne pourrez pas arriver jusque là-bas, car en vous approchant, vous ne parviendrez pas à supporter la voix de lamentation. Déjà ici, vous n'y parvenez pas et êtes contraints de vous lamenter pareillement. Arrivés là-bas, cela vous deviendra insupportable.

Dans la journée, on ne peut pas non plus s'y rendre. Car, de jour, il n'est pas possible de supporter la joie qui règne là-bas. En effet, des oiseaux réunis alors autour de chaque membre de ce couple (unique), le consolent et le réjouissent, l'un l'autre, avec de très grandes réjouissances. Ils leur déclament des paroles de réconfort, que « Il est encore possible que vous vous retrouviez l'un l'autre » , si bien que le jour, il devient impossible de supporter la joie intense qui règne en cet endroit.

Et ce cri des oiseaux qui les réjouissent, on ne l'entend pas au loin, seulement en parvenant là-bas. En revanche, la voix du couple unique, qui se lamentent la nuit, cette voix est entendue au loin, il est donc impossible de se rendre là-bas.

Ils lui dirent – c'est-à-dire les experts en musique déclarèrent au mendiant dont le cou paraissait tordu : « Et toi,

וְאָמַר: הֵן. אֲנִי יָכוֹל לְהוֹלִיךְ אֶתְכֶם לְשָׁם.

אָךְ אִין אַתֶּם יְכוּלִים לָבוֹא לְשָׁם, כִּי בְּשִׁתְּקָרְבוֹ לְשָׁם לֹא תוּכְלוּ לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַיְלָלָה, מֵאַחַר שְׁנַם כָּאֵן אִין אַתֶּם יְכוּלִים לְסַבֵּל וְאַתֶּם מְכַרְחִים גַּם-כֵּן לַיְלָל כַּנִּ"ל, בְּשִׁתְּגִיעוֹ לְשָׁם לֹא תוּכְלוּ לְסַבֵּל בְּכָל.

וּבַיּוֹם אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשָׁם, כִּי בַיּוֹם, אִי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל הַשְּׂמֵחָה שְׂיֵישׁ שָׁם, כִּי בַיּוֹם מִתְקַבְּעִים שָׁם צְפָרִים אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאַחַת מֵהַזּוּג הַנִּ"ל, וְהֵם מְנַחֲמִים וּמְשַׂמְחִים אֶת כָּל אֶחָד וְאַחַת מֵהַזּוּג הַנִּ"ל בְּשִׂמְחוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד מְאֹד וְאוֹמְרִים לָהֶם דְּבָרֵי תְנַחוּמִין, שְׁעֵדִין אֶפְשָׁר שֶׁתִּמְצְאוּ זֶה אֶת זֶה, עַד שֶׁבַּיּוֹם אִי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל אֶת גְּדַל הַשְּׂמֵחָה שְׂיֵישׁ שָׁם.

וְקוֹל הַצְּפָרִים שְׂמְשַׂמְחִים אוֹתָם אִינוֹ נִשְׁמָע לְמֵרְחוֹק, רַק בְּשִׂמְנִיעִים לְשָׁם, אֲבָל קוֹל הַזּוּג הַנִּ"ל שְׂמִיָּלִים בְּלִיָּלָה, הוּא נִשְׁמָע לְמֵרְחוֹק, וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשָׁם מִחֵמַת זֶה כַּנִּ"ל.

אָמְרוּ לוֹ הַיְנוּ הַחֲכָמִים הַנִּ"ל אָמְרוּ לָזֶה שְׁעוֹאֲרוֹ עִקָּם: וְאַתָּה יָכוֹל לְתַקֵּן זֹאת.

ne pourrais-tu pas arranger cela ? »

Il répondit : « Je le peux, car je sais imiter tous les sons du monde » , c'est-à-dire que toutes les sortes de bruits du monde, il pouvait les imiter par sa voix, et reproduire avec exactitude n'importe quel son.

« Je sais également lancer des voix, c'est-à-dire que je peux envoyer une voix qui, à l'endroit d'où je l'émet, ne sera absolument pas entendue, mais qui le sera ailleurs, à distance. Aussi, pourrais-je lancer la voix de l'oiseau femelle, qui parviendra auprès de l'endroit où se trouve l'oiseau mâle, et pareillement envoyer la voix du mâle, qui aboutira à proximité de l'endroit de la femelle, attirant ainsi l'un vers l'autre. Alors, tout sera réparé. Mais qui croirait à une pareille chose ? »

Il les conduisit dans une forêt, ils entendirent [là-bas] comme si quelqu'un ouvrait une porte, la refermait puis tirait le verrou. On entendit le coup donné au verrou.

[Ensuite,] quelqu'un tira du fusil et envoya le chien attraper ce qu'il avait tiré, le chien se précipitait et rampait dans la neige.

Tout cela, les experts en musique l'entendirent, ils regardèrent mais ne

השיב: אָנִי יְכוּל לְתַקֵּן זֹאת, כִּי אָנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת וּלְכוּן כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הֵינּוּ שָׁכַל מִיָּנִי קוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הוּא יְכוּל לְהוֹצִיאָם בְּקוֹלוֹ וּלְכוּן מִפֶּשׁ כָּמוֹ אֵיזָה קוֹל שֶׁיְהִיָּה.

גַּם אָנִי יְכוּל לְהַשְׁלִיךְ קוֹלוֹת, הֵינּוּ כִּי אָנִי יְכוּל לְהַשְׁלִיךְ קוֹל, שֶׁבְּכֹאן בְּמָקוֹם שֶׁאֲנִי מוֹצִיא הַקּוֹל, לֹא יִהְיֶה נִשְׁמָע הַקּוֹל כְּלָל, רַק בְּרַחוּק יִהְיֶה נִשְׁמָע שָׁם הַקּוֹל, וְעַל-כֵּן אָנִי יְכוּל לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַקּוֹל שֶׁל הַצִּפּוֹרָה, שֶׁיִּגִּיעַ סָמוּךְ לְמָקוֹם הַצִּפּוֹר, וְכֵן לְהַשְׁלִיךְ קוֹל הַצִּפּוֹר, שֶׁיִּגִּיעַ סָמוּךְ לְמָקוֹם הַצִּפּוֹרָה, וְלְהַמְשִׁיכָם יַחַד עַל-יָדַי זֶה וְעַל-יָדַי זֶה יִתְתַקֵּן כָּל הַנֶּ"ל, אֲדָּ מִי יֵאֱמִין זֹאת.

וְהוֹלִיךְ אוֹתָם לְתוֹךְ אֵיזָה יַעַר, וְשָׁמְעוּ כָּמוֹ אֶחָד שֶׁפּוֹתַח אֶת הַדֶּלֶת וְחוֹזֵר וְסוֹגֵרוֹ וְנוֹעֵלוֹ בְּבְרִיחַ, (שֶׁקוֹרִין "קְלֶאמְקָא"), וְנִשְׁמָע קוֹל הַהִכָּאָה שֶׁל הַקְּלֶאמְקָא.

וּמוֹרָה בְּקִנֵּי-שְׂרָפָה, (שֶׁקוֹרִין "בִּיקָס"), וְשׁוֹלַח אֶת הַכֶּלֶב לְחַטֵּף אֶת הַדָּבָר שֶׁהָיָה מוֹרָה, וְהַכֶּלֶב הָיָה מִתְחַבֵּט וְגוֹרֵר אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַשֶּׁלֶג, (בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹז: "גִּיגְרָאזְנִיט אֵין שְׁנִיִּיא").

וְכָל זֶה שָׁמְעוּ אֵלּוֹ הַחֲכָמִים וְהִסְתַּכְּלוּ וְלֹא רָאוּ דָבָר.

virent rien.

D'autre part, ils n'entendirent pas le moindre son provenant de lui – c'est-à-dire de celui dont le cou paraissait tordu.

C'était pourtant ce dernier qui lançait de tels sons. Ils les entendirent et constatèrent ainsi qu'il savait imiter tous les bruits, les reproduire fidèlement, et même envoyer des sons à distance. Il pourrait donc tout arranger (en faisant en sorte que le couple d'oiseaux se rejoigne etc)

(Le Rebbe n'en raconta pas plus à ce sujet, et il est certain qu'il éluda ici [une partie de l'histoire]).

« J'ai donc l'approbation de ce pays, à savoir que ma voix est fabuleuse, et que je sais imiter toutes les sortes de bruits de ce monde etc. Et maintenant, je vous donne cela en cadeau de nocces, que vous soyez comme moi. »

Il y eut là-bas une grande joie et une très vive allégresse.

Le cinquième jour également, ils étaient joyeux. Les mariés se souvinrent du mendiant qui avait une bosse. Ils se languissaient beaucoup, comment faire venir là le mendiant bossu, car s'il était présent, la joie serait très grande.

Et voilà qu'il arriva, en disant : « Me voici ! Je suis venu au mariage. »

גַּם לֹא שָׁמְעוּ מִמֶּנּוּ הִינוּ מִן זֶה שֶׁצְּוֹאֲרוֹ עָקָם, שׁוֹם קוֹל כָּלָל.

רַק שָׁזָה שֶׁצְּוֹאֲרוֹ עָקָם הָיָה מִשְׁלִיךְ קוֹלוֹת בְּאֵלוֹ, וְעַל-כֵּן שָׁמְעוּ אֵלּוֹ הַקּוֹלוֹת וּמִמֵּילָא רָאוּ שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּל הַקּוֹלוֹת וּלְכוּנֵם מִמַּשׁ, וְגַם לְהַשְׁלִיךְ קוֹלוֹת, וְעַל-כֵּן יוֹכֵל לְתַקֵּן אֶת כָּל הַנֶּ"ל.

וְלֹא סִפֵּר יוֹתֵר בְּזֶה הָעֲנִיָּן, וּמוֹכֵן שֶׁדָּלַג בְּכָאן.

נִמְצָא שִׁישׁ לִי הַסִּכָּמָה מֵאוֹתוֹ הַמְּדִינָה, שֶׁקוֹלִי נִפְלָא מְאֹד, וְאֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי קוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם כִּנְ"ל, וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמַתָּנָה גְּמוּרָה לְדַרְשָׁה, שֶׁתְּהִיוּ כְּמוֹנִי.

וְנַעֲשֶׂה שָׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחִדּוּה רַבָּה מְאֹד:

בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי גַם-כֵּן הָיוּ שִׂמְחִים, וְזָכְרוּ הַזּוּג אֶת הַבְּעֻטְלִיר שֶׁהָיָה לוֹ חֲטוּטְרֵת, (שֶׁקוֹרִין "הוֹקִיר"), וְהָיוּ מַתְנַעֲנְעִים מְאֹד אִיךְ לוֹקְחִים בְּכָאן אֶת אוֹתוֹ הַבְּעֻטְלִיר הַהוֹקִיר, כִּי אִם הָיָה הוּא בְּכָאן, הָיְתָה הַשִּׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

וְהִנֵּה הוּא בָּא וְאָמַר: הִנְנִי. הִנֵּה בָּאתִי עַל הַחַתָּנָה.

» Il se précipita sur eux, les enlaça et les embrassa, puis il leur dit : « Au début, je vous avais bénis que vous soyez comme moi. Et maintenant, je vous offre en cadeau de noces que vous soyez comme moi. Car, je ne suis pas du tout bossu. Bien au contraire, j'ai des épaules capables, qui possèdent la qualité de "moins qui contient le plus" (genèse rabbah, 5:6). Et j'en détiens une preuve : car une fois, il y eut discussion et argumentation, des gens se vantaient de détenir cette qualité, chacun se targuait de posséder la capacité de "moins qui contient le plus". De l'un d'entre eux, cependant, ils riaient et se moquaient. Quant aux autres, ceux qui s'attribuaient la notion de "moins qui contient le plus", leurs propos furent agréés. Quant à la qualité de "moins qui contient le plus" que moi je détiens, elle est supérieure à toutes les autres.

L'un d'entre eux s'était vanté, de ce que son cerveau était de l'ordre du "moins qui contient le plus", car il emmagasinait dans son esprit des milliers et des myriades de personnes, avec toutes leurs nécessités, leurs habitudes, leurs vécus et leurs agissements. Il portait absolument tout dans son cerveau, il était donc un "moins qui contient le plus", puisque son esprit véhiculait tant de

וְנָפַל עֲלֵיהֶם וְחָבַק וְנָשַׁק אוֹתָם, וְאָמַר לָהֶם: בְּתַחֲלָה בִּרְכֵיתִי אֶתְכֶם שֶׁתְּהִיוּ כְּמוֹנִי, וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה לְדַרְשָׁה, שֶׁתְּהִיוּ כְּמוֹנִי, וְאִין אֲנִי בְּעַל־חַטּוֹטְרוֹת (הֵינּוּ "הוֹקִיר") כָּלָל, רַק אֲדַרְבָּא, יֵשׁ לִי כְּתַפִּים כְּאֵלוֹ, (שְׁקוֹרִין "פְּלִיִּיעִים"), שֶׁהֵם בְּחִינַת מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, וַיֵּשׁ לִי הַסְּכָמָה עַל זֶה, כִּי פַעַם אַחַת הָיָה שִׁיחָה וְסַפּוֹר, שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים מִתְּפָאָרִים עֲצָמָם בְּבְחִינָה זוֹ, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה מִתְּפָאָר שִׁישׁ לוֹ בְּחִינָה זוֹ שֶׁל מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, וּמֵאֶחָד מֵהֶם הָיוּ מְחִיכִים וְשׁוֹחֲקִים מִמֶּנּוּ, וְהַשְּׂאָר, שֶׁהִתְפָּאָרוּ בְּבְחִינָה זוֹ שֶׁל מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, נִתְקַבְּלוּ דְבָרֵיהֶם, אֲבָל בְּחִינַת מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה שִׁישׁ לִי הוּא גְדוֹל מִכֻּלָּם.

כִּי אֶחָד מֵהֵנּוּ לְהִתְפָּאָר שֶׁהִמַּח שְׁלוֹ הוּא בְּחִינַת מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, כִּי הוּא נוֹשֵׂא בְּמַח שְׁלוֹ אֲלָפִים וּרְבָבוֹת אֲנָשִׁים עִם כָּל הַהֶעֱטָרוֹת שֶׁלָּהֶם וְכָל הַתְּנֵהוּגוֹת שֶׁלָּהֶם, וְכָל הַתְּהוּיּוֹת וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁלָּהֶם, הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכֹל הוּא נוֹשֵׂא בְּמַחוֹ, וְעַל־כֵּן הוּא מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, כִּי מַחוֹ נוֹשֵׂא כָּל־כָּךְ אֲנָשִׁים עִם וְכוּ' כַּנִּל.

gens avec etc.

Ils le raillèrent et dirent que les gens ne sont rien ni lui non plus.

Un autre s'exclama : « J'ai vu le "moindre qui contient le plus" suivant : car un jour, j'ai vu une montagne recouverte de quantité d'ordures et de saletés. Je m'étonnais de l'origine de tant d'ordures et de saletés sur cette montagne.

A proximité de celle-ci, se tenait un homme qui me déclara : « Tout cela vient de moi. » Car, cet homme était installé là-bas, auprès de la montagne, et il jetait constamment, là-bas, sur la montagne, les ordures et les restes de sa nourriture et boisson. Il avait sali l'endroit et, à cause de lui, les détritiques et immondices s'étaient amoncelés, là-bas, sur la montagne.

Il se trouve donc que cet homme constitue un "moindre qui contient le plus", car c'est par lui que les déchets se sont à ce point accumulés.

»

Ainsi en est-il du caractère de "moindre qui contient le plus" de cet homme, qui se vantait de contenir dans son cerveau de nombreux personnages etc.

Un autre se vanta de posséder cette notion de "moindre qui contient le plus". Il possédait en effet un petit pays qui produisait des fruits en quantité. « Après cela, lorsqu'on

וְשָׁחֲקוּ מִמֶּנּוּ וְאָמְרוּ, כִּי הֵאֲנָשִׁים אֵינָם כָּלוּם וְהוּא אֵינוֹ כָּלוּם.

וְנִעְנָה אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי רָאִיתִי מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֵבָה כְּזֶה, כִּי פַעַם אַחַת רָאִיתִי הַר שֶׁהָיָה מְנַח עָלָיו הַרְבֵּה זָבָל וְטִנּוּף, וְהָיָה חֲדוּשׁ אֲצֻלֵי מֵהֵיכָן בָּא עַל הַר הַזֶּה כָּל-כֶּף זָבָל וְטִנּוּף.

וְהָיָה שֵׁם אָדָם אֶחָד אֲצֻל אוֹתוֹ הָהָר וְאָמַר: כָּל זֶה מִמֶּנִּי, כִּי אוֹתוֹ הָאָדָם הָיָה יוֹשֵׁב שָׁם אֲצֻל אוֹתוֹ הָהָר, וְהִשְׁלִיךְ שָׁם תָּמִיד עַל אוֹתוֹ הָהָר זָבָל וּפְרָשׁ שֵׁלוֹ מֵאֲכִילָה וּשְׂתֵיָה שֵׁלוֹ, וְטִנּוּף שָׁם, עַד שֶׁעַל-יָדוֹ נִתְרַבָּה הַזָּבָל וְהַטִּנּוּף שָׁם עַל אוֹתוֹ הָהָר.

נִמְצָא שְׂזֵה הָאִישׁ הוּא מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֵבָה, כִּי עַל-יָדוֹ נִתְרַבָּה הַזָּבָל כָּל-כֶּף.

בֵּן הוּא בְּחִינַת מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֵבָה שֶׁל הָאִישׁ הַגִּ'ל, שֶׁהִתְפָּאֵר בְּמַחוֹ שֶׁמִּחֲזִיק כַּמָּה אֲנָשִׁים כַּנִּ"ל.

וְאֶחָד הִתְפָּאֵר שֵׁישׁ לוֹ בְּחִינַת מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֵבָה, כִּי יֵשׁ לוֹ חֲתִיכַת מְדִינָה שֶׁהִיא מוֹצִיָּאה פְרוֹת הַרְבֵּה, וְאַחֲר־כֵּן, בְּשִׂמְחָשְׁבִין אֶת הַפְרוֹת שֶׁהוֹצִיָּאה הַמְדִינָה, רוֹאִין

dénombrer les fruits que le pays a produits, on s'aperçoit que le territoire n'est pas assez étendu pour les fruits [produits], il n'y a pas suffisamment de place pour contenir autant de fruits. Il se trouve donc que le pays représente un "moindre qui contient le plus". »

Ses paroles plurent, cela correspondait réellement à une qualité de "moindre qui contient le plus".

Un autre déclara qu'il possédait un merveilleux verger, avec là-bas des fruits etc. « Beaucoup de gens et de nobles s'y rendent, car le verger est d'une très grande beauté. Et en été, une foule de gens et de princes s'y rendent pour s'y promener. Concrètement, il n'y aurait pas suffisamment d'espace dans le verger pour contenir autant de visiteurs. C'est donc un "moindre qui contient le plus". » Ses propos furent également approuvés.

Un autre affirma que sa parole symbolisait un "moindre qui contient le plus", car il était secrétaire auprès d'un grand roi, et de nombreuses personnes venaient le voir : « Celui-ci arrivait avec des louanges à l'adresse du roi, celui pour présenter des doléances, et ainsi de suite. Bien sûr, le monarque ne peut pas les entendre tous. Je suis capable de récapituler

שְׁהַמְדִינָה אֵינָה מְחֻזְקֶת מְקוֹם כָּל-כֶּךָ כְּמוֹ הַפְּרוֹת, כִּי אֵין בָּהּ מְקוֹם כָּל-כֶּךָ לְהַחְזִיק כָּל-פְּרוֹת, נִמְצָא שֶׁהִיא בְּחִינַת מוֹעֵט מְחֻזֵּק אֶת הַמְּרֻבָּה.

וְהוֹטְבוּ דְבָרָיו, כִּי בְּאַמֶּת בּוֹדְאֵי הוּא בְּחִינַת מוֹעֵט מְחֻזֵּק אֶת הַמְּרֻבָּה.

וְאַחַד אָמַר שֵׁישׁ לוֹ פְּרִידִם נִפְלָא מְאֹד, שֵׁישׁ שָׁם פְּרוֹת וְכוּ', וְנוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי-אָדָם וְשָׂרְרוֹת, כִּי הוּא פְּרִידִם נָאֵה מְאֹד, וּבְקִיּוֹן נוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה בְּנֵי-אָדָם וְשָׂרְרוֹת לְטִיֵּל שָׁם, וּבְאַמֶּת אֵין בְּהַפְּרִידִם מְקוֹם כָּל-כֶּךָ שִׁיחְזִיק כָּל-כֶּךָ אֲנָשִׁים, וְעַל-כֵּן הוּא מוֹעֵט מְחֻזֵּק אֶת הַמְּרֻבָּה, וְהוֹטְבוּ דְבָרָיו גַּם-כֵּן.

וְאַחַד אָמַר שֶׁהַדְּבוּר שְׁלוֹ הוּא בְּחִינַת מוֹעֵט מְחֻזֵּק אֶת הַמְּרֻבָּה, כִּי הוּא בְּעַל-סוּד (שְׁקוֹרִין "סַעְקָרְעִטִיר") אֵצֶל מְלֶכֶךְ גָּדוֹל, וּבְאֵין אֵצֶלוֹ כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי-אָדָם: זֶה בָּא עִם שְׂבָחִים לְהַמְּלֶכֶךְ, וְזֶה בָּא עִם בְּקָשׁוֹת, וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, וּבּוֹדְאֵי אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַמְּלֶכֶךְ לְשָׁמַע אֶת כָּלָם, וְאֵנִי יְכוֹל לְקַבֵּץ אֶת כָּל דְּבָרֵיהֶם

toutes leurs paroles en un bref propos que j'expose devant le roi, et dans lesquels sont inclus toutes leurs louanges, leurs suppliques et tous leurs discours.

Il se trouve donc que ma parole est un "moindre qui contient le plus". »

L'un d'entre eux déclara que son silence était un "moindre qui contient le plus", car nombreux étaient ses détracteurs, et davantage encore les calomniateurs qui le discréditaient. Et à toute cette médisance, ces propos et critiques diffamatoires, il répliquait à tout cela en se taisant simplement. Il se contentait de rester silencieux, c'était sa parade à toutes les attaques.

Il se trouve donc que son silence était un "moindre qui contient le plus".

Un autre encore déclara qu'il symbolisait lui-même un "moindre qui contient le plus" : Car, il existe un homme indigent et aveugle, qui est très grand. Quant à lui – c'est-à-dire celui qui se vantait et racontait, il est foncièrement petit. Et il guide l'autre – c'est-à-dire que l'homme qui se vantait de cela était petit et conduisait le pauvre, aveugle et très grand de taille.

Il se trouvait donc être un "moindre qui contient le plus", car l'aveugle risquait de glisser, il pouvait tomber,

בְּתוֹךְ אֵיזָה דְּבוּרִים מוּעָטִים וְלִסְפֵּר לְפָנַי הַמֶּלֶךְ אֵלּוּ הַדְּבוּרִים מוּעָטִים, וַיְהִי כָּלוּל בָּהֶם כָּל הַשְּׂבָחִים וְהַבְּקָשׁוֹת שְׁלָהֶם וְכָל דְּבָרֵיהֶם כְּלָם בְּתוֹךְ אֵיזָה דְּבוּרִים מוּעָטִים שְׁלִי.

נִמְצָא שֶׁהַדְּבוּר שְׁלִי הוּא מוּעָט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה.

וְאַחַד אָמַר שֶׁהַשְּׂתִיקָה שְׁלּוֹ הִיא בְּחִינַת מוּעָט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה, כִּי יֵשׁ עָלָיו מְקַטְרָגִים הַרְבֵּה, וּבְעֲלֵי לְשׁוֹן-הָרַע שְׂמֵלְשִׁינִים עָלָיו הַרְבֵּה מְאֹד, וְכָל מָה שְׂמֵלְשִׁינִים וְדוֹבְרִים וּמְקַטְרָגִים עָלָיו בְּלְשׁוֹן-הָרַע הַרְבֵּה, הוּא בְּשִׂתִּיקָתוֹ מְתָרֵץ הַכֹּל עַל-יָדֵי מָה שֶׁהוּא שׁוֹתֵק לְבַד כִּי הוּא עוֹשֶׂה רַק אֵיזָה שְׂתִיקָה, וְהוּא תַרּוּץ עַל הַכֹּל.

נִמְצָא שֶׁשְּׂתִיקָתוֹ הוּא מוּעָט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה.

וְאַחַד אָמַר שֶׁהוּא בְּחִינַת מוּעָט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה, כִּי יֵשׁ עָנִי אֶחָד וְהוּא סְגִי-נְהוּר, וְהוּא הֵינּוּ הָעָנִי, גְּדוֹל מְאֹד, וְהוּא הֵינּוּ זֶה שֶׁהַתְּפָאֵר וְסִפֵּר זֹאת, קָטָן לְגַמְרִי, וּמוֹלִיד אוֹתוֹ, הֵינּוּ שְׁזָה שֶׁהַתְּפָאֵר בְּזָה הוּא קָטָן וּמוֹלִיד אֶת הָעָנִי הַסְּגִי-נְהוּר, שֶׁהוּא גְּדוֹל מְאֹד.

נִמְצָא שֶׁהוּא מוּעָט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה, כִּי הַסְּגִי-נְהוּר הָיָה יָכוֹל לְהַחֲלִיק וְהָיָה יָכוֹל לִפְלֹל וְהוּא מִחֲזִיק

et lui, il le tenait en le guidant. Cet homme constituait donc un "moindre qui contient le plus", car il était petit et il tenait l'aveugle grand de taille.

« Et moi, » – c'est-à-dire le mendiant bossu, qui raconte tout cela, « je me trouvais également là-bas, et je dis : « C'est vrai, vous détenez une qualité de "moindre qui contient le plus" et je sais tout ce que vous avez voulu exprimer dans vos propos, » c'est-à-dire qu'il comprenait l'intention de ceux qui s'étaient flattés concernant cette qualité de "moindre qui contient le plus". « Quant à celui qui a parlé en dernier, se vantant de conduire l'aveugle très grand, c'est lui le plus important d'entre vous, bien que je sois moi-même bien au-dessus de vous tous. Car, celui qui se vanta de guider l'aveugle très grand, voulait entendre par cela qu'il conduisit l'astre lunaire, comparé à un aveugle, car totalement dépourvu de lumière (Zohar : "Elle-même – la lune, n'a rien qui lui appartienne"). Celui-là – c'est-à-dire celui qui se vante, conduisit la lune, bien qu'il soit petit et l'astre lunaire immense. Et de cela dépend l'existence du monde, car le monde a besoin de la lune.

Celui-là (qui s'est vanté) se trouve donc être véritablement un "moindre qui contient le plus".

אותו על-ידי שמוליכו, ועל-כן הוא מועט מחזיק את המרבה, כי הוא קטן ומחזיק את הסגי-נהור הגדול בנ"ל.

ואני, הינו זה ההוקיר שמספר כל זה, הייתי גם-כן שם ואמרתי: האמת הוא שיש לכם בחינת מועט מחזיק את המרבה, ואני יודע כל מה שפונתם בדבריכם הינו שהוא יודע פונת כל הנ"ל, שהתפאר בביחנת מועט מחזיק את המרבה שלהם, וזה האחרון שהתפאר שהוא מוליך את הסגי-נהור הגדול, הוא גדול מכלכם, אבל אני למעלה למעלה מכלכם בכלל, כי זה שהתפאר שהוא מוליך את הסגי-נהור הגדול, פונתו שהוא מוליך את גלגל-הירח, שהוא בחינת סגי-נהור, כי אין לה אור מעצמה כלל, ולית לה מגרמה כלום, והוא הינו זה שהתפאר בזה, מוליך את הירח, אף-על-פי שהוא קטן וגלגל-הירח גדול מאד, והוא קיום כל העולם, כי העולם צריך את הירח.

נמצא שהוא בחינת מועט מחזיק את המרבה באמת.

Cependant, la qualité de "moindre qui contient le plus" qui est en moi, est bien plus élevée que celle de tous les autres, et en voici la preuve : car, il y avait une fois, un groupe de personnes qui réfléchissaient au fait que chaque animal a un endroit ombragé précis sous lequel il aspire particulièrement à se reposer. Ainsi, existe-t-il un lieu ombragé propre à chaque bête, chacune se choisissant l'ombre sous laquelle elle souhaite précisément demeurer, là-bas, selon l'ombre qui lui convient. Ainsi existe-t-il, également, une branche propre à chaque oiseau, sur laquelle il désire précisément se poser.

Aussi, ces gens-là cherchèrent-ils la possibilité de trouver un arbre tel qu'à son ombre résideraient toutes les bêtes, celles-là ayant choisi et décidé de s'installer à l'ombre de cet arbre, arbre sur les branches duquel résideraient les oiseaux du ciel.

Ces gens cherchèrent et découvrirent un tel arbre. Ils voulurent se rendre auprès de celui-ci, car le délice qui régnait là-bas, auprès de cet arbre, devait être indescriptible. Tous les oiseaux et toutes les bêtes s'y trouvaient, là-bas nulle nuisance d'aucun animal, toutes les bêtes se côtoyaient les unes et les autres, s'amusant toutes en cet endroit. Assurément, ce devait être un

אָבֵל בְּחִינַת מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת
הַמְרֻבָּה שֵׁישׁ לִי הוּא לְמַעְלָה מִכָּל
בְּכָלֵל, וְהָא רְאִיָּה, כִּי פַעַם אַחַת הָיוּ
כַּת אַחַת שֶׁהָיוּ חוֹקְרִים, בְּאֲשֶׁר
שָׁכַל תְּהִיָּה יֵשׁ לָהּ צֵל מִיַּחַד, שְׁבֻזָּה
הַצֵּל דִּיקָא הִיא רוּצָה לְנוּחַ שָׁם, וְכֵן
יֵשׁ צֵל מִיַּחַד לְכָל תְּהִיָּה וְתִיָּה, כִּי כָל
תְּהִיָּה וְתִיָּה בּוֹחֶרֶת לָהּ אִיזָה צֵל,
וּבְאוֹתוֹ הַצֵּל דִּיקָא הִיא רוּצָה לְשָׁכֵן
שָׁם כְּפִי הַצֵּל הַמְיַחֵד לָהּ, וְכֵן יֵשׁ
לְכָל עוֹף וְעוֹף עֲנָף מִיַּחַד, שְׁבֻזָּתוֹ
הָעֲנָף דִּיקָא הוּא רוּצָה לְשָׁכֵן.

וְעַל-כֵּן חָקְרוּ אִם יְכוּלִים לְמַצֵּא
אֵילָן כְּזֶה, אֲשֶׁר בְּצֵלוֹ יִשְׁכְּנוּ כָּל
הַחַיּוֹת, שָׁכַל הַחַיּוֹת יִהְיוּ בּוֹחֲרִים
וְיִתְרַצּוּ לְשָׁכֵן בְּצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְעַל
עֲנָפָיו שָׁל אוֹתוֹ הָאֵילָן, יִשְׁכְּנוּ כָּל
צְפָרֵי שָׁמַיָא.

וְחָקְרוּ שְׁנַמְצֵא אֵילָן כְּזֶה, וְרָצוּ לֵילְדָה
לְשָׁם אֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן, כִּי הָעֲנָף
הַמְּפֹלֵא שֵׁישׁ שָׁם אֵצֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן
אֵין לְשַׁעַר, כִּי יֵשׁ שָׁם כָּל הָעוֹפּוֹת
וְכָל הַחַיּוֹת, וְשָׁם אֵין שׁוּם הִזָּק
מִשׁוּם תְּהִיָּה, וְכָל הַחַיּוֹת וְכוּ'
מְעַרְבִים שָׁם, וְכָלֵם מְשַׁחֲקִים שָׁם,
וּבְיַדָּאֵי הוּא תֵּעֲנוּג מִפְּלֵג מְאֹד
לְהִיּוֹת שָׁם אֵצֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן.

merveilleux délice que demeurer, là-bas, auprès de cet arbre.

Ils réfléchirent à la direction à prendre pour parvenir jusqu'à l'arbre; un désaccord éclata entre eux, à ce propos, et personne pour trancher. Car, un tel déclara qu'il fallait aller dans la direction de l'est. Un autre affirma vers l'ouest. Celui-ci proposait par ici, celui-là par là etc. si bien qu'il leur était impossible de décider dans quelle direction avancer, pour rejoindre l'arbre.

Un Sage vint, qui leur dit : « Pourquoi vous interrogez-vous sur la direction à prendre pour parvenir à l'arbre ?

Demandez-vous d'abord quels sont les hommes qui pourront accéder à cet arbre, Car, à lui ne parvient pas n'importe quel homme, seulement celui qui détient les qualités de l'arbre. Car, cet arbre possède trois racines : la première est la Foi, la seconde la Crainte Divine et la troisième l'Humilité. La Vérité constitue le tronc de l'arbre, et de là-bas sortent des branches. C'est pourquoi, nul ne peut accéder à l'arbre, si ce n'est celui qui possède ces qualités. »

Or, au sein du groupe, les gens étaient très solidaires, ils ne voulurent pas se séparer, que certains se rendent à l'arbre et que d'autres restent. En

וְחָקְרוּ לְאִיזָה צַד צְרִיכִים לֵילֵךְ לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְנִפְלַ מַּחְלָקֶת בֵּינֵיהֶם עַל זֶה, וְלֹא הָיָה מִכָּרִיעַ בֵּינֵיהֶם, כִּי זֶה אָמַר שְׁצְרִיכִים לֵילֵךְ לְצַד פְּלוּנִי לְמִזְרָח, וְזֶה אָמַר לְמַעְרָב, וְזֶה אָמַר לְכָאן וְזֶה אָמַר לְכָאן וְכוּ', עַד שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְהִכָּרִיעַ לְאִיזָה צַד צְרִיכִים לֵילֵךְ לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן.

וּבֹא חָכָם אֶחָד וְאָמַר לָהֶם: לָמָּה אַתֶּם חוֹקְרִים בְּאִיזָה צַד לֵילֵךְ אֶל הָאֵילָן.

חָקְרוּ מִתְחִלָּה מִי וּמִי הָאֲנָשִׁים שְׂיִכּוּלִים לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן, כִּי אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן לֹא כָּל אָדָם יְכוּל לָבוֹא אֶצְלוֹ, כִּי-אִם מִי שְׂיִישׁ לוֹ הַמְּדוּת שֶׁל הָאֵילָן, כִּי זֶה הָאֵילָן יֵשׁ לוֹ שְׁלֹשָׁה שָׂרָשִׁים: שָׂרֵשׁ אֶחָד הוּא אֲמוּנָה, וְהַשְּׁנַי הוּא יְרֵאָה, וְהַשְּׁלִישִׁי הוּא עֲנִיּוּת, וְאַמֶּת הוּא גּוֹף הָאֵילָן, וּמִשָּׁם יּוֹצְאִים עֲנָפִים, וְעַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא אֶל הָאֵילָן, כִּי-אִם מִי שְׂיִישׁ בּוֹ מְדוּת הִלְלוֹ הַנֵּ"ל.

וְאֵלּוֹ הִכַּת הַנֵּ"ל הָיָה בֵּינֵיהֶם אַחֲדוּת גְּדוּל מְאֹד, וְלֹא רָצוּ לְהִתְפָּרֵד זֶה מִזֶּה, שֶׁקִּצְתָם יִלְכוּ אֶל הָאֵילָן וְקִצְתָם יִשָּׂאָרוּ, כִּי לֹא הָיוּ כָּלָם

effet, tous n'étaient pas capables d'atteindre l'arbre, seuls certains d'entre eux possédaient les qualités nécessaires, le reste n'en disposait pas. Aussi, tout le monde attendit, ces derniers peinèrent et s'efforcèrent d'acquérir eux aussi les qualités requises, afin que tous puissent accéder à l'arbre.

Ainsi fut fait, ils peinèrent et firent des efforts, et tous acquérèrent finalement ces qualités. Alors, tous préparés, ils eurent tous la même opinion et convinrent d'une même direction à emprunter, à destination de l'arbre. Tous se mirent en route.

Ils marchèrent assez longtemps, puis aperçurent l'arbre au loin.

Ils observèrent et virent que l'arbre ne se dressait absolument pas dans un espace dimensionné, il n'avait aucun endroit. Et ne possédant pas d'endroit, comment aurait-on pu y accéder ?

Quant à moi, » – c'est-à-dire le mendiant bossu, « j'étais également là-bas, avec eux, et je leur dis : « Je peux vous mener à l'arbre. En effet, cet arbre n'a pas d'endroit car il se situe totalement en dehors de l'espace. Or, la notion de "moindre qui contient le plus" utilise encore le concept d'endroit, car bien qu'elle ne

ראויים לבוא אל האילן, כי לא נמצא ביניהם, כי אם קצתם שהיו בהם מדות הנ"ל, אבל השאר לא היו בהם אלו המדות, ועל-כן נתעבבו כלם, עד שיהיו יגיעים וטורחים שאר אנשי הכת הנ"ל, עד שיהיו בהם גם-כן המדות הנ"ל, כדי שיהיו כלם ראויים לבוא אל האילן.

וכן עשו, ויגעו וטרחו, עד שבאו כלם לאלו המדות הנ"ל, ואזי, כשבאו כלם לאלו המדות הנ"ל, אזי באו כלם על דעת אחת והסכימו כלם על דרך אחד לילך באותו דרך אל האילן הנ"ל, והלכו כלם.

והלכו איזה זמן, עד שהיו רואים מרחוק, את האילן.

והסתכלו וראו, והנה אין האילן עומד במקום כלל, כי אין לאילן מקום כלל, ומאחר שאין לו מקום, איך אפשר לבוא אליו.

ואני, הינו זה ההוקיר, הייתי גם-כן שם עמם, ואמרתי להם: אני יכול להביא אתכם אל האילן, כי זה האילן אין לו מקום כלל, כי הוא למעלה מהמקום לגמרי, ובחינת מועט מחזיק את המרבה הוא עדין במקום, כי על-כל-פנים יש לו מקום מועט, רק שהוא מועט מחזיק

dispose que d'un lieu restreint, selon ce caractère de "moindre contenant le plus", il n'en reste pas moins encore être un petit espace.

L'attribut de "moindre qui contient le plus" que moi je possède, » – c'est-à-dire celui propre au mendiant bossu, « atteint l'extrême point dimensionnel, au-delà et au-dessus duquel l'espace devient absent.

C'est pourquoi, je puis tous vous transporter jusqu'à l'arbre, qui se dresse au-dessus de l'espace. »

(car le mendiant à la bosse représente une sorte d'intermédiaire entre l'espace déterminé et ce qui est au-delà de l'espace, il incarne le pouvoir le plus puissant de "moindre qui contient le plus", celui qui correspond à l'extrême-limite de l'espace, à partir de laquelle le concept d'espace disparaît, car au-delà et au-dessus, il est considéré comme absolument en dehors de la dimension espace. C'est pourquoi, le mendiant est-il habilité à les conduire de l'espace dimensionné jusqu'à la notion de "au-dessus de l'espace", comprends-le bien)

« Je les pris et les transportai là-bas, jusqu'à l'arbre.

Il se trouve donc que je possède l'approbation de ces gens, quant à ma qualité suprême de "moindre qui contient le plus". »

את המרבה, אבל עדין יש לו מקום מועט על-כל-פנים.

ובחינת מועט מחזיק את המרבה שיש לי, הינו לבעל החטוטרות, היא בחינת סוף המקום לגמרי, שמשם ולמעלה אין מקום כלל.

על-כן אני יכול לשא את כלכם אל האילן, שהוא למעלה מהמקום לגמרי.

כי זה בעל החטוטרות הוא כמו בחינת ממצע בין המקום ובין למעלה מן המקום לגמרי, כי יש לו בחינה עליונה של בחינת מועט מחזיק את המרבה, שהיא בחינת סוף המקום ממש, שמשם והלאה אין נמצא תבת מקום כלל, כי משם ולמעלה היא בחינת למעלה מן המקום לגמרי, ועל-כן הוא יכול לשא אותם מתוך המקום לבחינת למעלה מן המקום, והבין.

ולקחתי אותם, ונשאתי אותם לשם, אל האילן הנ"ל.

נמצא שיש לי הסכמה מהנ"ל, שיש לי בחינה עליונה של מועט מחזיק את המרבה.

(C'est pour cela qu'il paraissait bossu, car il portait sur lui une lourde charge, incarnant cette haute qualité de "moins qui contient le plus").

« Et maintenant, je vous offre cela en cadeau, que vous soyez comme moi. »

Il y eut là-bas une grande joie et une très vive allégresse.

Le sixième jour, ils étaient encore joyeux, et ils se languissaient de faire venir à eux celui qui n'avait pas de mains ?

Et voilà qu'il apparut, il dit : « Me voici ! Je suis venu pour votre mariage. »

Il leur déclara également comme les autres, il les embrassa, et leur dit : « Vous pensez que je suis infirme de mes mains, ma main n'est absolument pas infirme. Cependant, bien qu'en réalité je possède de la force dans ma main, cette force de mes mains je ne l'utilise point en ce monde, car elle m'est nécessaire pour une autre chose.

Et j'ai en cela, l'approbation du Château des Eaux :

car, un jour, nous étions assis, ensemble, quelques hommes et moi-même, et chacun vantait la force de ses mains.

Celui-ci se flatta de détenir telle puissance dans ses mains, et celui-là

בְּשָׁבִיל זֶה הָיָה גְדָמָה
כְּבַעַל-חַטּוּטְרוֹת, כִּי הוּא נוֹשֵׂא עָלָיו
הַרְבֵּה, כִּי הוּא בְּחִינַת מוֹעֵט מַחְזִיק
אֶת הַמְרָבָה כִּנ"ל.

וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמַתָּנָה,
שְׂתֵהוּ כְּמוֹנִי.

וְנַעֲשֶׂה שָׁם שְׂמֵחָה גְדוֹלָה וְחִדּוּהָ
רַבָּה מְאֹד:

בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי הָיוּ גַם-כֵּן שְׂמֵחִים, וְהָיוּ
מִתְנַעֲנְעִים אִיךְ לֹקְחִין בְּכַאֵן אֶת
אוֹתוֹ שֶׁהָיָה בְּלֵא יָדַיִם.

וְהִנֵּה הוּא בָּא וְאָמַר: הִנְנִי. הִנֵּה
בָּאתִי אֶעֱלֶכֶם עַל הַחַתּוּנָה,

וְאָמַר לָהֶם גַּם-כֵּן כִּנ"ל, וְנָשַׁק אוֹתָם
וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם סְבוּרִים שְׂאֲנִי
בְּעַל-מוֹם בְּיָדִי, אֵינִי אֲנִי בְּעַל-מוֹם
כָּלֵל עַל יָדִי, רַק בְּאַמַּת יֵשׁ לִי כַחַ
בְּיָדִי, רַק שְׂאִין אֲנִי מִשְׁתַּמֵּשׂ עִם
הַכַּחַ שְׁבִיֵדִי בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אֲנִי
צָרִיךְ אֶת הַכַּחַ לְעֵנִין אַחֵר.

וַיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה מִן הַמְּבַצֵּר,
(שְׁקוֹרִין "שְׁלֵאִם"), שֶׁל מַיִם (פּוֹן
דַּעַם וּוּאֲשִׁירִיקוֹן שְׁלֵאִם).

כִּי פַעַם אַחַת יִשְׁבְּנוּ יַחַד אֵיזָה
אֲנָשִׁים, וְהָיָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִתְפָּאֵר בְּכַח שְׁבִיֵדִיו.

זֶה הִתְפָּאֵר שְׂיֵשׁ לוֹ גְבוּרָה זוֹ בְּיָדִיו,
וְזֶה הִתְפָּאֵר שְׂיֵשׁ לוֹ גְבוּרָה פְּלוֹנִית

se vanta de telle autre puissance entre les mains. Ainsi, chacun valorisait la puissance qu'il détenait entre ses mains :

par exemple, quelqu'un se vantait de posséder une force et une puissance telles dans les mains, au point qu'après avoir tiré une flèche, il pouvait la ramener à lui, car il avait dans les mains une force telle que, bien qu'il ait déjà lancé la flèche, il pouvait encore la ramener, la faire revenir à lui.

Je l'interrogeai : « Quelle flèche peux-tu ramener ? »

En effet, il y a dix sortes de flèches, et il existe dix genres de poisons; c'est-à-dire que lorsqu'on veut tirer une flèche, on la trempe dans un poison.

Et il y a dix genres de poisons : lorsqu'on enduit la flèche de tel poison, elle cause un dommage à tel niveau, si on l'enduit de tel autre poison, la flèche nuit davantage.

Ainsi, trouve-t-on dix genres de poisons, chacun étant pire, c'est-à-dire plus dévastateur que l'autre. Cela correspond aux "dix sortes de flèches", car les flèches sont d'une seule sorte, cependant la diversité des poisons, qui sont au nombre de dix genres, et dans lesquels on trempe la flèche, fait que l'on distingue dix sortes de flèches. C'est pourquoi le mendiant lui demanda : « Quelle

בְּיָדוֹ, וְכֵן כָּל אֶחָד הֵתַפְּאָר בְּגִבּוֹרָה שִׁישׁ לוֹ בְּיָדוֹ.

הֵינּוּ כִּי אֶחָד הָיָה מִתְּפָאָר שִׁישׁ לוֹ כַּחַ וּגְבוּרָה כָּזוֹ בְּיָדוֹ, שְׂכֵשְׁהוּא מוֹרָה חֵץ הוּא יְכוּל לְחַזֵּר וּלְמַשְׁכָּה אֵלָיו, כִּי יֵשׁ לוֹ כַּחַ כְּזֶה בְּיָדוֹ, שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁהוֹרָה כְּבָר הַחֵץ, עֲדִין יְכוּל לְהַחְזִירָהּ, לְחַזֵּר וּלְמַשְׁכָּה אֵלָיו.

וְשָׁאֵלְתִּי אוֹתוֹ: אֵיזָה חֵץ אַתָּה יְכוּל לְהַחְזִיר.

כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי הַצִּים; כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי סַמִּים, הֵינּוּ כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לִירוֹת חֵץ, מוֹשְׁחִין אוֹתָהּ בְּאֵיזָה סַם.

וְיֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי סַמִּים, שְׂכֵשְׁמוֹשְׁחִין אוֹתָהּ בְּסַם זֶה, הִיא מְזַקֶּת כָּךְ, וְכְשֶׁמוֹשְׁחִין בְּסַם שֵׁנִי הִיא מְזַקֶּת יוֹתֵר.

וְכֵן יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי סַמִּים, שְׂכָל אֶחָד גָּרוּעַ יוֹתֵר הֵינּוּ שְׂמֹזִיק יוֹתֵר, וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי הַצִּים, כִּי הַחֲצִים הֵן מִין אֶחָד, רַק מִחֲמַת שְׁנוּי הַסַּמִּים שְׂמוֹשְׁחִין אֶת הַחֵץ בָּהֶם, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מִיְּנֵים כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן נִקְרָאִים עֲשָׂרָה מִיְּנֵי הַצִּים, וְעַל-כֵּן שָׁאֵל אוֹתוֹ אֵיזָה מִין חֵץ אַתָּה יְכוּל לְהַחְזִיר.

sorte de flèche peux-tu ramener ? »

Il lui demanda également si, avant que la flèche n'ait touché la cible, l'homme pouvait la faire revenir. Et si, même après qu'elle l'eût atteinte, il pouvait encore ramener la flèche.

L'homme répondit à cela : « Même lorsque la flèche a atteint (la cible), je peux la faire revenir. »

« Mais quelle sorte de flèche ? » pouvait-il faire revenir etc. L'homme répondit : « Telle sorte de flèche ! », en indiquant la sorte de flèche qu'il pouvait ramener.

Je lui dis – c'est-à-dire que celui qui était sans mains, et qui raconte tout cela, dit à celui qui se vantait à propos de la flèche (qu'il pouvait ramener) : « S'il en est ainsi, tu n'est pas capable de guérir la Princesse, puisque tu ne peux faire revenir et extraire qu'une sorte de flèche. Tu ne peux donc pas guérir la Princesse. »

Un autre se vantait de posséder une telle force dans les mains, qu'à celui dont il prenait et recevait, il lui donnait.

Explication : qu'en celui-là même dont il prenait et recevait, en cela il donnait, car le fait qu'il reçoive était un acte de charité (de sa part).

Il était donc quelqu'un de particulièrement charitable.

Je l'interrogeai : « Quelle sorte de charité donnes-tu ? » car il existe dix

גַּם שָׁאֵל אוֹתוֹ אִם קֹדֶם שֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ לְאוֹתוֹ שְׂזַרְקָה לוֹ הוּא יְכוּל לְהַחְזִירָהּ, וְאִם גַּם אַחַר שֶׁהִגִּיעָה הַחֵץ עֲדִין יְכוּל לְהַחְזִירָהּ.

וְעַל זֶה הָשִׁיב: אֶפְלוּ כְּשֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ עֲדִין אֲנִי יְכוּל לְהַחְזִירָהּ.

אָךְ אֵיזָה מִיֵּן חֵץ הוּא יְכוּל לְהַחְזִיר וְכוּ' כַּנ"ל הָשִׁיב: מִיֵּן חֵץ פְּלוֹנִי הוּא יְכוּל לְהַחְזִיר.

אָמַרְתִּי לוֹ הֲיֵנוּ זֶה שֶׁהוּא בְּלֹא יָדַיִם, שְׂמִסְפָּר כָּל זֶה, אָמַר לְזֶה שֶׁהִתְפָּאֵר בְּעֲנִין הַחֵץ כַּנ"ל: אִם כֵּן, אֵינְךָ אֲתָה יְכוּל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת־מְלֻכָה, מְאַחַר שֶׁאֵינְךָ אֲתָה יְכוּל לְחַזֵּר וְלִמְשֹׁךְ כִּי־אִם מִיֵּן חֵץ אֶחָד, עַל־כֵּן אֵינְךָ אֲתָה יְכוּל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת־מְלֻכָה.

אֶחָד הָיָה מְתַפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח כּוֹה בְּזֶה בְּיָדָיו, שֶׁאֶצֶּל מִי שֶׁהוּא לוֹקֵחַ וּמִקְבֵּל מִמֶּנּוּ, הוּא נוֹתֵן לוֹ.

פְּרוּשׁ, שֶׁבְּזֶה בְּעֲצֻמוֹ שֶׁהוּא לוֹקֵחַ וּמִקְבֵּל, בְּזֶה הוּא נוֹתֵן, כִּי קִבְּלָתוֹ הִיא נְתִינָה.

וּמִמִּילָא הוּא בְּעַל־צַדִּיקָה.

וְשֶׁאֶלְתִּי אוֹתוֹ; אֵיזָה צַדִּיקָה הוּא נוֹתֵן. כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי צַדִּיקָה.

sortes de charité. Il répondit qu'il donnait le *ma'assèr* [la dîme].

Je lui dis : « S'il en est ainsi, tu n'es pas apte à guérir la Princesse, car tu ne pourras absolument pas accéder à son endroit, tu ne parviendras à franchir qu'un seul rempart du lieu où elle se trouve, aussi ne pourras-tu pas atteindre son endroit. »

Un autre se vanta qu'il possédait dans ses mains la force suivante : « Car il existe, de par le monde, des gouverneurs. Or, chacun de ces dirigeants doit posséder de la sagesse. » Et lui détient une force dans ses mains, par l'intermédiaire desquelles il peut leur prodiguer de la sagesse, en apposant sur eux ses mains.

Je l'interrogeai : « Quelle sorte de sagesse peux-tu dispenser avec tes mains ? Car, il existe dix mesures de sagesse. » (Avot déRabbi Nathan). Il répondit : « Telle sagesse. »

Je lui dis : « S'il en est ainsi, tu ne peux pas guérir la Princesse, car tu ne connais pas son pouls, tu ne peux percevoir qu'un seul pouls, or il existe dix sortes de pulsations.

Et tu n'es capable d'appréhender qu'un seul pouls. » puisqu'il ne pouvait transmettre par ses mains qu'une seule sagesse.

Un autre se vanta qu'il possédait dans ses mains une force telle que, lorsque soufflait un vent de tempête, il

השיב, שהוא נותן מעשר.

אמרתי לו: אם כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת-מלכה, כי אין אתה יכול כלל לבוא למקומה, כי אין אתה יכול לבנים כי-אם בהומה אחת במקום שהיא יושבת שם, ועל-כן אינך יכול לבוא למקומה.

אחד התפאר שיש לו כח כזה בידיו, כי יש ממנים בעולם, וכל אחד צריך חכמה, ויש לו כח בידיו, שעל-ידי ידיו הוא יכול לתן להם חכמה, על-ידי שמסמיך אותם בידיו.

שאלתי אותו: איזה חכמה אתה יכול לתן בידך. כי יש עשרה קבין חכמה. השיב: חכמה פלונית.

אמרתי לו: אם כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת-מלכה, כי אין אתה יודע הדפק שלה, כי אינך יכול לידע כי-אם דפק אחד, כי יש עשרה מיני דפקים.

ואתה אינך יכול לידע כי-אם דפק אחד, מאחר שאינו יכול לתן בידיו רק חכמה אחת.

אחד התפאר שיש לו כח כזה בידיו, כשיש רוח סערה הוא יכול

pouvait de ses mains, l'atténuer, le réguler, pour en faire un vent modéré.

Je l'interrogeai : « Quel vent peux-tu saisir entre tes mains ? Car, il existe dix sortes de vent. » Il répondit : « Tel vent. »

Je lui dis : « S'il en est ainsi, tu ne pourras pas guérir la Princesse, car tu ne peux jouer devant elle qu'une seule mélodie. En effet, il existe dix sortes de mélodie, et la mélodie représente sa guérison. Or toi, tu ne peux jouer qu'une seule des dix (mélodies). »

Tous s'écrièrent : « Et toi, que donc peux-tu faire ? »

Je répondis : « Je peux réaliser ce dont vous n'êtes pas capables, » – c'est-à-dire toutes les neuf parties manquantes à l'ensemble de ce qui a été exprimé plus haut, « ce que vous ne pouvez accomplir, je peux – moi, le réaliser. »

En effet, il y a une histoire : car, une fois, un roi s'éprit d'une Princesse, il s'évertua en stratagèmes afin de s'en emparer, il finit par se l'approprier et la captiva.

Une fois, ce roi fit un rêve : la Princesse se dressait contre lui et le tuait. Il se réveilla, et le rêve pénétra en son cœur. Le roi fit appel à tous les interprètes de songes, qui le lui expliquèrent au sens propre, le rêve se

לְעַבְבוּ בְיָדָיו וְלַעֲשׂוֹת בְּיָדָיו לְרוּחַ
מִשְׁקָל, שִׁיְהִיָּה הַרוּחַ בְּמִשְׁקָל
כְּרָאוּי.

שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ: אֵיזָה רוּחַ אַתָּה יָכוֹל
לְאַחֵז בְּיָדֶיךָ, כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיַּיִן
רוּחוֹת. הֵשִׁיב: רוּחַ פְּלוֹנִי.

אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן, אֵינְךָ אַתָּה יָכוֹל
לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת־מְלָכָה, כִּי אֵינְךָ
יָכוֹל לְנַגֵּן לְפָנֶיהָ כִּי־אִם נִגּוֹן אֶחָד,
כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיַּיִן נְגִינָה, וְהַנְּגִינָה
הַיָּא הַרְפוּאָה שְׁלָהּ, וְאַתָּה אֵינְךָ
יָכוֹל לְנַגֵּן כִּי־אִם נִגּוֹן אֶחָד
מִהָעֲשָׂרָה הַנִּלְל.

עָנוּ וְאָמְרוּ הֵם: מַהוּ הַיְכָלְתָּ שְׁלָךְ.

הֵשִׁיב: אֲנִי יָכוֹל מַה שְּׂאִין אַתֶּם
יָכוֹלִים, הֵינּוּ כָּל הַתְּשׁוּעָה חֲלָקִים
הַנִּלְל מִכָּל הַנְּזָכָר לְעֵיל, שְׂאִין אַתֶּם
יָכוֹלִים אֲנִי יָכוֹל הַכֹּל.

כִּי יֵשׁ מַעֲשֵׂהָ, כִּי פַעַם אַחַת חָשַׁק
מֶלֶךְ אֶחָד בַּבַּת־מְלָכָה וְהִשְׁתַּדֵּל
בַּתְּחִבּוּלוֹת לְתַפְסָהּ, עַד אֲשֶׁר
עָלְתָה בְיָדוֹ וְתַפְסָהּ.

פַּעַם אַחַת חָלַם לוֹ לְאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ,
שֶׁהִיא עֹמְדָה עָלָיו וְהִרְגָה אוֹתוֹ,
וְהִקְיָן וְנִכְנַם הַחֲלוֹם בְּלִבּוֹ, וְקָרָא
לְכָל פּוֹתְרֵי־הַחֲלוֹמוֹת, וּפְתָרוּ לוֹ
כְּפִשׁוּטוֹ; שְׂשִׁיתְקִים הַחֲלוֹם כְּפִשׁוּטוֹ,

réaliserait précisément : la Princesse allait le tuer.

Le monarque ne parvenait pas à décider comment agir à son égard : la tuer ? Il en souffrirait.

La renvoyer de devant lui ? Cela le fâcherait, car un autre s'en emparerait et cela l'irriterait profondément, il s'était donné tellement de peine pour se l'accaparer, et maintenant, elle irait à un autre.

De plus, s'il la renvoyait et qu'elle aille chez un autre, alors le rêve pourrait effectivement se réaliser, elle le tuerait, puisqu'elle serait auprès d'un autre.

Quant à la garder auprès de lui, cela lui faisait redouter le rêve. Le roi ne sut donc que lui faire.

D'autre part, son amour pour elle s'était détérioré peu à peu, à cause du rêve, et à chaque fois davantage.

Quant à elle, également, son amour se détériora à chaque fois, de plus en plus, jusqu'à en venir à le haïr. Elle s'enfuit de chez lui.

Le roi envoya après elle pour la chercher. On vint lui apprendre qu'elle se trouvait à proximité du Château des Eaux; car il existe un Château des Eaux. Là-bas, se dressent dix murailles, chacune à l'intérieur de l'autre, toutes sont faites en eau. Le sol également, sur lequel on marche

שְׁהִיא תִּהְרַג אֹתוֹ.

וְלֹא יָכַל הַמֶּלֶךְ לָתֵת עֵצָה לְנַפְשׁוֹ
מִה לַעֲשׂוֹת לָהּ: יִהְרַג אֹתָהּ עַר לוֹ.

יִשְׁלַחַהּ מֵעַל פְּנֵיו, זֶה תְּרָה לוֹ, כִּי
אִישׁ אַחֵר יִקְחֶנָּה, וְזֶה תְּרָה לוֹ מְאֹד,
כִּי הוּא הַשְּׂתֵדֵל אַחֲרֶיהָ כָּל-כֶּף,
וְעַתָּה תָּבוֹא לְיַד אַחֵר.

וְגַם אִם יִשְׁלַחַהּ וְתָבוֹא לְיַד אַחֵר,
עַתָּה בְּיָדַי יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם הַחֲלוֹם
שְׁהִיא תִּהְרַג אֹתוֹ, מֵאַחֵר שְׁהִיא
אֵצֶל אַחֵר.

יִחְזִיקָהּ אֵצֶלוֹ הוּא מִתִּירָא מִחַמַּת
הַחֲלוֹם כִּנ"ל. וְלֹא יָדַע הַמֶּלֶךְ מִה
לַעֲשׂוֹת לָהּ.

בֵּין כֶּף נִתְקַלְקַל הָאֲהָבָה שְׁלָהּ אֵצֶלוֹ
קָצַת-קָצַת מִחַמַּת הַחֲלוֹם, וּבְכָל
פַּעַם נִתְקַלְקַל יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

וְכֵן הִיא, גַּם הִיא נִתְקַלְקַל גַּם-כֵּן
הָאֲהָבָה אֵצֶלָהּ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אֵצֶלָהּ שְׂנֵאָה
עָלָיו, וּבְרָחָה מִפְּנָיו.

וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֶיהָ לְבַקְשָׁהּ, וּבָאוּ
וְהִגִּידוּ לוֹ שְׁהִיא נִמְצְאָת אֵצֶל
הַמְּבַצָּר שֶׁל מַיִם, כִּי יֵשׁ מְבַצָּר שֶׁל
מַיִם, וְשֵׁם הֵם עֶשְׂרַת חוֹמוֹת, זֹו לְפָנִים
מִזֹּו, וּבִלְוֵן שֶׁל מַיִם, וְגַם הַקִּרְקַע
שֶׁהוֹלְכִין עָלֶיהָ שֵׁם בְּתוֹךְ הַמְּבַצָּר
הִיא גַּם-כֵּן שֶׁל מַיִם.

là-bas, à l'intérieur du Château, est aussi en eau.

Il y a également, là-bas, des arbres et des fruits, tout est en eau.

Et la beauté du Château, son caractère merveilleux, il n'est nul besoin de les décrire, car ce château constitue assurément une nouveauté extraordinaire, étant donné qu'il est fait en eau.

Il est d'ailleurs impossible de pénétrer dans ce Château, car celui qui y pénétrerait serait noyé dans l'eau, puisque le Château tout entier est en eau.

Or, la Princesse, après s'être enfuie, était arrivée à ce Château. Elle marchait là-bas, tout autour du Château des Eaux.

On annonça au roi, qu'elle tournait autour du Château, là-bas. Le roi partit avec ses soldats pour s'emparer d'elle.

Voyant cela, la princesse décida de se précipiter dans le Château, car elle préférait être noyée dans l'eau plutôt que le roi l'emprisonne et la retienne captive. Peut-être aussi, pourrait-elle malgré tout se sauver, et réussirait-elle à s'introduire dans le Château des eaux.

Lorsque le roi vit cela, qu'elle fuyait vers les Eaux, il dit : « Puisqu'il en est ainsi », il ordonna de tirer sur elle, et si elle en mourrait, eh bien qu'elle

וְכֵן יֵשׁ שָׁם אֵילָנוֹת וּפְרוֹת, הַכֹּל שֶׁל מַיִם.

וַיְפִי הַמְּבַצֵּר וְגִדְל הַחֲדוּשׁ שֶׁל זֶה הַמְּבַצֵּר אֵין צֶרֶף לְסִפְרָה, כִּי בּוֹדֵאֵי הוּא חֲדוּשׁ נִפְלֵא מְאֹד, מֵאַחַר שֶׁהוּא מְבַצֵּר שֶׁל מַיִם.

וְלִכְנֹס בְּתוֹךְ זֶה הַמְּבַצֵּר אֵי אֶפְשָׁר, כִּי יִהְיֶה נִטְבָּע בְּמַיִם מִי שְׂיִכְנֹס בּוֹ, מֵאַחַר שֶׁהוּא כָּלוּ שֶׁל מַיִם.

וְהִבְת־מִלְכָּה הַנִּלְ, כְּשֶׁבְרָחָה, בְּאַתָּה עַד אוֹתוֹ הַמְּבַצֵּר, וְהִיתָה הוֹלֶכֶת שָׁם סְבִיב אוֹתוֹ הַמְּבַצֵּר שֶׁל מַיִם,

וְהִגִּידוּ לְמֶלֶךְ שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת שָׁם סְבִיב אוֹתוֹ הַמְּבַצֵּר כַּנִּלְ, וְהֶלֶךְ הַמֶּלֶךְ וְחִילוֹ לְתַפְסָּה.

כְּשֶׁרָאָתָה זֹאת הִבְת־מִלְכָּה, יִשְׁבָּה עֲצָמָה שְׁתֵּרוּץ לְתוֹךְ הַמְּבַצֵּר, כִּי הִיא רוֹצָה יוֹתֵר לְטַבֵּעַ בְּמַיִם מִשְׂיִתְפֹּס אוֹתָהּ הַמֶּלֶךְ וְתִהְיֶה אֶצְלוֹ, וְגַם אוֹלֵי אֶרֶץ-עַל-פִּי-כֵן תִּנְצֵל וְתוּכַל לִכְנֹס לְתוֹךְ הַמְּבַצֵּר שֶׁל מַיִם הַנִּלְ.

כְּשֶׁרָאָה הַמֶּלֶךְ כֵּן, שֶׁהִיא בּוֹרַחַת אֶל הַמַּיִם, אָמַר: מֵאַחַר שֶׁהוּא כֵּן, עַל-כֵּן צָוָה לִירוֹת אוֹתָהּ, וְאִם תָּמוֹת

meure.

On se mit à tirer sur elle. Toutes les dix sortes de flèches enduites des dix genres de poisons l'atteignirent. La Princesse s'enfuit dans le Château : elle pénétra à l'intérieur, franchit le seuil des remparts en eau, car il y avait là-bas des portes aux murailles. Elle passa et pénétra dans toutes les enceintes du Château des Eaux, jusqu'à parvenir à l'intérieur. Elle s'effondra et resta, là-bas, souffrante et épuisée.

Et moi, je la guéris ! » c'est-à-dire celui qui était sans mains. « Car celui qui ne détient pas toutes les dix sortes de charités, n'est pas habilité à franchir les dix murailles, il se noierait là-bas dans les eaux. Quant au roi et à ses armées, ils pourchassèrent la Princesse et se noyèrent dans les eaux. Pour ma part, je puis pénétrer à l'intérieur de tous ces dix remparts d'eaux.

Or, ces murailles en eaux sont des vagues de la mer, qui se dressent comme des fortifications. Ce sont les vents qui les élèvent et les soutiennent.

Ces vagues, qui forment les dix murailles, se tiennent toujours là-bas, ce sont cependant les vents qui dressent et soutiennent ces vagues. Quant à moi, je puis passer tous ces dix remparts, retirer et extraire »

תמות.

וְהָיוּ מוֹרִים אוֹתָהּ, וְהִגִּיעוּ אֵלֶיהָ כָּל הָעֶשְׂרֵה מִיְּנֵי הַצִּיִּים שְׁמֹשׁוּחִים בְּעֶשְׂרֵה מִיְּנֵי סַמִּים כַּנְּ"ל, וְהָיָא בְּרַחַה לְתוֹךְ הַמְּבַצֵּר הַנְּ"ל, וְנִכְנְסָה לְתוֹכוֹ, וְעָבְרָה דְרֹךְ הַשְּׁעָרִים שֶׁל הַחוּמוֹת שֶׁל מַיִם, כִּי יֵשׁ שָׁם שְׁעָרִים בְּאֵלוֹ הַחוּמוֹת שֶׁל מַיִם הַנְּ"ל, וְהָיָא עָבְרָה וְנִכְנְסָה לְתוֹךְ כָּל הָעֶשְׂרֵה חוּמוֹת שֶׁל הַמְּבַצֵּר שֶׁל מַיִם, עַד שֶׁבָּאתָה לַפָּנִים, וְנִפְלָה שָׁם וְנִשְׁאַרָה חֲלָשׁוֹת.

וְאֲנִי רוֹפֵא אוֹתָהּ הֵינִי זֶה שֶׁהוּא בְּלֹא יָדַיִם הַנְּ"ל, כִּי מִי שֶׁאֵין בְּיָדוֹ כָּל הָעֶשְׂרֵה מִיְּנֵי צְדָקוֹת הַנְּ"ל אֵינוֹ יְכוּל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֶשְׂרֵה חוּמוֹת הַנְּ"ל, כִּי יִטְבַּע שָׁם בְּמַיִם, וְהִמְלִיךְ וְחִילוֹ הַנְּ"ל רָדְפוּ אַחֲרֶיהָ וְנִטְבְּעוּ בְּמַיִם, וְאֲנִי יְכוּל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֶשְׂרֵה חוּמוֹת שֶׁל מַיִם הַנְּ"ל.

וְאֵלוֹ הַחוּמוֹת שֶׁל מַיִם הֵם גְּלִי-הַיָּם, שְׁעָמְדוֹ כְּחוּמָה, וְהַרוּחוֹת הֵם מַעֲמִידִים גְּלִי-הַיָּם וּמִנְשְׂאֵין אוֹתָם.

וְאֵלוֹ הַגְּלִיִּים, שֶׁהֵם הָעֶשְׂרֵה חוּמוֹת הַנְּ"ל, הֵם עוֹמְדִים תָּמִיד שָׁם, אֲדָּה הַרוּחוֹת הֵם הַמַּעֲמִידִין וּמִנְשְׂאֵין אֶת הַגְּלִיִּים, וְאֲנִי יְכוּל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֶשְׂרֵה חוּמוֹת כַּנְּ"ל, וְאֲנִי יְכוּל

c'est-à-dire de la Princesse, « toutes les dix sortes de flèches. Car, je connais tous les dix sortes de pouls grâce aux dix doigts, car en chacun des dix doigts, on perçoit un pouls particulier des dix sortes de pouls. Je peux la guérir grâce à toutes les sortes de mélodies, voilà pourquoi c'est moi qui la guéris.

Il se trouve donc que je possède une telle force dans mes mains, et maintenant je vous offre ceci en cadeau ! »

Il y eut là-bas une grande joie et une très vive allégresse.

[le Rebbe poursuivit:] Cette histoire, il m'est très difficile de la raconter. Cependant, puisque j'ai commencé à la raconter, je dois la conclure.

Dans ce récit, il ne se trouve pas un mot qui ne renferme quelque intention, et l'expert en livres saints pourra y saisir certaines indications.

Par exemple, à propos des flèches, un tel détenait entre les mains la force de les ramener, ceci correspond au verset (deutéronome, 32:41) : « Ma main empoignera la justice » , et Rachi de commenter : « un être humain tire une flèche et ne peut la rattraper, le Saint béni-soit-Il lance une flèche et la ramène. »

Et la notion de charité dont on parle,

לְחֹזֵר וְלְמִשְׁךָ מִמְּנָה, הֵינּוּ מִן הַבַּת-מִלְכָּה הַנִּלְ, כָּל הָעֶשְׂרָה מֵיְנֵי חַצִּים, וְאֲנִי יוֹדֵעַ כָּל הָעֶשְׂרָה מֵיְנֵי דְפָקִין עַל-יְדֵי הָעֶשֶׂר אֲצַבְעוֹת, כִּי בְּכָל אֲצַבֵּעַ וְאֲצַבֵּעַ מֵעֶשְׂרָה אֲצַבְעוֹת יוֹדְעִין דְּפָק מִיָּחַד מֵהָעֶשְׂרָה מֵיְנֵי דְפָקִין, וְאֲנִי יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אוֹתָהּ עַל-יְדֵי כָּל הָעֶשְׂרָה מֵיְנֵי נְגִינָה, וְעַל-כֵּן אֲנִי רוֹפֵא אוֹתָהּ. נִמְצָא שֵׁישׁ לִי בַח כָּזֶה בְּיַדִּי כַּנִּלְ, וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמִתְנָה.

וְנַעֲשֶׂה שָׁם שְׂמֵחָה גְדוֹלָה וְחֵדוּה רַבָּה מְאֹד:

זֹאת הַמַּעֲשֶׂה קָשָׁה לִי מְאֹד לְסַפֵּר, אֲךָ מֵאַחַר שֶׁהִתְחַלֵּתִי לְסַפְּרָה אֲנִי מְבַרַח לְגַמְרָה.

בְּזֹאת הַמַּעֲשֶׂה אֵין שׁוּם תְּבָה שְׂלֵא יִהְיֶה בָּהּ כּוֹנֵה, וּמִי שְׂבָקִי בְּסַפְּרִים יוּכַל לְהַבִּין קֶצֶת רְמִזִּים.

וְהִנֵּה עֲנִין הַחַצִּים הַנִּלְ, שֵׁישׁ לוֹ בַח בְּהִידִים לְהַחְזִיר הַחַצִּים כַּנִּלְ, זֶה בְּחִינַת וְתֵאחֲזוּ בְּמִשְׁפָּט יָדִי, וְכִמוֹ שִׁפְרֵשׁ רִשְׁ"י: בְּשֶׁר-וָדָם זוֹרֵק חֵץ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַחְזִירָה, וְהַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא זוֹרֵק חֵץ וּמַחְזִירָה.

וּבְחִינַת הָעֶדְקָה הַנִּלְ, שֶׁהִיא כַּנְּגוּד

symbolisant les murailles en eau, vagues de la mer, correspond au verset dans le prophète Isaïe (48:18) : « ... et ton bonheur comme les flots de la mer. »

Le vent (de tempête), qu'un tel se vantait de pouvoir maîtriser de ses mains, se rapporte à (proverbes, 30:4) : « Qui a recueilli le vent au creux de sa main? » (dans le sens de mélodie, comme expliqué ailleurs – voir Likoutey Moharane I, 54).

Quant aux dix sortes de mélodies et aux dix sortes de pulsations, cela est déjà expliqué (se reporter au Likoutey Moharane II, 24 – page 32).

[Rabbi Nathan poursuivit:] Tout cela, nous l'avons entendu explicitement [de la bouche-même du Rebbe]; cependant le qui, le quoi et le quand, c'est tellement profond, c'est-à-dire que le cœur-même du récit, qui sont tous ceux-là et qu'est-ce-que cela signifie, et quand tout cela est-il advenu ? Ces conceptions sont trop profondes pour envisager des réponses.

Le dénouement du conte, ce qui s'est passé le septième jour, c'est-à-dire le récit concernant le mendiant qui n'avait pas de pieds, ainsi que la conclusion du début de l'histoire avec le Roi (qui voulut transmettre la Royauté de Son Vivant), nous n'avons pas mérité de l'entendre.

החומות של מים, שיהם גלי-הים, זה
בחינת וצדקתך בגלי-הים.

והרוח הנ"ל, שיכול לאחו בידיו, זה
בחינת מי אסף רוח בחפניו (שזה
בחינת נגינה במבאר במקום אחר).

ועשרה מיני נגינה ועשרה מיני
דפקין זה מבאר כבר (ועין בלקוטי
תנינא בדרף לב).

כל זה שמענו בפרוש, אך מי ומה
ואימתי; זה עמק עמק, הינו שגוף
ענין המעשה, מי הם כל הנ"ל ומה
הוא ואימתי היה כל הנ"ל, זה עמק
מלהשיג.

נמר המעשה, הינו מה שהיה ביום
השביעי, הינו ענין הפעמליר שהיה
בלא רגלים, וגם סיום התחלת
המעשה מענין המלך הנ"ל, לא
זכינו לשמענה.

Le Rebbe déclara qu'il n'en raconterait pas plus, et cela constitue une grande perte, car on n'obtiendra d'entendre la suite que lorsque viendra le Machia'h, bientôt et de nos jours, Amen.

Le Rebbe déclara aussi : « Si je n'avais su rien d'autre que cette histoire, cela aurait tout de même constitué une "très grande nouveauté".

Ainsi déclara-t-il de manière explicite, car ce récit est une nouveauté extraordinaire, il contient beaucoup de morale et de Torah, car il renferme de nombreux enseignements.

Ce récit parle également d'un grand nombre de Tsadikim précurseurs, du Roi David – qu'il soit en paix. En effet, le Roi David – qu'il soit en paix, se tint à l'extrémité du monde et cria vers la source qui jaillit du rocher sur la montagne, comme il est écrit (psaumes 61:3) : « De l'extrémité du pays, je crie vers toi, alors que mon cœur tombe en défaillance : puisses-tu me mener sur un rocher qui domine de haut ! » Tout cela, nous l'avons entendu explicitement de la bouche du Rebbe. Il ressort donc de ses propos, que le Roi David – qu'il soit en paix, symbolise la notion de cœur, c'est à lui qu'on fait allusion dans le récit, concernant le cœur du monde, qui se

וְאָמַר שְׁלֵא יִסְפְּרָה עוֹד, וְהוּא הַפְסֵד גָּדוֹל, כִּי לֹא נִזְכָּה לְשִׁמְעָה עוֹד עַד שְׁיָבוֹא מְשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

גַּם אָמַר: אֵלּוּ לֹא יָדַעְתִּי שׁוּם עֲנִיָּן אַחֵר כִּי־אִם זֹאת הַמַּעֲשֶׂה, הִיא גַם־כֵּן חֲדוּשׁ גָּדוֹל מְאֹד.

כִּךְ אָמַר בְּפִרוּשׁ, כִּי זֹאת הַמַּעֲשֶׂה הִיא חֲדוּשׁ נִפְלֵא מְאֹד, וַיֵּשׁ בָּהּ מוֹסַר הַרְבֵּה מְאֹד וְתוֹרָה הַרְבֵּה, כִּי יֵשׁ בָּהּ כַּמָּה תוֹרוֹת.

גַּם מְדַבֵּרֵת מִהַרְבֵּה צַדִּיקִים קְדָמוֹנִים, מְדוֹד הַמְלִךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, כִּי דָוִד הַמְלִךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם עָמַד בְּקִצֵּה הָאָרֶץ וְצִעַק אֶל הַמַּעַיִן הַיּוֹצֵא מִן הָאֵבֶן שֶׁעַל הָהָר כַּנִּזְ"ל, כִּמּוֹ שְׁכָתוֹב: מְקִצֵּה הָאָרֶץ אֵלָיךְ אֶקְרָא, בְּעֵמֶף לְבִי בְּצוֹר יְרוּם מִמֶּנִּי תִנְחַנֵּי. כֹּל זֶה שִׁמְעֵנוּ מִפִּי בְּפִרוּשׁ.

וְהַמּוֹבֵן מְדַבְּרִיו, כִּי דָוִד הַמְלִךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הוּא בְּחִינַת לֵב כַּמּוֹבָא, וְעָלָיו מְרָמוֹ בַּמַּעֲשֶׂה עֲנִיָּן הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁעוֹמֵד בְּקִצֵּה־הָאָרֶץ כְּנֶגֶד הַמַּעַיִן וְצוֹעֵק וּמְשִׁתַּקֵּק אֵלָיו תָּמִיד

tient à une extrémité de la terre, face à la source, implorant et se languissant sans cesse après elle etc.

Cependant, ces concepts demeurent encore mystérieux, et bienheureux celui qui méritera de résoudre les secrets de cette histoire.

Le thème du Roi David et celui du cri depuis l'extrémité de la terre, auquel fait allusion le récit, cela fait partie du troisième jour, là-bas on parle du cœur et de la source.

Etudie là-bas, tu y découvriras des merveilles, comment chaque propos évoque de prodigieuses conceptions.

Quant à la redoutable grandeur de ce récit, il est absolument impossible de l'exprimer, elle surpasse celle de tous les autres contes, véritablement bienheureux celui qui parviendra à en comprendre quelques bribes, quand bien même ce ne serait que dans le monde futur.

Et tout celui qui a un cerveau dans sa tête, les poils de sa chair se hérissent, lorsqu'il appréhendera un tant soit peu l'éminence du Créateur béni-soit-Il, la grandeur des Tsadikim authentiques, quand il scrutera le contenu de ce prodigieux récit, qui n'a pas son pareil.

L'apport du verset "de l'extrémité du pays etc" (psaumes 61), qui se rapporte, dans l'histoire, au récit du troisième jour, cela je l'ai entendu de

וכו'.

וְעַדִּין הַדְּבָרִים סְתוּמִים, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיזְכָּה לְהַשִּׁיג סוּדוֹת הַמַּעֲשֶׂה.

עֲנִין דָּוִד הַמֶּלֶךְ וְהַמְּקָרָא הַנִּלְמָד מִקְצֵה־הָאָרֶץ, שְׁמַרְמֵז בְּהַמַּעֲשֶׂה, זֶה שִׁיךְ לְיוֹם שְׁלִישִׁי, כִּי שֵׁם מְדַבֵּר מֵעֲנִין הַלֵּב וְהַמַּעֲיָן.

עֵין שָׁם וְתִרְאֶה נִפְלְאוֹת, אִיךְ בְּכָל עֲנִין מְרַמֵּז דְּבָרִים נִפְלְאוֹים.

וּבַגְּדֵלֶת נוֹרְאוֹת מַעֲשֶׂה זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר כָּלֵל, כִּי הִיא עוֹלָה עַל כָּלֵם, אֲשֶׁרֵי אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיזְכָּה אֶפְלוּ בְּעוֹלָם־הַבָּא לִידַע בָּהּ קֶצֶת קֶצֶת.

וּמִי שִׁישׁ לוֹ מִחַ בְּקִדְקָדוֹ, תִּסְמַר שְׁעֵרוֹת בְּשָׂרוֹ וַיִּבִּין קֶצֶת גְּדֵלֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ וּגְדֵלֶת הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים, כְּשִׁיסְתַּכֵּל הֵיטֵב בְּמַעֲשֶׂה נוֹרְאָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע כְּזֹאת.

עֲנִין פְּסוּק מִקְצֵה־הָאָרֶץ הַנִּלְמָד, שִׁשִּׁיךְ לְהַמַּעֲשֶׂה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי כַּנִּלְמָד, זֶה שְׁמַעְתִּי מִפְּרֹשׁ מִפִּי הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא וְכִרוֹנוֹ לְבִרְכָה.

manière explicite de la bouche sainte et redoutable du Rebbe, son souvenir soit une bénédiction.

Sache également que je me suis aperçu, par la suite, que la plupart des propos de ce chapitre de psaumes, duquel est tiré ce verset (psaume 61), pratiquement tous font allusion aux secrets sublimes ramenés dans le récit du troisième jour.

"Daigne ajouter de nouveaux jours à l'existence du Roi etc", car le Roi a constamment besoin que lui soient ajoutés de nouveaux jours d'existence etc.

"Charité et Vérité, qui donc y pourvoira ?", désigne l'Homme Charitable Authentique etc – en yiddich: le grand homme, le Véritable Homme Charitable, car tout le temps et les jours proviennent de ce grand homme que représente l'Homme Charitable Authentique, comme décrit là-bas, dans le récit, c'est lui qui offre et ajoute, en chaque occasion, de nouveaux jours à l'existence du Roi, coeur du monde, symbole du Roi David, qu'il soit en paix.

C'est ce que l'on entend par "pourvoira", car il veille et pourvoie, car dès que le jour s'apprête à expirer, et par conséquent disparaîtraient la source, le cœur et le monde entier, à D.ieu ne plaise, alors l'Homme

עוד ראה זה מצאתי אחר-כך שרב
דברי הקפיטל תהלים שכתוב שם
זה הפסוק, שהוא קפיטל ס"א, רבו
ככלו מבאר שם רמזי סודות
נשגבות של המעשה של יום שלישי
הנ"ל.

ימים על ימי-מלך תוסיף כו' כי
הוא צריך תמיד שיוסיפו לו ימים
על ימיו וכו' וכנ"ל.

חסד ואמת מן ינצרוהו זהו
איש-חסד-האמת וכו', דער
גרויסר מאן; דער אמתיר
איש-חסד, כי כל הזמן והימים
נעשה על-ידי האיש גדול, שהוא
איש-חסד-האמת כנ"ל שם
במעשה הנ"ל, והוא נותן ומוסיף
בכל פעם ימים על ימי-מלך, שהוא
הלב הנ"ל, שהוא בחינת דוד המלך
עליו השלום כנ"ל.

וזהו "ינצרוהו", כי הוא שומר ונוצר,
שתכף בשמגיע סמוך מאד
שיסתלק היום, ואז היה מסתלק
המעין והלב וכל העולם כלו חס
ושלום, אזי איש-חסד-האמת נוצר
ושומר זאת ובא ונותן יום ללב

Charitable Authentique y pourvoie et prolonge cet état de grâce, il survient et offre au cœur du monde un jour de plus etc.

C'est cela: "Ainsi, je louangerais ton nom pour toujours, pour m'acquitter de mes vœux, jour après jour", car chaque nouveau jour qu'il offre au coeur du monde, est accompagné d'hymnes et de chants etc, comme dans le récit.

"Je m'abriterai à l'ombre de tes ailes, Sélah!", car lorsque le coeur du monde a besoin de repos, un grand oiseau surgit et déploie ses ailes au-dessus de lui etc, c'est cela: "Je m'abriterai à l'ombre de tes ailes etc".

Concernant le récit du premier jour.

Au sujet des vieillards, qui se vantaient chacun de ce qu'il se souvenait. Un tel se rappelait même lorsqu'on lui avait tranché le cordon ombilical etc, celui-là était (hiérarchiquement) le plus petit de tous etc. Rabbénou Na'hman, son souvenir soit une bénédiction, déclara que la Guémara (de Jérusalem) relate un fait semblable : Schmouël se flatta qu'il se rappelait la douleur de la Brith-Mila etc, s'y reporter.

Qui vantera, qui contera, qui saura commenter, qui pourra exprimer le plus infime détail parmi ces milliers de milliers, ces myriades de myriades d'allégories fabuleuses et scintillantes

וכו'.

וְזֶהוּ: כֵּן אֲזַמְּרָה שְׁמֶךָ לְעַד, לְשִׁלְמִי נְדָרֵי יוֹם יוֹם, כִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם שֶׁהוּא נֹתֵן לוֹ, הוּא בָּא בְּזַמִּירוֹת וְשִׁירוֹת וְכוּ' כַּנִּל.

אַחֲסֶה בְּסִתְרֵי כְּנָפֶיךָ סְלָה כִּי כְּשֶׁהֵלֵב הַנֵּל צְרִיךְ לְנוֹחַ, בָּא צִפּוֹר גָּדוֹל וּפּוֹרֵשׁ כְּנָפָיו עָלָיו וְכוּ', וְזֶהוּ: אַחֲסֶה בְּסִתְרֵי כְּנָפֶיךָ וְכוּ'.

שִׁיךְ לְיוֹם רֵאשׁוֹן

עֲנִין הַזְּקֵנִים, שֶׁהִתְפָּאֲרוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שֶׁהוּא זוֹכֵר, שֶׁזֶה זוֹכֵר אֶפְלוּ כְּשֶׁחֲתָכוּ לוֹ אֶת הַטֶּבּוֹר וְכוּ', וְזֶה הָיָה הַזְּקֵן הַקָּטָן שֶׁבְּכֻלָּם וְכוּ', אָמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁבְּנִמְרָא אֵיתָא מֵעִין זֶה, שֶׁשְׂמוֹאֵל הִתְפָּאֵר עֲצֻמוֹ, שֶׁהוּא זוֹכֵר אֶת כָּאֵב הַמִּילָה וְכוּ', עֵין שָׁם.

מִי יִפְאֵר, מִי יִסְפֵּר, מִי יוּכַל לְהַעֲרִיךְ, מִי יוּכַל לְשַׁעַר אִפְסֵי קֶצֶה אֶחָד מֵאֵלֶּפֶי-אֵלֶּפֶים וְרַבֵּי-רַבּוֹת מִהִתְנוּעָצוֹת קֶצֶת רַמְזֵי פְּלֵאֵי-פְּלֵאוֹת מְסוּדוֹת נוֹרְאוֹת

d'énigmes terriblement sublimes dans cette redoutable histoire, emplie de secrets de son commencement et jusqu'à sa conclusion. L'homme perspicace qui s'y affairerait découvrir le bien et, selon sa valeur, l'interprétation de certaines allusions.

וְנִשְׁנָבוֹת מְאֹד מְאֹד שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה
הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר הִיא מְלֵאָה
סוּדֵי-סוּדוֹת מְתַחֲלָה וְעַד סוּף,
וּמִשְׁכִּיל עַל דְּבַר יִמְצָא טוֹב;
הַתְּנוּצָצוֹת אֵיזָה רְמִזִּים לְפִי עֵרְכוּ:

רמזי מעשיות

סיפור נורא ונפלא כולל ענינים רבים וכל ענין וענין הוא סיפור נפלא הפלא ופלא מלא סודות נפלאים ורוזן עלאין לבד מהמוסר הנפלא המובן מכל סיפור וסיפור גם לפי פשוטו:

והנה מתחלת הסיפור מהמלך שמסר המלוכה לבנו יחידו מובן שם איך צריך האדם להתחזק להיות בשמחה תמיד גם בעת ירידתו מן המלכות חס ושלום (ומי שאינו יכול לחזק עצמו בשמחה גם בעת הירידה אז נכון והגון מאד מה שירד ממעלתו מאחר שאינו יכול לחזק עצמו בשמחה בשעת הירידה חס ושלום):

וכן מובן שם איך שאפילו האדם הגדול שבגדולים צריך לזוהר מאד שלא יכשל חס ושלום על ידי ריבוי חכמתו כמו שהיה אצל זה הבן מלך עם החכמים שלו שעל ידי ריבוי חכמתם נפלו לאפיקורסת רחמנא ליצלן והבן מלך בעצמו, אף מחמת שהיה בו טוב היה נזכר לפעמים היכן הוא בעולם והיה גונח ומתאנה הרבה על שנפל למבוכות כאלו אבל תיכף כשהתחיל לשמש עם השכל חזרו ונתחזקו אצלו החכמות של אפיקורסת וכן היה כמה פעמים כמבואר בפנים מזה מובן איך צריכין להזהר ולהשמר שלא לכנוס בזה כלל ועל זה נאמר ואל תתחכם יותר וכבר מבואר על זה אזהרות הרבה בדבריו ז"ל:

לקוטי עצות - מהדורא בתרא

חקירות, ד'

לפעמים יש בני אדם שמרבים לעסוק רק בחכמות, ועל פי רוב כוונתם בזה רק בשביל הבלי עולם הזה דהיינו בשביל חשיבות וכבוד או ממון וכיוצא, ומחמת שעוסקין רק בחכמות על ידי זה שוכחין מכסיסי המלחמה לגמרי, (היינו איך ללחום המלחמה הגדולה שצריך האדם ללחום בעולם הזה שהוא מלחמת היצר), ולפעמים באים לאפיקורסת גמור על ידי החכמות וכמבואר לעיל על כן צריכין לזוהר מזה מאד):

והנה אחר סיפור זה של הבן (שזה הסיפור גם כן לא נגמר ולא נסתיים עדיין) מתחיל לספר מענין הבנים שהם זכר ונקבה שנאבדו בעת הבריחה בעת שעברו דרך היער ואיך שבאו להם הבעטלירם ונתנו להם לחם ובירכו אותם, ואחר כך מספר מענין החתונה שלהם ואיך שהשתוקקו אחרי הבעטלירם ובאו עוד אליהם ונתנו להם דרשה גישאנך, וכל סיפור וסיפור הוא ענין נורא ונפלא מאד כמובן לכל המעיין בו:

והנה כלל סיפור הבעטלירם הוא כולל כמעט כלל השיעור קומה כי הראשון היה עור, והשני היה חרש והשלישי היה כבד פה, והרביעי היה צווארו עקום, והחמישי היה בעל הטוטרות, והששי היה בלא ידים, והשביעי היה בלא רגלים ובאמת היו שלמים בכל האיברים הנ"ל בשלימות גדול שאין שלימות אחריו רק אדרבא מחמת גודל הפלגת שלימות מעלתם ומדריגתם הגבוה והעצומה והנוראה מאד וכן מחמת גודל התגברות ההעלמה של זה העולם על כן היו נראים בעיני העולם כעור וחרש וכיוצא בזה וכן מובן שם עוד תוקף התגברות ההעלמה וההסתרה של זה העולם עד שבחינת חתונה קדושה ונפלאה ונוראה כזאת שכלולה מסיפורים נפלאים ונוראים כאלה, היה מקום החופה והחתונה בתוך בור גדול שכיסו אותו עם קנים ועפר וזבל והסעודה היתה ממה שקיבצו לחם ובשר מסעודת המינינים (יום הולדת) של המלך והחתונה הזאת היתה בשמחה גדולה נוראה ונפלאה כל כך ובהתגלות נורא ונפלא כל כך עוד מובן שם גודל מעלת השתוקקות וכיסופין דקדושה כי על ידי מה שהיו הבנים הקדושים מתגעגעים ובוכים ומשתוקקים בכל פעם איך לוקחים בכאן זה הבעטליר וכו' זכו שנתגלה להם בכל פעם בעטליר אחד מאלו הבעטלירם וגיילה להם נוראות נפלאות חדשות ולא עוד אלא שזכו הבנים שהבעטלירם מסרו ונתנו להם כל הבחינות הנ"ל בתורת מתנה לדרשה גישאנך וממילא מובן גם גודל מעלת ומדריגת הבנים הקדושים שזכו לקבל מתנות כאלו אבל על כל פנים הכל היה על ידי השתוקקות וגיעגועים וכיסופים הק' שלהם:

עוד מובן שם איך שכשמגיע להאדם איזה זמן של שמחה (כגון שמחת חתונה וכיוצא) צריך להזכיר את עצמו החסדים שעשה עמו השם יתברך מעודו עד היום הזה וליתן להשם יתברך שבח והודיה על כל זה מתוך שמחתו ולהתעורר מתוך שמחתו בכיסופין וגיעגועין גדולים להשם יתברך שגמל ועשה עמו חסדים כאלה דייקא, כי הכל רק בתורת נדבה הנם מאתו יתברך:

והנה הבעטליר הראשון העור התפאר עם חיים ארוכים שלו, ואמר על עצמו ואני זקן מאד ועדיין אני יניק לגמרי וכו', ויש לו הסכמה על זה מהנשר הגדול וסיפר על זה מהאנשים שהלכו בספינות הרבה על הים ובא רוח סערה ושיבר את הספינות וכו', וענין הזקנים שכל אחד מהם סיפר מעשה ישנה מה שהוא זוכר מהזכרון הראשון וכו' והנה כל זה הסיפור הוא נורא ונפלא אף לפי פשוטן של דברים ממש, כי מי שמע כזאת שיתפאר בן אדם בזכרון כזה שזוכר גם כשחתכו את טבורו שזה סמוך ללידה ממש תיכף בצאתו מרחם אמו (הגם כי מצינו בירושלמי כתובות פרק אף על פי שהתפאר שמואל שהוא מכיר להמילדת שלו מעת לידתו, וריב"ל אמר שהוא

מכיר להמוהל שלו מעת מילתו, ור' יוחנן אמר שהוא מכיר אותן הנשים שהיו עם אמו בעת לידתו, באמת גם הם היו גדולים במעלה מופלגת מאד כמפורסם גדולת מעלתם בכל הש"ס) וכאן התפאר בבחינת זה הזכרון הזקן הראשון, והזקן השני תמה עליו וענה בלשון תימה ואמר זאת היא מעשה ישנה וכו' אבל אני זוכר גם כשהיה הנר דולק וכו', וממילא מובן שאין לבחינת התפארות הזכרון של הזקן הראשון שום ערך כלל נגד בחינת הזכרון של זה הזקן השני וכן לזה הזכרון של הזקן השני נגד בחינת הזכרון של הזקן השלישי וכן להלן גבוה מעל גבוה בלי שום שיעור וערך כלל וכן אין שום ערך כלל גם להזכרון של הזקן השמיני נגד הזכרון של זה הבעטליר העור שהיה אז תינוק לגמרי וענה ואמר להם אני זוכר כל אלו הזכרונות ואני זוכר לאו כלום אין איך גידיינק גאר ניט מי שמע התפארות נפלאות ונוראות כאלה גם לפי פשוטן של דברים, אך באמת ממה שסיים ואמר להם הנשר הגדול חזרו אל הספינות שלכם שהם הגופים שלכם שנשברו שיחזרו ויבנו וכו' מזה מובן כי האנשים שהלכו בספינות הרבה הנ"ל הם נשמות מצדיקים שבאו בזה העולם מלובשים בגופים שהם בחינת הספינות ועל דרך שמבואר בזוהר הקדוש פרשה ויקהל דף קצ"ט יונה דנחית לספינה דא איהו נשמתא דבר נש דנחתא להאי עלמא למיהוי בגופא דבר נש וכו', וכדין בר נש אזיל בהאי עלמא כספינה בגו ימא רבא דחשיבת לאיתברא כד"א והאניה חשבה להשבר וכו' וכדין אעיל קוב"ה רוח סערה תקיפה וכו', ודא איהו דקא מטי לספינתא וכו' וכיוצא בזה מובן גם בתיקונים תיקון י"ח שזה בחינת מה שמבואר בסיפור זה איך שבא רוח סערה ושיבר את הספינות (המשמעות שהגופים נשברו ומתו רחמנא ליצלן) והאנשים ניצולו ובאו אל מגדל אחד ועלו על המגדל וכו' והיה שם כל טוב וכל התענוגים שבעולם (מובן לכאורה המשמעות דר"ל על הנשמות של צדיקים שהיו מלובשים באותן הגופים שניצולו ועלו למקום מנוחתם לגן עדן התחתון ואולי גם לגן עדן העליון) ושם סיפרו כל אחד מהם מה שהוא זוכר מזכרונו הראשון וממילא מובן ששם אין שייך לומר שהיו כל ההתפארות של בחינת הזכרונות האלו כפשוטן ממש רק עוד יותר גבוה מעל גבוה בלי ערך ושיעור כלל וכפי זה מובן ממילא שהנשר הגדול שבא ודפק על המגדל וכו' ופירש להם כל המעשיות שסיפרו כל אלו הזקנים וכו' ואמר להם חזרו אל הספינות שלכם שהם הגופים שלכם שנשברו שיחזרו ויבנו, עתה חזרו אליהם הנשר הגדול הזה, לכאורה הוא בחינת השר הממונה להקיץ שוכני עפר לתחיית המתים ועל כן אמר על עצמו שהוא זקן ועדיין אני יניק וכמובן בזוהר הקדוש פרשה וישב דף קפ"א קפ"ב שעליו נאמר נער הייתי גם זקנתי עיין שם, אך בזה יש כמה בחינת גבוה מעל גבוה וגבוהים עליהם אך באמת אנהנו בענינים כאלו רק כעור המגשש באפילה ואין לנו שום התנוצצת ידיעה והשגה כלל בכל זה וכל דברינו בזה הם רק לעורר קצת לב המעיין בזה ועיין נפלאות בזה בספר לקוטי הלכות ה' תפלין הלכה ה' ובהלכות מילה ועבדים וגרים:

לקוטי עצות - מהדורא בתרא

צדיק, פח

כל מה שהצדיק מתחדש בעבודתו ביותר בכל פעם ועושה עצמו כאינו יודע וכאלו הוא עדיין יניק לגמרי ולא התחיל עדיין לחיות כלל ומתחיל בכל פעם מחדש כמבואר במקום אחר על ידי זה דייקא הוא זוכה לעלות בכל פעם להשגות ומדריגות גבוהות ביותר עין לא ראתה וכו', עד שעל ידי זה אף על פי שהוא יניק ביותר כנ"ל אף על פי כן הוא זקן ביותר למעלה מהכל וזוכה לחיים ארוכים כאלה עד שכל זמן העולם כולו אינו עולה אצלו כהרף עין ומחמת זה אין לו שום הסתכלות בעולם מאחר שכל זמן העולם אינו עולה אצלו כהרף עין):

וכן ביום השני מענין החרש שהתפאר עצמו עם החיים טובים שלו וכו', הוא גם כן סיפור נורא ונפלא מאד ובו מובן גם כן איך שגם בין גדולי הצדיקים מופלגים במעלה מאד יש גם כן מעלות ומדריגות גבוה מעל גבוה כי הלא גם המדינה של עשירות שהיו להם אוצרות גדולים והיו חיים בהם חיים טובים, וכל אחד התפאר עם חיים טובים שלו, מובן גם כן ממילא שהיו צדיקים נוראים והיו להם אוצרות גדולים ברוחניות גדול ובמדריגה גדולה ונפלאה מאד עד שהיו חיים בהם באמת בחינת חיים טובים, וכמוכּן גם כן לקמן מענין המדינה שהיה להם גן שהיו חיים על ידו חיים טובים ונאבד אצלם הגנני וכו' (והנה ענין הגן והגנני מרמז למה שמרמזו כמוכּן קצת בזוהר תרומה דף קס"ו עמוד ב' ובשאר מקומות) ונתיישבו היות שיש מדינה של עשירות ונראה להם שהגנני שלהם שנאבד הוא משורש אחד עם אותם בני המדינה של עשירות שיש להם גם כן חיים טובים מובן מזה גם כן שבני אותה המדינה היו צדיקים גדולים ונוראים והיו חיים חיים טובים באמת, ואף על פי כן היה החיים טובים של זה החרש במדריגה גבוה ולמעלה מן בחינת מדריגת החיים טובים שלהם בלי שיעור וערך כלל והראיה כי כשהגיעו סמוך להמדינה שנתקלקל החיים טובים אצלם נתקלקל גם אצלם הטעם ושאר הדברים וכשנתן להם החרש מלחם ומים שלו, הרגישו בהלחם ומים שלו כל הטעמים וכו' ונתתקן מה שנתקלקל אצלם ואחר כך תיקן החרש גם כל המדינה של הגן הנ"ל עד שנחזר ונתגלה להם גם הגנני שחיו על ידו חיים טובים:

והנה הפנימיות הק' והרזין עילאין שיש בסיפור זה הוא גם כן נורא ונפלא מאד, ועל פי פשוטן של דברים יכולים ללמוד מהם גם כן מוסר השכל, איך שצריכין ליזהר מאד מהטיית דין ומשפט ונשיאות פנים וקבלת שוחד, כי על ידי זה נחשכו העינים ונתקלקל בחינת המראה וכן צריכין ליזהר מכל מיני ניבול פה ואפילו בדקות גדול ואפילו רק מלשמוע דיבורים כאלו וליהנות מהם איזה הנאה כל שהוא, כי על ידי ניבול פה נתקלקל בחינת הטעם עד שכל הטעמים הם טעם נבילה, ומכל שכן שצריכין ליזהר מכל מיני בחינת ניאוף ממש ואפילו בדקות גדול כי על ידי זה נתקלקל בחינת הריח שכל הריחות יהיה להם ריח חלבנה שכל זה בחינת פגם וקלקול בחינת החיים טובים לגמרי וגם זה מובן ממילא כי אין הכוונה רק על קלקול המראה והטעם והריח

בגשמיות, רק מסתמא עיקר הכוונה על קלקול כל הג' בחינות אלו גם ברוחניות שהם עיקר בחינת החיים טובים באמת וכשזוכין לשוב בתשובה שלימה על כל ג' בחינת עבירות הנ"ל ולהתרחק מאד מכל האנשים שנכשלין בזה על ידי זה לא די שנתתקן הטעם והמראה והריח אף גם שהגנני שנאבד שעל ידו חיו חיים טובים ונאבד מסתמא גם כן על ידי איזה בחינת פגמים דקים שנתהוו בבני המדינה שלו ועכשיו דייקא אחר שבא עליהם המלך האכזר וקילקל אצלם החיים טובים לגמרי על ידי הג' כתות עבדים שהכניסו בתוכם העבירות הנ"ל ועכשיו כשזוכין לשוב ולתקן כל זה על ידי זה זוכין שנחזר להם גם הגנני שלהם, וזוכין לחיות על ידו חיים טובים בשלימות והכל נתתקן על ידי החרש הנ"ל שזכה לחיות חיים טובים שאין בהם שום חסרון כלל כי כל הקולות שבעולם כולם הם רק מן חסרונות וכו', ואצל החרש הזה כל העולם כולו אינו עולה אצלו לכלום שיכנסו באזניו החסרון שלו (ועל כן נראה כחרש כמבואר בפנים) כי הוא חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון וחיים טובים שלו שהיה אוכל לחם ושותה מים וכו' מכל הסיפור הזה מובן גם כן מוסר השכל ונפלא לכל החפץ באמת ועיין מזה בליקוטי הלכות ה' אישות:

צדיק, פ"ט

כל הקולות שבעולם כולם הם רק מן חסרונות כי כל אחד ואחד צועק על חסרונו ואפילו כל השמחות שבעולם הוא רק מחמת החסרון שהיה חסר לו ונתמלא לו אבל יש צדיק אמיתי שזוכה לחיות חיים טובים שאין בהם שום חסרון, והוא נראה כחרש מחמת שכל העולם אינו עולה אצלו לכלום שישמע החסרון שלהם וחיים טובים שלו הם לחם ומים אבל בהלחם ומים שלו יכולין להרגיש כל הטעמים וכל הריחות וכל מיני עונג שבעולם עד שיחיו על ידם חיים טובים באמת בלי שום חסרון כנ"ל):

צדיק, צ'

יש בחינת גן כזה שגדלים בו פירות וגידולים נפלאים שיש בהם כל הטעמים וכל הריחות וכל המראות שבעולם והיה כל העולם יכולים לחיות חיים טובים אמיתיים על ידי זה הגן ועל הגן הזה יש גנני שקורין אנגראדניק היינו צדיק קדוש ועליון כזה שהוא ממונה עליו ומשתדל תמיד בכל תקוני הגן ולפעמים בעון הדור נאבד הגנני היינו שנעלם ונתכסה אורו של זה הצדיק ואין העולם זוכין לידע ממנו שהוא זה הגנני שעל ידו היו יכולים כולם לחיות חיים טובים אמיתיים על ידי הגן והגנני הזה אף על פי שהולך ואומר שהוא הגנני אבל העולם מחזיקים אותו למשוגע חס ושלום וזורקין אחריו אבנים ומגרשים אותו וממילא אינו יכול להשתדל בתיקוני הגן ועל ידי זה כל מה שיש באותו הגן בוודאי מוכרח להיות כלה ונפסק מאחר שאין שם הממונה היינו הגנני אך אף על פי כן היו יכולים לחיות מן הספיחים שבגן אך הבעל דבר מתגרה מאד גם בזה ומכניס בעולם מדות רעות כאלו שמקלקלים החיים טובים שהיו, זוכים לחיות על ידי

הגן כי על ידי המדות האלו נתקלקל כל מיץ טעם עד שהוא בחינת טעם נבלה וכל מיני ריח עד שהוא בבחינת ריח חלבנה, וגם נחשכין העינים על ידי בחינת עננים דמכסיין עינא עד שעל ידי זה נפגם כל מיני מראה וגוונין שבעולם והנה אף על פי שבוודאי יש בעולם צדיקים כאלו שיש להם עשירות גדול ואוצרות גדולים ברוחניות שהם מתפארים גם כן שהם חיים חיים טובים ובאמת הם חיים חיים טובים על ידי האוצרות הק' שלהם אף על פי כן יכולים הקלקולים הנ"ל מפגמי העולם לקלקל גם אצלם הטעם והריח ושאר דברים הנ"ל ומכל שכן שאין להם כח לתקן העולם ולהחזיר להם החיים טובים שהיו יכולים להיות על ידי הגן הק' הנ"ל ועל כן לפעמים כשנתקלקל גם אצלם החיים טובים שלהם אז כל תיקונם על ידי הצדיק הגדול במעלה הנ"ל שהוא בחינת חרש שהוא חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון והוא נותן להם לטעום מהלחם ומים שלו ומרגישיין בהם כל הטעמים כנ"ל וגם על ידי זה נתתקן מה שנתקלקל אצלם, והצדיק הזה יכול לתקן גם החיים טובים של כל העולם והוא מודיע שעיקר קלקול החיים טובים שלהם בא להם מהמדות רעות שהכנים הבעל דבר בהם דהיינו כי על ידי ניבול פה נתקלקל אצלם הטעם שכל הטעמים הם טעם נבלה ועל ידי ניאוף ממש חס ושלום נתקלקל אצלם הריח ועל ידי שאין בהם אמת ומטין דין ונושאים פנים ולוקחין שוחד על ידי זה נתקלקל אצלם המראה ומזהיר אותם מאד לטהר עצמם מאלו העבירות ואז לא די שנתתקן אצלם הטעם והמראה והריח אף גם שזוכין על ידי זה למצוא הגנני שנאבד וכל זה זוכין על ידי הצדיק החרש הנ"ל:

צדיק, צ"א

כשמתחילין בני העולם לפקח על עסקיהם הינו לחשוב מחשבות לתקן החיים טובים שנתקלקלו אצלם אז באים תחלה אל הצדיקים הנ"ל שחיים חיים טובים על ידי העשירות ואוצרות דקדושה שיש להם רק אם העולם זכאים וכבר הגיע זמן תיקונים אז הצדיקים הנ"ל הם מודים על האמת ומודיעים להעולם שכל התיקון של הצדיקים הנ"ל בעצמם וכן התיקון של כל באי עולם תלוי רק בהצדיק החרש הנ"ל:

ביום ג' של החתונה סיפור נפלא ונורא מאד מענין הכבד פה שהתפאר איך שהוא מליץ ודברן נפלא מאד ויכול לדבר חידות ושירים נפלאים עד שאין נמצא שום נברא בעולם שלא ירצה לשמוע אותו (וודוק והבן מלשון שום נברא שכולל כל הנבראים שבעולם שהם דומם צומח חי מדבר וכן כל הרוחניים עד למעלה למעלה כי כולם הם נבראים בבחינת כי הוא צוה ונבראו וכו') ובאלו החידות והשירים יש בהם כל החכמות רק שמחמת שהדיבורים של העולם שאינם שבחים להשם יתברך אין בהם שלימות ועל כן הוא נראה ככבד פה (ומזה מובן גם לפי פשוטו מוסר השכל לענין שמירת הדיבור) ואחר כך מספר איך שיש לו הסכמה על ההתפארות שלו מהאיש גדול איש חסד האמת וכו' וכל הענין שם נורא ונפלא מאד ומדבר מענין דוד המע"ה ומרומז קצת בתהילים קאפיטיל ס"א כמבואר בסוף הסיפור מה שנשמע מפיו הק' ו

בעצמו ז"ל לבד מה שהבינו ברמיזה קצת בשעה שנשמע הסיפור הקדוש הזה מפיו הקדוש כי סיפר אותו בתשוקה נפלאה ונוראה ויראה עצומה, ובדביקות נפלא עצום ונורא מזה הבינו גם כן כי יש בסיפור זה נוראות עצומות עד להפליא, אשרי האזנים שזכו לשמוע סיפורים נוראים כאלה מפיו הקדוש וזכו לחזות ולהתענג בנועם זיו פניו הקדושים אז בבחינת והיו עיניך רואות את מורך אשרי חלקם:

ועיין מזה בלקוטי הלכות ה' צדקה:

לקוטי עצות - מהדורא בתרא

צדקה, ח' - צדיק, צ"ב

עיקר התהוות הזמן שעל ידי זה עיקר קיום המעין והלב המובא בפנים שעל ידי זה עיקר קיום כל העולם כולו הוא על ידי החסדים של אמת (ומזה מובן שצריך האדם לזהר מאד בכל יום לעשות איזה חסד של אמת בכדי שיהיה לו גם כן איזה חלק ושייכות בכל הנ"ל) וכל יום ויום כשהוא הולך ממקום שהוא בא משם אזי הוא הולך בחידות ושירים נפלאים מאד שיש בהם כל החכמות, ויש שינויים בין הימים כי אין יום דומה לחבירו כמב"פ ויש צדיק גדול ונפלא מאד שהוא עוסק בזה היינו שהוא הולך ומקבץ כל החסדים של אמת ומביא אותם לאיש חסד האמת, שהוא באמת אדם גדול מאד, ועל ידי זה עיקר התהוות הזמן, וזה הצדיק העוסק בזה לקבץ החסדים של אמת, הוא בוודאי חכם גדול ונפלא מאד וגם הוא מליץ ודברן נפלא מאד, ויכול לדבר חידות ושירים נפלאים עד שאין נמצא שום נכרא בעולם שלא ירצה לשמוע אותו ובאלו החידות והשירים יש בהם כל החכמות וכל זה מובן ממילא מאחר שעיקר קיום העולם והמעין והלב וכל הנבראים כולם הוא רק על ידו על ידי שהוא מקבץ החסדים של אמת וכן עיקר כל החידות והשירים של כל יום ויום שיש בהשירים האלו כל החכמות הכל על ידו, נמצא שהוא יודע חידות ושירים נפלאים מאד כנ"ל, אך מחמת שהדיבורים של העולם שאינם שבחים להשם יתברך אין להם שלימות, על כן זה הצדיק הנ"ל דייקא נראה בעיני העולם ככבד פה, כי הוא ככבד פה מאלו הדיבורים של העולם שאין בהם שלימות אבל באמת אינו כבד פה כלל רק אדרבא הוא מליץ ודברן נפלא מאד כנ"ל:

לקוטי עצות - מהדורא בתרא

רצון, ה'

עיקר חיות וקיום העולם הוא רק על ידי גיעגועים וכיסופין דקדושה כמובן בפנים שהלב של העולם שבו תלוי עיקר חיות וקיום כל העולם עם כל הנבראים כולם ועיקר חיות של זה הלב בעצמו הוא על ידי שעומד תמיד כנגד המעין שבקצה העולם וכוסף ומשתוקק

תמיד בהשתוקקת גדול לבא אל אותו המעיין, אף על פי שהוא בלתי אפשר לו לילך להתקרב אל המעיין מטעם המב"פ, אף על פי כן עיקר חיותו הוא רק על ידי שעומד וצופה ומביט ומסתכל על המעיין מרחוק מאד מקצה הארץ ומתגעגע וכוסף ומשתוקק בהשתוקקת גדול בכלות הנפש וצועק תמיד לבא אל אותו המעיין וגם זה המעיין משתוקק אליו ועל ידי זה הוא עיקר החיות של הלב שבזה תלוי עיקר החיות והקיום של כל העולם כולו כמובן בפנים:

לקוטי עצות - מהדורא בתרא

תפילה, כ"ה

כשמגיע היום להיות נגמר ונפסק (שאו הוא זמן תפלת מנחה וערבית) אז צריך האדם להתעורר בהתעוררת גדול ולהזכיר את עצמו איך שהלב של העולם והמעיין (שעל ידם עיקר קיום העולם) מתחילים ליטול רשות זה מזה (שקורין גיזענינען זיך) ואומרים חידות ושירים נפלאים זה לזה באהבה רבה והשתוקקת גדול מאד, בכך צריך גם הוא להשתתף עצמו עמם, ולהתעורר אז בהשתוקקת וכיסופין גדולים להשם יתברך ולהתפלל בדביקות גדול כי הבריאה של כלל זה היום כבר נגמר ונפסק ומי יודע מה יולד יום וכמובן בפנים, וכן אחר כך צריך להכין עצמו לקבל קדושת הבריאה החדשה של יום הבא, ולהזכיר את עצמו היטב, שכל יום ויום כשהוא הולך ממקום שבא משם אז הוא הולך בחידות ושירים נפלאים מאד שיש בהם כל החכמות ויש שינויים בין הימים כי כל יום משונה מחבירו בפרט הימים המקודשים שהם שבת וראש חודש ויום טוב, בכך צריך האדם לשתף עצמו גם כן לזה ולהתפלל בכל יום ולומר לפניו ית' שירים ותשבחות וכו' בחשק חדש והתלהבות דקדושה מאד ובמוחין חדשים לגמרי ולקשר עצמו ולהמשיך על עצמו זכות וכח העוסק בזה לקבץ החסדים של אמת ולהביאם לאיש חסד האמת שעל ידי זה עיקר התהוות הזמן והחידות והשירים והחכמות הנ"ל וכן עיקר קיום וחיות המעיין והלב וכל העולם כולו כמב"פ):

(וממילא מובן מזה בפרט כשמגיע השנה להיות נגמרת ונפסקת, היינו בחודש האחרון של השנה הוא חודש אלול שאז הם ימי רצון וכיסופים דקדושה בוודאי צריך להזכיר את עצמו בכל הנ"ל ולהתעורר אז ביותר בכיסופין גדולים להשם יתברך ולהכין עצמו לקבל קדושת הבריאה החדשה של שנה הבאה ולהזכיר את עצמו ביום ראש השנה הקדוש שהולך יום קדוש כזה ממקום שבא משם בחידות ושירים נפלאים מאד בכך צריך האדם אז לשתף עצמו גם כן לזה ולהתפלל אז בחשק חדש והתלהבות דקדושה ולהמשיך על עצמו זכות וכח האיש חסד האמת הגדול במעלה מאד בפרט זכות וכח העוסק לקבץ החסדים של אמת שעל ידי זה עיקר קיום העולם והבריאה כולה שנברא אז כמו שכתוב זה היום התחלת מעשיך וכנ"ל):

ביום ד' של החתונה סיפור נפלא ונורא מאותו שצווארו עקום ומה שאמר שאדרבה יש לו צואר שוה ויפה מאד רק שיש הבלי עולם והוא מעקם צוארו כי אינו רוצה להוציא שום הבל ורוח (שקורין דוך) בהבלי העולם (ראה והבן מזה מוסר השכל לנפשך והתבונן גודל עוצם נוראות צדקתו של זה) אבל באמת יש לו צואר נפלא מאד וקול נפלא מאד ויש לו הסכמה על זה וכל הענין שם נורא ונפלא מאד כמובן לכל המעיין באמת ועיין מזה בלקוטי הלכות ה' נדרים:

שם לענין מה שהתפאר הצואר העקום שיכול לעשות בצוארו כל מיני קולות שבעולם ושיכול להשליך קולות למרחוק ויש לו הסכמה על זה מהמדינה שהיו בקיאים מאד בחכמת המוזיקא והראה להם שהוא בקי יותר מהם בזה ושיכול להשליך קולות וסיפר להם ענין שלם בזה, ובאמת אינו מובן שם כי מה שהתפאר נגדם שיכול להשקיט קול היללה והבכיה שיש לשתי המדינות שרחוקים זה מזה אלף פרסאות, והיינו על ידי שיכול להשליך קולות ולקרוב הציפורים הרחוקים שנתעו זה מזה ועל ידי שישליך קולות אליהם ובאמת אינו מבואר שם שעשה כן והשקיט קול היללה רק שמשפר ענין אחר שהראה להם שיכול להשליך קולו עיין שם אך הענין נ"ל ע"ד שארז"ל בענין קין הגאולה (שזה בחינת התקרבות הצפרים זה לזה שהוא בחי' יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ולהשקיט יללתם) שיש ב' בחינות בחינת בעתה ובחינת אחישנה והנה בחינת אחישנה שזה תלוי בתשובה של כלל העולם מובן ממילא שאי אפשר לתקן זאת עד שישובו כולם בתשובה, ומזה מובן ממילא שכאן מדבר מענין התקרבות הציפורים אשר יהיה בעתה ועל כן לא היה יכול לגמור הדבר תיכף מאחר שאין בעתה עדיין ומוכרח להתעכב עוד עד שיהי' העת והזמן לזה, רק שגם אז לא יוגמר התיקון כי אם על ידי השלכת הקולות הנ"ל ועל כן לא היה יכול לגמור הדבר כעת והראה להם הדבר הזה שיכול להשליך קולות בדברים חיצונים קצת כגון הבית שנפתח והדלת נסגר וכן מה שירה בקנה שריפה וכו' וכל זה מחמת שאז עדיין הי' הענין של השלכת קולות מלובש בדברים חיצונים רק אף על פי כן הבינו שדבריו אמיתיים ויכול להשליך קולות ולגמור התיקון בשלימות רק שלא הגיע העת עדיין על כן לא הודיע להם רק חסרון שלמותם שלא הגיעו עדיין לשלימות הענין בזה, וצריכין כולם רק לקבל השלימות ממנו ואז כשיזכו כולם לזה אולי יגיע העת לגמור התיקון על ידי הנ"ל בשלימות גם בבחינת בעתה:

לקוטי עצות - מהדורא בתרא

צדיק, ל"ג

יש שני צפרים אחד זכר ואחד נקבה והם רק זוג אחד בעולם והשני ציפרים הנ"ל נתעו ונתרחקו זה מזה עד שאין יכולים למצוא אחד את חברו וכשמיגע הלילה אז מייללין בקול יללה גדולה מאד, כי כל אחד מיילל על זוגו והשני ציפורים אלו מרמזים למה

שמרמזים (כמובן קצת ליודעים וכמו שכתוב כצפור נודדת מן קנה וכו' וכתוב שאוג ישאג על נוהו, ובה כתיב מאנה להנחם על בניה כי איננו דייקא כמו שדרשו רז"ל) ויש צדיק אחד שיש לו צואר יפה ונפלא מאד, וקול נפלא מאד וכל מיני קולות שבעולם שהם קול בלא דיבור כולם הוא יכול להוציאם בקולו היינו כי הוא יכול לכוון לעשות בקולו כמו כל מיני הקולות שיש בעולם של כל מיני חיות ועופות ושל כל מיני כלי שיר וכיוצא בזה, וגם הוא יכול להשליך קולות היינו שבמקום שהוא מוציא הקול לא יהיה נשמע הקול כלל רק ברחוק יהיה נשמע שם הקול ועל ידי זה הוא יכול להמשיך השתי ציפורים הנ"ל ולייחדם זע"ז כמב"פ, אך מחמת שיש הבלי עולם וזה הצדיק הנ"ל אינו רוצה להוציא שום הבל ורוח ונשימה (שקורין דוך) בהבלי העולם, ועל כן הוא דייקא נראה בעיני העולם כמו שצוארו עקום, כי הוא באמת מעקם צוארו לגמרי מהבלי העולם ואינו רוצה להוציא שום הבל ורוח בהבלי העולם אבל באמת אין צוארו עקום כלל רק אדרבא כנ"ל):

ביום ה' מהחתונה, סיפור נפלא ונורא מאותו שהיה בעל הטוטרות ומה שאמר להם שאדרבא יש לו כתפים (פלייצים) כאלו שהם בחינת מועט מחזיק את המרובה, ומאחד מהם היו מחייכים ושוחקים ממנו וכו' כי אחד התפאר שהמוח שלו הוא בחינת מועט מחזיק את המרובה, כי הוא נושא במוח שלו אלפים ורבבות אנשים עם כל ההצטרפות שלהם, וכל ההיות והתנועות שלהם וכו', ועל כן הוא מועט מחזיק את המרובה, ושחקו ממנו, ואמרו לו כי האנשים אינם כלום והוא אינו כלום, וענה אחד ואמר משל פחות וגרוע ונבזה מאד נגד בחינת מועט מחזיק את המרובה של זה וכו' וממילא מובן שגם זה האיש היה אדם גדול מאחר שהיה לו שייכות עם אלפים ורבבות אנשים בשגם שעלה על דעתו להתפאר גם כן בבחינת זאת אף על פי כן השיבו לו כנ"ל (ומזה מובן לכל מעיין מוסר גדול לנפשו איך שימיו כלים בחבל וריק, וכל מחשבותיו ורעיונותיו שמעמיק בהם הרבה אודות הנהגות וההצטרפות של עצמו ושל כל בני ביתו הנלוים אליו והתלויים בו, ונדמה לו כאלו נושא כולם על לבו ועל מוחו ובאמת אם אין כוונתו בכל זה בתכלית שלימות הכוונה רק לשם שמים בלבד ולעשות רצונו ית' בזה אז הכל הבל כמובן מסיפור זה להמעין בפנים) והשאר שהתפארו בבחינת זו נתקבלו דבריהם ושם מובן גם כן איך שגם במדריגת הצדיקים הגדולים יש גבוה מעל גבוה וגבוהים עליהם כמובן מסיפור זה בפנים וענין הסיפור של הכת שהיו חוקרים אודות האילן הנפלא והנורא המבואר בפנים ואיך שאפילו אחר שזכו כולם לכל המדות של האילן שהם אמת ואמונה וענוה ויראה אף על פי כן לא היו יכולים לבוא אל האילן, מחמת שהוא בחינת למעלה מן המקום עד שהבעל הטוטרות הנ"ל הביאם לשם, וכל הסיפור כולו נפלא ונורא מאד (ועיין בלקוטי הלכות ה' ציצית ה"ג ובהלכות ס"ת ה"ג):

שם לענין שהיו שוחקין מזה שהתפאר שהמוח שלו הוא מועט מחזיק את המרובה ועיין שם בפנים המשל שאמרו עליו מובן שם שבזה הודיע לו עוצם הטעות שלו מהיפך אל היפוך ממש שהרי נדמה לו שהוא נושא כולם על מוח שלו היינו כי קיומם ותועלתם וכל הטוב שיש בהם הכל רק ממוחו ולבסוף הוא בהיפוך ממש שכל הזבל והפסולת שיש

בכל אחד מהם הכל על ידי שהוא נושא אותם על מוחו ומנהיג אותם כפי דעתו ועל ידי זה הוא מוסיף בהם פסולת הרבה ומבאיש ריח נשמתם שלו כל אלו הנאחזים בו ונקראים על שמו (ועיין בלקוטי תנינא במאמר תקעו תוכחה סי' ח) והם ממש כמשל הזבל שהיה מפוזר הרבה מאד על ההר, והאיש שהיה יושב על ההר התפאר עצמו שהיה הכל ממנו:

צדיק, צ"ד

יש מי שהתפאר שהמוח שלו הוא בחינת מועט מחזיק את המרובה כי הוא נושא בהמוח שלו אלפים ורבבות אנשים עם כל הצטרפותיהם וכל הנהגותיהם וכל ההיות והתנועות שלהם הכל כאשר לכל נושא במוחו, ועל כן הוא מתפאר בעצמו כי מוחו הוא מועט מחזיק את המרובה ובאמת הוא אינו כלום והאנשים שלו אינם כלום וכולם המה מהבל יחד ויש דברים הרבה מרבים הבל אך יש צדיקים גדולים שבאמת יש לכאורה בחינת מועט מחזיק את המרובה כ"א לפי בחינתו יש שהדיבור שלו הוא בחינת מועט מחזיק את המרובה ויש ששתיקתו הוא בחינת מועט מחזיק את המרובה ויש מי שהוא מוליך את גלגל הירח, אף על פי שגלגל הירח גדול מאד והוא קיום כל העולם כי העולם צריך את הירח נמצא שהוא בחינת מועט מחזיק את המרובה באמת אבל יש עוד בחינת מועט מחזיק את המרובה שהוא למעלה מכולם בכלל וזה הצדיק שזוכה לבחינת מועט מחזיק את המרובה בתכלית המעלה העליונה מה שאין למעלה הימנו הוא דייקא נראה כבעל חטוטרות (שקורין הוקיר) ובאמת אינו בעל חטוטרות כלל, רק אדרבא הוא נושא עליו את הכל עיין פנים:

צדיק, צ"ט

יש אילן אשר בצלו ישכנו כל החיות ועל ענפיו ישכנו כל העופות וכל ציפרי שמיא והעונג המופלא שיש שם אצל אותו אילן אין לשער ולפעמים יש כת מבני אדם שמשגיגין שיש אילן כזה בעולם ורוצים לילך ולבוא אליו אך אין מכריע ביניהם לאיזה צד צריכין לילך לבוא אל אותו האילן, ונופל מחלוקת ביניהם על זה כי זה אומר לצד זה צריכין לילך וזה אומר לצד זה ואין מכריע ביניהם, עד שבא חכם אחד ומודיע להם כי אי אפשר לזכות לבא אל אותו האילן כי אם מי שיש לו המדות של האילן כי זה האילן יש לו ג' שרשים, שהם אמונה ויראה וענוה, ואמת הוא גוף האילן ואז כשזוכים כולם לבא לאלו המדות הנ"ל אז כולם מסכימים לדעה אחת שבזה הדרך צריכין לילך ולבא לאותו האילן אבל זה האילן אין לו מקום כלל כי הוא למעלה מהמקום לגמרי,

ועל כן אפילו אלו הצדיקים הזוכים לכל המדות של האילן הנ"ל אף על פי כן אי אפשר גם להם לעלות ולבא אליו כי אם על ידי זה הצדיק הבעל הטוטרות הנ"ל שזכה לתכלית המדריגה העליונה בענין מועט מחזיק את המרובה, והוא במדריגת סוף בחינת המקום כי תיכף למעלה ממנו הוא למעלה מן המקום לגמרי, ועל כן הוא יכול לישא ולהעלות אותם מתוך בחינת המקום ולהעלותם להאילן הנ"ל שהוא למעלה מן המקום הנ"ל):

ביום ו' של החתונה סיפור נורא ונפלא מאותו שהיה בלא ידיים ומה שאמר שבאמת יש לו כח בידיו רק שאינו משתמש עם הכח שבידיו בזה העולם כי הוא צריך את הכח לענין אחר, ויש לו הסכמה על זה מהמבצר של מים (הנשמע לשון כזה בעולם בפרט כפי מה שמבואר לקמן שיש י' חומות זו לפניו מזו וכולם של מים, וכן יש שם אילנות ופירות והכל של מים, ויופי המבצר וגודל החידוש של זה המבצר אין צריכין לספר וכו'), וכל הענין שם איך שהבת מלכה ברחה לתוך המבצר הנ"ל ועברה דרך השערים של החומות של מים, עד שבאתה לפניו (אחר שהיו מורים בה והגיעו אליה כל העשרה מיני חיצים) ונפלה שם חלשות והוא ריפא אותה וכו':

(וגם מזה הסיפור מובן איך שגם במעלות הצדיקים הגדולים יש גבוה מעל גבוה כי כל אלו שמבואר בפנים שהתפארו עם הכח שיש להם בידיהם כל אחד מהם היה חידוש נפלא ונורא במעלה מופלגת מאד כמובן בפנים ואף על פי כן השיב זה שהיה בלא ידיים לכל אחד מהם אם כן אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה) וכל ענין הסיפור בפרטיות כמבואר בפנים הכל נפלא ונורא מאד לא יכילנו כל רעיון ואשרי מי שישגי איזה התנוצצת אמיתי בהסיפורים הקדושים והנוראים והעצומים המבוארים בכל הספר הזה של סיפורי מעשיות אלו בפרט בסיפור המעשה הקדושה הזאת אשר הוא בעצמו הפליג בגודל שבחה וקדושתה כמבואר קצת בפנים:

ועיין מענין הסיפור של יום השישי בליקוטי הלכות ה' ראש השנה ובסוף ה' פסח ובהלכות תולעים ובהלכות אישות:

לענין התפארות הבעטליר של יום השישי היה גם כן באופן המבואר לעיל ביום הרביעי, שלא גמר עדיין התיקון בשלימות רק שהוא עוסק לע"ע ברפואת הבת מלכה וכשהם יזכו להרגיש חסרונם איך שרחוקים מהכח הגדול שיש לו בידיו אז יוכל להיות שתגמר רפואת הבת מלך בשלימות במהירות יותר כן יהי רצון במהרה בימינו אמן:

צדיק, צ"ו

עיקר רפואת הבת מלכה בשלימות הוא רק על ידי הצדיק הגדול מאד שיש לו כח בזה בידיו שאצל מי שמקבל הוא נותן לו עד שיש בידו על ידי זה כל העשרה מיני צדקה וגם יש לו כח בזה בידיו שיכול להתזיר ולהוציא כל העשרה מיני חצים גם לאחר

שהשיגו לאותו שנזרקו אליו וגם הוא יודע כל העשרה מיני דפקין על ידי שיש לו כח כזה בידיו שיכול ליתן למי שנסמך על ידו כל העשרה קבין חכמה וגם יש לו כח כזה בידיו שיכול לעכב ולאחוז בידו כל העשרה מיני רוחות ולעשות בידיו לרוח משקל שעל ידי זה יודע לנגן כל העשרה מיני נגינה והנגינה היא הרפואה של הבת מלכה נמצא שיש לו כח כזה בידיו ואף על פי כן הוא נראה כמי שאין לו ידים מחמת שאינו משתמש עם הכח שבידיו בזה העולם כי הוא צריך לשמש עם הכח שבידיו לכל הענין הנ"ל:

צדיק, צ"ז

אתה המעיין עמוד והתבונן מכל הנ"ל גודל העלמת קדושת אור הצדיקים הגדולים במעלה מופלגת מאד איך שאורם נעלם בזה העולם מאד מחמת שזה העולם רחוק מאד מנוראות קדושתם עד שנראים כעוורים וכחרשים וכבעלי מומים ככל הנ"ל ולא עוד אלא שמכונים בשם בעטלירם שזהו המדריגה הפחותה והשפלה בזה העולם וגם כל ענין החתונה הקדושה ששם היה כל ענין ההתגלות של הנוראות והנפלאות האלו היה גם כן במקום שפל ונמוך מאד שבזה העולם היינו בבור גדול ומכוסה בקנים ועפר וזבל וכמו כן מתנהג גם עכשיו בכל דור ודור עד שיבא העולם לשלימות תיקונו ואז צדיקים יראו וישמחו וכו' ואז יתגלה קדושת אור הצדיק האמת שמאיר בכל העולמות בפרט בזה העולם כמבואר במקום אחר):

(אמר המעתיק והמסדר עוד שמעתי שרמזו רבינו ז"ל במה שקרא אותם בשם בעטלירם אשר לא זכו הצדיקים הנוראים האלה להשגת הנפלאות האלה רק על ידי שהיו בעטלירם שהיו מבקשים ומתחננים תמיד להשם יתברך לזכות לעבודתו ית' עד שזכו למדריגות גבוהות רמות כאלה וכמובא בדבריו ז"ל במקום אחר אשר כל הצדיקים לא באו למדריגתם רק על ידי תפלה והשם יתברך יזכינו לעסוק בתפלה תמיד עד שנזכה להיות כרצונו יתברך וכרצון יראיו הקדושים, זכותם יגן עלינו, אמן).

תם ונשלם ספר סיפורי מעשיות
שבת לאל בורא עולם

Les Contes de Rabbi NA'HMAN
Édition de luxe à prix coûtant

32 chékels

FRANCE
01 77 47 57 04
(Meir)

ISRAËL
972 (0) 54 84 29 006
(Meir)